

Kirkon varhaisnuorisotyön kehittämisprojekti

Kiva Juttu 3

Kiva-projekti

DIAK • PTK • KKN

Sisällysluettelo

Sisällysluettelo -----	2
Esipuhe -----	3
Elina Koivisto Joonas ja mummo –nukketeatteri -----	4
Hetu Saarinen Ristintien rakentajat -----	21
Inkeri Oinonen Seurakunta koulussa -päivä 3.-6. luokille -----	27
Jaana Kanninen-Niemi Vuorovaikutusilta -----	43
Johanna Isaksson, Elina Hellqvist, Outi Kivistö ja Vesa Laukkarinen Kotikirkkoviikko - kotikirkko tutuksi viidellä aistilla -----	51
Kirsi Savolainen ja Mauno Nivala Seiskaleiri - tukea uuteen elämänvaiheeseen -----	55
Tea Härkönen ja Heidi Sikiö Tarjotin - luokka-astetarjonta alaluokille -----	62
Titta Tonder Virsi Bumtsibum -----	71
Tuuli Aitolehti-Kapanen Toimitusten viikko -----	85
Jenni Jerkku Luomakunnan kirkko -----	94

KIVA JUTTU 3

Monipuolista ja innostavaa yhteistyötä

KIVA JUTTU 3 –julkaisu on kolmas Kirkon varhaisnuorisotyön kehittämisprojektin KIVAn hedelmänä syntynyt julkaisu. KIVA:n yhteistyökumppaneina ovat vuosien 2000-2007 aikana olleet Kirkkohallituksen Kirkon kasvatuksen ja nuorisotyön yksikkö KKN, PTK - Poikien ja tyttöjen keskus, Diakonia-ammattikorkeakoulun Kauniaisten toimipaikka ja Helsingin yliopiston teologisen tiedekunnan uskonnonpedagogiikan laitos. Projektia on toteutettu yhdessä ev.lut. seurakuntien ja järjestöjen kanssa.

Aiemmat KIVA:n julkaisut KIVA JUTTU ja KIVA JUTTU 2 ilmestyivät kirkkohallituksen julkaisemina materiaalivihkoina vuosina 2004 ja 2007. KIVA JUTTU 3 -materiaali julkaistaan vain sähköisessä muodossa PTK - Poikien ja tyttöjen keskuksen internet-sivuilla (<http://www.ptk.fi> -> Työkalupakki -> Kiva-kirkon varhaisnuorisotyön kehittäminen), samasta paikasta löytyvät myös kaksi ensimmäistä julkaisua sähköisessä muodossa. Uskomme tämän ratkaisun palvelevan sitä, että materiaalit ovat helposti löydettävissä ja mahdollisimman monen varhaisnuorisotyötä tekevän käytettävissä. Jokainen voi tarvittaessa tulostaa materiaalin paperiversioksi.

Yhteistä kaikille kolmelle julkaisuille on se, että niihin on kerätty varhaisnuorisotyön toimintaideoita Kiva Idea–kilpailuiden kautta. Kahdessa viimeisimmässä julkaisussa on keskitytty keräämään materiaalia seurakunnan ja koulun väliseen yhteistyöhön, vaikkakin jo ensimmäisessä julkaisussa on ideoita myös siihen. Koulu on yksi paikallisseurakunnan keskeisimmistä yhteistyökumppaneista. Tässä KIVA JUTTU 3 –materiaalissa esitellään toimintaideoita mm. liittyen kirkkovuoden käsittelyyn koulumaailmassa.

Tämän julkaisun ilmestyminen on osoitus siitä, että kirkon työ kouluissa on yhä edelleen voimissaan. Seurakuntien ja koulujen välinen yhteistyö on erittäin monipuolista ja innostavaa. Onnistunut yhteistyö motivoi niin seurakuntien työntekijöitä kuin koulujen henkilökuntaa sekä oppilaita.

Seurakunnan ja koulun välistä yhteistyötä koskevista pelisäännöistä ja uskonnonvapauslain tulkinnoista voit halutessasi lukea KIVA JUTTU 2 –julkaisusta, KKN:n kouluasiain sihteerin Markku Holman artikkelista *"Kirkko ja koulu ne yhteen soppii!"*. Materiaali löytyy myös KKN:n internet-sivuilta osoitteesta <http://www.evl.fi/kkh/to/kkn/koulu/>, sieltä löytyy dokumentti "Kirkon ja koulun yhteistyö". Toivomme tämän, kuten myös KIVA:n aiemmin tuottamien materiaalien auttavan sinua varhaisnuorten kanssa työskennellessäsi ja toimintaa suunnitellessasi. Tutustuessasi koottuihin ideoihin, toivomme sinulle oivallusten hetkiä ja hyvän Jumalan siunausta tärkeässä työssäsi.

Suuret kiitokset ideansa kilpailuun lähettäneille ja tämän materiaalin sisällön tuottaneille. Olette omalta osaltanne olleet mukana kehittämässä kirkkomme ja koulun antoisaa yhteistyötä.

Terveisin Kiva-ryhmä:

Sami Ritokoski
Diak

Auli Puolanne
KKN

Juha Kinanen
PTK

Elina Koivisto

Joonas ja mummo –nukketeatteri

Toiminnan tausta, tarve ja tavoitteet

Joonas ja mummo –nukketeatteri sai alkunsa käytännön tarpeesta työskennellessäni Vaasan suomalaisessa seurakunnassa. Huomasin alakouluilla päivänavauksia pitäessäni, että eri-ikäisten lasten huomion saaminen on haastavaa. Havaintoesineet, jotka toimivat luokkatilanteessa, eivät aina välttämättä sovellu suuriin saleihin satapäiselle lapsijoukolle. Kaipasin myös metodia, jonka avulla voin ujuttaa päivänavauksiini ja koulukirkkojen saarnoihin hengellistä sanomaa hausalla ja tuoreella tavalla.

Perusideanani on ollut se, että en tee ammattimaista nukketeatteria vaan elävöitän päivänavausta tai saarnaa nukeilla. Kiireisessä seurakuntatyössä on mielestäni tärkeää, ettei nosta rimaa liian korkealle. En ole nukketeatterin ammattilainen enkä yritä sellaiseksi myökään tulla.

Ensimmäisen nukketeatteriesitykseni muokkasin Pia Perkiön Enkelin hommissa -kertomuksesta (Sunnuntaikertomuksia, Lasten Keskus). Lainasin naapuriseurakunnasta muppet show -tyyppiset nuket; tarjolla oli poika, joka näytti alakoululaiselta, sekä vanha nainen. Nimesin Perkiön kertomuksen mukaan pojan Joonakseksi ja muutin Perkiön tarinan Peltolan papan Joonaksen mummoksi. Myöhemmin olen muokannut nukketeatteriesityksiä muistakin Sunnuntaikertomuksia–kirjan tarinoista. Tässä materiaalissa julkaisen käsikirjoitukset, jotka ovat omaa tuotantoani. Raamatun ja virsikirjan lisäksi olen käyttänyt lähteenä Monica Vikström-Jokelan kirjaa ”Kirkkovoosi lasten kanssa”. Joonaksen ja mummon lisäksi olen käyttänyt hahmoina Joonaksen pikkusiskoa Johannaa, paappaa, äitiä ja isää.

Toiminnan vaatimat henkilöstö- ja tilaresurssit

Olen käyttänyt esityksissä avustajina aikatauluista riippuen seurakunnan lapsi- ja nuorisotyöntekijöitä, pappeja sekä vapaaehtoisia avustajia, joita olen kysellyt seurakunnan nuortentoiminnasta ja aikuisista vastuunkantajista. Muutettuani pois Vaasasta aktiiviset seurakuntalaiset perustivat seurakuntaan Iso ilo - nukketeatteriryhmän, joka tekee itse käsikirjoitukset ja esittää kuukausittain opettavaisia tarinoita nukeilla Kotisatama-perhemessuissa.

Nukketeatteriesityksiin tarvitaan 2-6 henkilöä. Välillä olen esittänyt itse kahta nukkea. Sekin onnistuu avustajien puutteessa, mutta parempi olisi, jos jokaisella nukella olisi oma esittäjänsä. Avustajien on hyvä perehtyä käsikirjoituksen lisäksi nuken käyttöön. On tärkeää, että muppet show –tyyppisessä nukketeatterissa nuken suu liikkuu puheen tahdissa. Suu kiinni puhuva nukke näyttää hassulta.

Olen tehnyt käsikirjoituksista lunttilaput nuken selkään siten, että olen pienentänyt tekstin fontin mahdollisimman pieneksi. Sitten olen tehnyt jokaisen nuken selkään oman lapun, jossa ovat vain tämän vuorosanat sekä muutama sana edellisen nuken repliikistä. Tällä tavoin työstettynä teksti on mahtunut hyvin nuken selkään ja esittäjät ovat pysyneet hyvin mukana juonessa. Kulisseeja käytettäessä vuorosanat voi kiinnittää kulisseeihin, mikä toimii kokemukseni mukaan myös erittäin hyvin.

Olen teipannut käsikirjoitustekstit nukkien selkään, jotta avustajien ei ole tarvinnut opetella vuorosanojaan ulkoa. Tällöin kynnyksellä tulla mukaan on huomattavasti matalampi. En ole myöskään panostanut kulisseejen tekemiseen. Saarnapöytä on toiminut hyvin koululaiskirkoissa kulisseeina. Nuket ovat istuneet saarnatuolin päällä, ja esittäjät ovat mahtuneet sopivasti piiloon. Päivänavaustilanteessa olemme esiintyneet yleensä ilman mitään kulisseeja, mikä on toiminut yllättävän hyvin. Koko nukkeperheen kertomuksissa olen käyttänyt yksinkertaisia kulisseeja, jotka on luotu esimerkiksi vuoraamalla suurilla kankailla tilanjakajat tai päiväkerhotilan leikkimurkkaus. Lisärekvisiittana olen käyttänyt kertomuksessa mainittuja tavaroita: virsikirjaa, leipäpussia, Raamattua, tonttulakkeja, joululahjoja jne.

Budjetti

Yhden nuken hinta on ostaessani ollut noin 50 euroa. Nuket olen hankkinut oululaiselta Irma Kontulta (GSM 040 708 5699).

Palaute

Olen saanut oppilailta, opettajilta ja perhekirkkoihin osallistuneilta seurakuntalaisilta positiivista palautetta esityksistä. Opettajat ovat kiitelleet sitä, että esityksissä on ollut paljon tietoa esim. pääsiäisen ja joulun sanomasta. He ovat olleet myös tyytyväisiä siihen, että lapset ovat jaksaneet kuunnella kertomuksia hiljaa alusta loppuun saakka. Lapset ovat suhtautuneet nukkeihin lämpimästi ja innokkaasti. Monet haluavat tulla kättelemään nukkeja päivänavauksen tai kirkon jälkeen. Jos erehtyy menemään kouluun ilman nukkeja, voi vastaan tulla kysymys, onko Joonas sairastunut. Kannattaa kokeilla nukketeatteria rohkeasti.

Mummo ja Joonas Jesajan äärellä

Joonas: Kansa, joka pimeässä vaeltaa...

Mummo: Mitä sinä Joonas täällä yksin luet?

Joonas: Harjoittelen koulun joulukirkkoa varten. Opettaja pyysi minua raamatuntekstin lukijaksi.

Mummo: Sepäs on hienoa! Kai mummokin saa tulla kirkkoon kuuntelemaan, vai?

Joonas: Joo, tule vaan. Mutta älä ainakaan aivan etupenkkiin. Muuten mua alkaa naurattaa. Kuuntele nyt mummo, miltä tämä kuulostaa. "Kansa, joka pimeydessä vaeltaa, näkee suuren valon. Niille, jotka asuvat kuoleman varjon maassa, loistaa kirkkaus. Sillä lapsi on meille syntynyt, poika on annettu meille..."

Mummo: No, se sopii kyllä hyvin ainakin tähän syksyyn. Kohta jo toinen adventti ja vettä vain sataa. Ja on niin pimeää, niin pimeää. En kyllä muista, koska olisi ollut näin pimeä syksy, vaikka 82 syksyä olen jo nähnyt. Niin synkkää, ettei edes huvita ulos mennä. Onneksi nyt on vähän tullut valoa, kun on joulukyntteliköt ikkunoilla.

Joonas: Niin ja joulukuusissa on kaupungilla valot. Ja tähtiä ikkunoilla. Mutta mummo, mä en oikein ymmärrä, mistä tässä oikein puhutaan.

Mummo: Pappi kertoi kerran kirkossa, että tämä raamatunteksti on ennustus Jeesuksen syntymästä. Israelilaiset ymmärsivät sen niin, että syntyy suuri kuningas. Jesaja kirjoitti sen paljon ennen Jeesuksen syntymää, muistaakseni 700 vuotta ennen Jeesuksen syntymää. Ja siitä lähtien he odottivat kovasti suurta kuningasta.

Joonas: Mutta mikä se valo sitten oikein on? Tarkoitetaanko sillä sitä tähteä, joka johdatti tietäjät Jeesus-vauvan luokse?

Mummo: En oikein tiedä, ehkä. Tai sitten se tarkoittaa sitä, että se kuningas tuo valon maailmaan.

Joonas: Kuulostaa kyllä aika hassulta. Miten joku kuningas voisi tuoda valon maailmaan? Eihän nyt ihminen ole mikään kynttilä tai tähti tai taskulamppu.

- Mummo: Etkö muista Raamatusta, että Jeesus itse kutsui itseään valoksi? Muistan, kun sinunkin kastejuhlassasi pappi antoi kaste kynttilän isällesi sanoen: Jeesus sanoo: "Minä olen maailman valo. Se, joka seuraa minua ei kulje pimeässä, vaan hänellä on elämän valo."
- Joonas: Ihan pimeää, sanon mä.
- Mummo: Ei ollenkaan. Raamatussa pimeys tarkoittaa kaikkea pahaa, kurjaa, synkkää ja pelottavaa. Jumala rakasti kaikkia ihmisiä niin paljon, että hän tahtoi auttaa ihmisiä. Jeesus syntyi maailmaan tuomaan ihmisten elämään valoa ja iloa ja rakkautta. Ja sen vuoksi joulu on tällainen iloinen ja valoisa juhla.
- Joonas: No, en mä tiedä, onko se joulu aina niin iloinen juhla. Meidän äiti on ainakin koko ajan niin pahalla tuulella. Se vain siivoaa ja siivoaa ja siivoaa ja sitten leipoo ja leipoo ja juoksee kaupoissa ja sitten se vaan valittaa mulle ja pikkusiskolle, että me sotketaan. Ja isän pitää olla koko ajan töissä, että kaikki ihmiset ehtii käydä kaupassa.
- Mummo: Niin, se on kyllä kurjaa. Mutta onneksi mummolla on aikaa olla sinun kanssasi Joonas. Ehkä me voisimme tehdä yhdessä jotakin auttaaksemme sinun äitiäsi ja isääsi. Tiedätkö, että Jeesus ei pelkästään sanonut itse olevansa maailman valo. Kerran hän sanoi opetuslapsilleen: "Te olette maailman valo." Se tarkoittaa sitä, että me voimme auttaa Jeesusta valon levittämisessä. Meidän tehtävämme on tehdä kaikkia hyviä asioita toisille ihmisille samalla tavalla kuin Jeesus teki. Silloin me olemme Jeesuksen seuraajia.
- Joonas: Ai, pitääkö meidän kulkea kynttilät päässä niin kuin meidän Johanna, joka koko ajan kulkee kynttilät päässä ja harjoittelee lauluja Lucia-kulkuetta varten?
- Mummo: No, ei meidän nyt kynttilöitä päähän tarvitse laittaa, mutta Lucia on hyvä esimerkki sellaisesta ihmisestä, joka totteli Jeesuksen käskyä ja toi iloa toisille ihmisille. Tiedätkö Joonas, miksi Lucia-neidolla on aina kynttilät päässä?
- Joonas: No en, kerro.
- Mummo: Lucia oli nuori italialainen tyttö. Siihen aikaan oli kiellettyä uskoa Jeesukseen ja sen vuoksi Jeesukseen uskovat menivät piiloon maan alle, katakombeihin. Kerran Rooman matkalla kävin tutustumassa sellaiseen. Hyi, kun siellä oli synkkää, pimeää ja ahdasta. Lucia ei kuitenkaan välittänyt siitä, vaan hän tahtoi auttaa kristittyjä viemällä heille ruokaa. Hän kiinnitti kynttilät päänsä päälle, jotta kädet olivat vapaina kantamaan ruokaa.
- Joonas: Aika rohkea tyttö. Ei se Lucia-kulkue taida ollakaan hassumpi. Mutta miten me nyt voitais auttaa äitiä ja isää?

Mummo: Mehän voisimme vaikka leipoa tänään torttuja ja tehdä porkkana- ja lanttulaatikkoa, niin äitisi saa levätä. Lähetetään vaikka äitisi ja isäsi kirkkoon kahdestaan laulamaan Kauneimpia joululauluja.

Joonas: Joo, tehdään niin. Kyllä äiti vain on ihmeissään, kun sen ei tarvitse tehdä kaikkea yksin .

Mummo: Aivan varmasti. Mummo voisi opettaa sulle yhden laulun, jota mummo aina lauloi lasten kanssa silloin kun piti vielä pyhäkoulua. Se kertoo siitä, miten me kaikki ihmiset voimme olla Jeesuksen tavoin tuomassa iloa ja valoa toisille ihmisille. Siihen on mukava leikkikin.

1.
Jeesus kutsuu loistamaan taivasvaloaan.
Jeesus kutsuu loistamaan taivasvaloaan.
Hälle vaan loistamaan ainiaan.

2.
Tulta pienen kynttilän ei saa sammuttaa,
tulta pienen kynttilän ei saa sammuttaa.
Hälle vaan loistamaan ainiaan.

3.
Isän, äidin ilona mua tarvitaan.
Isän, äidin ilona sua tarvitaan.
Hälle vaan loistamaan ainiaan.

4.
Kavereiden parissa mua tarvitaan,
kavereiden parissa sua tarvitaan.
Hälle vaan loistamaan ainiaan."

5.
Jeesus kutsuu loistamaan taivasvaloaan.
Jeesus kutsuu loistamaan taivasvaloaan.
Hälle vaan loistamaan ainiaan.

Lauluna voi käyttää hyvin myös laulua "Pieni leikki"

Äitienpäivän nukketeatteri perhekirkossa

Aiheena: Rukouspäivä

Mummo istuu tuolilla keittiönpöydän ääressä.
Joonas, isä ja paappa tulevat paikalle laulaen.

Maan päällä paikka yksi on,
niin pyhä, armas verraton,
mi tarjoo lemmen turvaisan
ja kätkee onnen kalleimman.

Vain sydän äidin, tunnet sen,
näin hellä on ja lämpöinen.
Se riemuitsee sun riemustas,
se tuntee huoltas, tuskias.

On paikka, missä lohdun saa:
sua sydän äidin rakastaa.
Voit hellään helmaan painaa pään
ja itket murheen lientymään

Nuket halaavat

Mummo: Voi, kiitos, kiitos, kylläpä oli komea laulu. Aivan punastuttaa, kun tuollaista laulatte. Onkohan se nyt aivan totta?

Joonas: Totta joka sana! Meidän mummo on kyllä maailman paras mummo.

Paappa: Näin on. En olisi kyllä ikinä voinut saada ihanampaa äitiä lapsilleni ja olen vieläkin niin rakastunut sinuun, kultaseni.

Mummo: No eipäs nyt tuollaisia aleta lasten kuullen puhumaan. Kiitos vain kauniista sanoista paappa, mutta se on kyllä kaikki Jumalan suurta lahjaa. Jos minulla ei olisi rukousta, olisin valtavan kiukkuinen muori.

Joonas: Ai miten niin? Ethän sä ole koskaan vihainen etkä pahalla päällä toisin kuin meidän äiti. Äiti suuttuu joka päivä monta kertaa. Huutaa ja huutaa ja aina vain huutaa. Olisitpa kuullut taas perjantain siivouksen aikaan, me muut emme osaa tehdä mitään oikein!

Isä: Joonas, älähän nyt viitsi. Pyysihän äiti illalla anteeksi.

- Mummo: Tiedätkö Joonas, että mummokin oli aivan samanlainen silloin, kun isäsi oli pieni. Eräänä äitienpäivänä sain isältäsi kauniin äitienpäiväkortin, jossa oli teksti: "Kun ruusu kuihtuu, hoida liljaa, kun äiti suuttuu, ole hiljaa."
- Paappa: Hah,hah, muistan, että sinä äitienpäivänä meillä oli vähän kireä tunnelma.
- Isä: Vieläkin hävettää!
- Mummo: Älä suotta! Se oli hyvä kortti, koska se laitto minut ajattelemaan asioita. Huomasin, etten ollutkaan aina oikein ihana äiti. Olin niin väsynyt töistä tullessa ja sen vuoksi kaikki asiat kotona ärsyttivät. Oli niin paljon huolia ja murheita, monet kyllä aika turhanpäiväisiä. Mutta sitten minä menin mukaan naisten raamattupiiriin. Ja siellä minä tutustuin Helenaan. Olin ihmeissäni siitä, että Helena oli aina niin iloinen, vaikka hänellä oli ainakin yhtä paljon vastoinkäymisiä kuin minulla.
- Joonas: No, miksi se oli sitten iloinen.
- Mummo: Helena sanoi, ettei hän murehdi lasten asioita tai työasioita. Hän antaa ne Jumalalle. Se oli minulle aivan uutta. Siihen asti olin luullut, että hyvä äiti on sellainen, joka on koko ajan huolissaan lapsista ja ihan kaikista asioista.
- Isä: Jeesushan itse kielsi murehtimisen Raamatussa. Luimme siitä juuri eilen Joonaksen ja Emman kanssa lasten Raamatusta. Siellä sanottiin jotenkin näin: "Älkää huolehtiko siitä, mitä söisitte tai joisitte. Katsokaa taivaan lintuja! Eivät ne kylvä eivätkä kokoa satoa varastoon, mutta silti taivaallinen Isänne ruokkii ne. Ettekö te ole paljon enemmän arvoisia kuin ne? Teidän isänne taivaassa tietää teidän tarvitsevan tätä kaikkea. Älkää siis huolehtiko huomisesta. Luottakaa Jumalaan."
- Mummo: Juuri niin ja sitä minä aloin opetella Helenan innoittamana. Ja tuntui, että hartioiltani olisi tippunut valtavia painoja pois. Vaikka eihän se aina niin helppoa ole, asioiden ja murheiden antaminen Jumalalle.
- Joonas: No, mitä sinä mummo sitten oikein rukoilet? Iltarukouksen vai ruokarukouksen?
- Mummo: No, tietysti rukoilen aamu- ja iltarukouksen sekä ruokarukouksen, mutta minulle rukous on ennen kaikkea sydämen puhetta Jumalalle. Jumala on minun parhain ystäväni, jolle kerron aivan kaikki asiat. Nekin, joita en kerro edes vaarille.
- Paappa: Ai jaa, onko sinulla sellaisia salaisuuksia! Enkö minä olekaan sinun paras ystäväsi?
- Mummo: Olet tietysti, mutta Jumala on minulle vielä tärkeämpi.
- Isä: Sanotaanhan sitä Raamatussakin, että meidän pitää rakastaa Jumalaa yli kaiken ja muita ihmisiä yhtä paljon kuin itseämme.

- Mummo: Se on kyllä viisas ajatus. Paappa on joskus niin huonolla tuulella, etten silloin halua kertoa hänelle omia murheita. Mutta Taivaan Isällä on aina aikaa kuunnella minua. Se on vain harmi, ettei minulla ole aina aikaa hänelle. Niin helposti unohdan sen, miten tärkeää rukous on. Ja sitten tulen kiukkuseksi ja alan tiuskia paapalle ja kaikille tulee paha mieli.
- Isä: Mummo puhuu kyllä aina niin viisaita. Olen huomannut aivan saman asian. Minulla on aina tapana jutella Taivaan Isän kanssa juoksulenkillä. Kerron silloin huolistani ja toiveistani, kaikesta, mitä sydämelläni on. Mutta jos juoksulenkeille ei ole aikaa, niin tulen kyllä paljon huonommaksi isäksi. Olen kotona vain omissa ajatuksissani enkä jaksa kuunnella lasten juttuja ja loukkaannun heti, jos vaimo huomauttaa jostain asiasta. Niin kuin perjantainakin siivouksen aikaan.
- Joonas: Rukoiletko sinä paappa?
- Paappa: No, kyllähän minäkin rukoilen, mutta en ole kyllä aivan tuollainen superuskovainen niin kuin sinun mummosi ja isäsi. Mutta muistan kyllä tilanteita, jolloin olen rukoillut ja saanut apua. Olin pieni poika silloin, kun äitini sairastui vakavasti. Lääkäri tuli meille kotiin katsomaan äitiä. Meidät lapset ajettiin pois makuuhuoneesta, jossa äiti oli, mutta me jäimme tietenkin salakuuntelemaan ja kurkistelemaan avaimenreiästä. Lääkäri sanoi, että vain ihme voi pelastaa äidin. Niinpä minä juoksin ulos pieneen majaan ja siellä rukoilin, että Jumala parantaisi äidin. Ja niin kävi, äiti parantui valtavan nopeasti. Sen jälkeen minä en ole voinut olla uskomatta siihen, että Jumala on oikeasti olemassa ja hän kuulee rukoukset.
- Isä: Täytyy sanoa, että joskus on kyllä vaikea uskoa siihen, että Jumala kuulee rukoukset. Minullekin on monta kertaa käynyt niin, että olen halunnut todella paljon saada jonkin asian, mutta Jumala vaan ei ole vastannut rukouksiin. Mutta monta kertaa jälkeinpäin olen huomannut, että vaikka kaikki ei mennyt niin kuin toivoin, Jumala ei kuitenkaan ole hylännyt minua. Sen vuoksi olen alkanut rukoilla sitä, että kaikessa tapahtuisi Jumalan tahto, ei minun.
- Mummo: Sitä minäkin olen jo kauan opetellut. Olen huomannut sen, että Jumala on paljon suurempi kuin minä ja sen vuoksi hän näkee asioita paljon kauemmas ja laajemmin. Nykyään jätän jokaisen päivän häneen käsiinsä ja pyydän hänen johdatustaan. Tapahtukoon sinun tahtosi!
- Joonas: Mitä sitten voi rukoilla?
- Mummo: Ihan kaikkea. Nytkin ennen äitienpäivää minulla oli paha mieli siitä, ettei Johanna ja äitisi pääse tänne juhliini. Mutta sitten minä ajattelin, että mitä minä sitä murehdin. Sen sijaan rukoilin, että meillä olisi mukavaa yhdessä ja Taivaan Isä olisi meidän kanssamme.
- Paappa: No, rukoiletko sinä Joonas?

- Joonas: Joo, aika paljon. Iltarukouksessa rukoilen aina oman perheen ja teidän puolesta ja luokkakavereiden ja opettajan ja pihakavereiden ja futiskavereiden puolesta. Ja aina ennen koetta rukoilen hiljaa mielessä, että Jumala antaisi viisautta. Ja tietysti, jos on joku hätä. Silloin kun sinä paappa olit sairaalassa rukoilin tosi paljon.
- Paappa: Siltä se kyllä tuntuikin. Tuntui, kun koko sairaalahuone olisi ollut täynnä enkeleitä. Niin hyvä minun oli olla siellä. Ja se oli ihmeellistä, että heti kun tapailin mielessän Isä meidän -rukousta, oloni parani. Minulla on kyllä vielä aika paljon opittavaa tästä rukouksesta. Voisitko sinä Joonas sanoa, mikä rukouksessa on tärkeää?
- Joonas: Pyhäkoulussa meille opetettiin, että aina kannattaa rukoilla Jeesuksen nimessä. Silloin Taivaan Isä kuuntelee meitä.
- Mummo: Tärkeää on myös se, että on rehellinen eikä teeskentele mitään. Sanat eivät ole niin tärkeitä. Isä meidän -rukous riittää aivan hyvin, jos ei osaa rukoilla omin sanoin.
- Isä: Ja Jumalalta saa pyytää myös suuria asioita. Raamatussa sanotaan, että meidän tulee pyytää, niin Jumala antaa meille. Hän on Isä, joka haluaa lapsilleen hyvää. Jos kerta minäkin haluan Joonakselle antaa hyviä asioita, haluaa Jumala antaa meille vielä jotain paljon parempaa.
- Mummo: Minun lempikohtani löytyy Filippiäiskirjeestä. Voisitko sinä paappa lukea sen meille tuosta meidän vihkiraamatustamme. Luku 4, jakeet 6-7.
- Paappa: Sopii hyvin. *Täällä sanotaan näin:* Iloitkaa aina Herrassa! Sanon vielä kerran: iloitkaa! Tulkoon teidän lempeytenne kaikkien ihmisten tietoon. Herra on jo lähellä. Älkää olko mistään huolissanne, vaan saattakaa aina se, mitä tarvitsette, rukoillen, anoen ja kiittäen Jumalan tietoon. Silloin Jumalan rauha, joka ylittää kaiken ymmärryksen, varjelee teidän sydämenne ja ajatuksenne, niin että pysytte Kristuksessa Jeesuksessa.

Joonas ja mummo pitkäperjantaina

- Mummo: Oi rakkain Jeesukseni, piinattu, verinen. Jo särkyi sydämeni, kun tuskaas muistelen... (laulaa)
- Joonas: Mitäs se mummo täällä lauleskelee?
- Mummo: Harjoittelen virsiä huomista pitkäperjantain jumalanpalvelusta varten. Meidän kirkkokuoromme on siellä kanttorin apuna, kun silloin ei soiteta urkuja.
- Joonas: Ai ei soiteta urkuja, vähänks ankeeta! Eikä tietenkään ole kitaraa eikä bassoo eikä rumpuja?
- Mummo: No, ei tietenkään. Pitkäperjantai on hiljentymisen päivä. Silloin rauhoitutaan ja muistellaan Jeesuksen kärsimystä. Minun lapsuudessani pitkäperjantaina ei saanut tehdä yhtään mitään.
- Joonas: Hei mummo, kyllä mä tiedän, että sä olet sellainen uskovainen, mutta en mä tiennyt, että sä olet noin pimeä. Pääsiäisenhän on iloinen juhla. Ei kai sitä Jeesusta nyt joka paikkaan tarvitse sotkea. On niin paljon hauskempia asioita pääsiäisessä: pääsiäisloma, suklaamunat, rairuoho, pajunoksat, noidat, mämmi, niin vaikka en mä kyllä oikein sitä tykkää syödä
- Mummo: Voi, voi, Joonas. Nyt mummon kyllä täytyy vähän keskustella sinun kanssasi näistä asioista. Se on kyllä totta, että pääsiäinen on iloinen juhla. Mutta ei sinulla olisi pääsiäislomaa eikä suklaamunia ei rairuohoa eikä edes pääsiäisnoitia, jos Jeesus ei olisi kuollut pitkänäperjantaina ja noussut kuolleista pääsiäisenä. Ne kaikki kuuluvat yhteen.
- Joonas: Tota en kyllä usko!
- Mummo: Totta joka sana. Pajunoksia tuodaan koteihin sen vuoksi, että ne ovat suomalainen versio niistä palmunoksista, joita ihmiset heiluttivat Jeesuksen ratsastaessa Jerusalemiin aasilla.
- Joonas: Ai, kun ne huusi Hoosianna!
- Mummo: Hyvinhän sinä muistat. Mämmiä taas syödään sen vuoksi, että pääsiäinen oli alunperin juutalainen juhla. Juutalaiset juhlivat pääsiäisenä sitä, että he pääsivät vapaaksi Egyptin orjuudesta. He söivät aina sen muistoksi happamatonta pääsiäisleipää ja me suomalaiset syömme mämmiä sen sijaan.

- Joonas: Hei mutta, miksi siis, eiks pääsiäinen ole vähän hassu sana? Mistä me päästään, koulusta vai?
- Mummo: Mekin pääsemme vapaaksi orjuudesta.
- Joonas: Orjuudesta? Mutta eihän Suomessa ole orjia
- Mummo: Me pääsemme vapaaksi kaiken pahan orjuudesta. Pääsiäinen kertoo meille, miten Jeesus on voittanut kaiken pahan, väärän ja pelottavan. Meidän ei tarvitse pelätä edes kuolemaa, koska Jeesus on voittanut senkin. Jeesukseen uskomalla me pääsemme taivaaseen.
- Joonas: Mutta miten ne noidat sitten sopii pääsiäiseen?
- Mummo: Ennen ajateltiin, että kun Jeesus on kuolleena haudassa lankalauantaina, niin silloin noidat kokoontuvat. Mutta onneksi Jeesus on noitiakin voimakkaampi.
- Joonas: Kyllä sulla mummo löytyy selitys joka asiaan! Suklaamunat ja rairuoho eivät ainakaan millään tavalla liity Jeesukseen. Eihän?
- Mummo: Nehän ne vasta liittyvätkin. Ne ovat uuden elämän vertauskuvia. Maalattavat pääsiäismunat ja rairuoho kertovat kaikki Jeesuksen ylösnousemuksesta ja uudesta elämästä. Jeesus oli kuollut kolme päivää ja sitten Jumala herätti Jeesuksen ja hän elää. Samalla tavalla rairuohon siemenet näyttävät kuolleilta ja muutaman päivän päästä mullan alta syntyy uutta elämää. Niin, ja suklaamunan sisältä löytyy yllätys samalla tavalla kuin Jeesuksen nouseminen kuolleista oli yllätys.
- Joonas: Ai, oliko se niille opetuslapsille yllätys?
- Mummo: Totta tosiaan! Jeesus puhui kyllä siitä etukäteen, mutta kukaan ei ymmärtänyt. Vielä haudallakin naiset olivat aivan ihmeissään.
- Joonas: Uskotko sä oikeasti näihin juttuihin, mummo? Uskotko sä, että ne kertomukset eivät ole mitään satua?
- Mummo: No tietysti. Pääsiäinen on meidän kristittyjen suurin juhla, vielä jouluakin tärkeämpi. Minä uskon, että Jeesus kuoli ristillä minun puolestani, jotta pääsen taivaaseen. Ja uskon, että Jeesus voitti kuolemallaan ja ylösnousemisellaan kaiken pahan vallan.
- Joonas: Aika siistii! Onko Jeesus voimakkaampi Lordia?
- Mummo: Hahha, no aivan varmasti. Lordihan on vain tavallinen ihminen, kun taas Jeesus on Jumalan Poika.

Joonas: Anteeksi mummo, että mä olin niin tyhmä. Mä voisin tulla huomenna sinne kirkkoon sun kanssas. Mä luulen, että mulla ois aika paljon opittavaa näistä asioista.

Mummo: Se sopii mainiosti. Mehän voimme nyt yhdessä harjoitella näitä virsiä. Otetaan ensin tämä Vieraalla maalla kaukana....

Jouluaaton nukketeatteri

Kertoja: On jouluaatto. Mummo ja paappa ovat tulleet joulunviettoon Johannan ja Joonaksen kotiin. Päivällä on käyty perheiden jouluhartaudessa ja sukulaisten haudoilla. Äiti ja mummo valmistavat jouluruokaa keittiössä. Lapset odottavat innokkaasti joulupukin tuloa ja lahjojen jakoa.

(Johanna ja Joonas tutkivat lahjoja kuusen luona)

Paappa: Mitäs ne Johanna ja Joonas täällä kuusen luona hyörivät? Ette kai vain yritä arvata, mitä lahjoja sieltä on tulossa.

Joonas: No, ei. Vähän vaan katsellaan. Ja lasketaan, kummalla on enemmän lahjoja.

Johanna: Niin, mä ainakin toivon, että saan kaikkein eniten lahjoja, enemmän kuin kukaan muu. Tässä paketissa lukee Johanna, tässäkin on Johanna, ja tässä lukee...JIPPII! Mä saan varmasti eniten lahjoja.

Joonas: Ei saa olla ahne. Joulu on Jeesuksen syntymäjuhla.

Johanna: Ai, kuka se viime vuonna oli niin tyytyväinen siitä, että sai enemmän lahjoja kuin mä.

Paappa: Tsot, tsot, lapset. Eipäs nyt viitsitä tapella. Tiedättekö, kun paappa oli lapsi, silloin ei tapeltu siitä, kuka saa eniten lahjoja. Jokainen lapsi sai yhden lahjan.

Joonas: Yhden lahjan, vähän ankeaa.

Johanna: Niinpä, tosi kamalaa.

Paappa: Ei suinkaan. Me iloitsimme siitä yhdestä lahjasta todella paljon. Muistan vieläkin, kuinka iloinen mieli minulla oli lahjasta aina jouluaattoiltana. Kiitin aina iltarukouksessakin Taivaan Isää hyvästä lahjasta. Äitini ja isäni tekivät aina lahjat itse. Ne olivat oikein rakkaudella tehtyjä lahjoja. Eräänä jouluna sain isän nikkaroiman potkukelkan, kerran äidin kutoman villapaidan ja kerran todella upean puuauton. Voi, että kun minä olin onnellinen.

Johanna: Mä en kyllä enää muista, mitä mä sain viime jouluna. Varmaan jotain barbeja. Mutta sen muistan, että musta oli aivan epäreilua, että Joonas sai enemmän lahjoja ja kaikki kaverit sai paljon parempia lahjoja kuin mä.

Paappa: Voi, sinua paapan pikku prinsessa. Ei kannata verrata omia lahjoja muiden lahjoihin. Voit olla iloinen siitä, mitä saat. Joulun tarkoitus on että kaikille tulee iloinen mieli. Oletteko kuulleet lapset Pyhästä Nikolauksesta?

Joonas: No en, kuka se on?

Paappa: Pyhä Nikolaus oli piispa, joka eli kauan sitten jossain Turkin alueella. Hän oli hyvin kiltti ja piti kovasti lapsista. Hän tahtoi tuoda iloa köyhille lapsille. Mutta hän halusi tehdä sen salaa. Kerran hän hiipi erään köyhän perheen ikkunan luo ja heitti pienen rahapussin taloon. Sattumalta pussi lensikin sukkaan, joka oli ripustettu kuivumaan takan eteen.

Johanna: Hei, mutta sehän on aivan kuin joulupukki. Mä näin yhden filmin, jossa joulupukki tuli savupiipusta ja laittoi lahjat sukkaan.

Paappa: Niinpä, joulupukki on ottanut oppia siltä kilttiltä piispalta. Joulupukillekin on tärkeämpää antaa lahjoja kuin saada niitä itselleen. Pyhä Nikolaus on meille hyvä esimerkki siitä, miten me saamme elämään iloa kun annamme toiselle ihmiselle. Raamatussakin sanotaan, että iloista antajaa Jumala rakastaa.

Isä: Siinä paappa on kyllä oikeassa. Minullekin tuli tänä jouluna niin hyvä mieli, kun lähetimme Joonaksen ja Johannan kanssa paketin kummilapsellemme Etiopiaan.

Paappa: Ai, onko joku teidän kummilapsista muuttanut oikein Afrikkaan?

Joonas: No ei, sä oot vähän hassu paappa.

Isä: Älä nyt Joonas, eihän tuollaista voi tietää. Niin, me olemme hankkineet Etiopiasta sellaisen kummilapsen. Me maksamme joka kuukausi pienen summan, jonka avulla tyttö saa olla päiväkodissa ja saa kaiken tarvitsemansa. Ajattelimme, että lastenkin on hyvä tietää, ettei kaikilla lapsilla ole asiat niin hyvin kuin heillä.

Johanna: Niin ja nyt me lähetettiin sille paketissa kaikkia kivaa. Mä sain valita hiuspampulat ja kynät.

Paappa: No sehän on hienoa. Paappakin on tänä vuonna antanut vähän erilaisia lahjoja. Tänä vuonna teidän äitinne ja isänne eivät saakaan niitä tavallisia lahjoja, yöpaitaa ja kauluspaitaa, jotka olemme tavanneet hankkia. Äidillenne olemme...

Joonas: Paappa, älä paljasta. Eihän lahjoja ole vielä jaettu.

(Äiti ja mummo tulevat esiin keittiöstä)

- Paappa: Niin, mutta nämä lahjat eivät ole paketoitavissa. Äitinne saa lahjaksi vuohen ja isänne viisi sikaa.
- Joonas: Täh, nyt kyllä narraat.
- Johanna: Apua, mä pelkään possuja.
- Äiti: Mitä se paappa täällä oikein höpöttää? Taidat elää nyt niitä lapsuutesi jouluja, kun tuollaisia lahjoja meille olet antamassa. Tänne kerrostaloon ei kyllä kaivata mitään vuohia ja sikoja.
- Mummo: No, ei niitä nyt tänne teidän kotiinne tuoda. Me ajattelimme paapan kanssa, että annamme tänä vuonna vähän toisenlaisen joululahjan. Meidän mielestämme kun teidän äidillä ja isällä on jo kaikkea. Äitinne aina valittaa, että kaikki tavarat eivät mahdu kaappeihin. Teidän äitinne vuohi menee lahjaksi köyhälle perheenäidille, joka saa vuohesta maitoa lapsilleen. Sitten vuohi synnyttää pikku kilejä, joita myymällä perhe saa lisätuloja. Siitä lahjasta on perheelle paljon iloa pitkäksi aikaa.
- Äiti: No, se kuulostaa kyllä tosi hyvältä. Minulla onkin niitä mummon ostamia käyttämättömiä yöpaitoja ja aikamoinen kasa hyllyllä.
- Johanna: No, nehän voisi lähettää sinne Afrikkaan.
- Äiti: Niin tai vaikkapa pelastusarmeijan joulupataan. Rakkaalta mieheltäni olenkin tänä vuonna toivonut lahjaksi vähän samanlaisia lahjoja kuin mitä Itämaan tietäjät toivat Jeesus-vauvalle. Olen toivonut kultaista kaulaketjua ja uutta hajuveistä sehän on vähän niin kuin kultaa, suitsuketta ja mirhaa.
- Paappa: Minä en taas ole mummolle ostanut yhtään mitään, kun mummo viime vuonnakin antoi heti naapurin rouvalle sen hienon lahjan, jonka hänelle ostin. Ei edes avannut.
- Mummo: Niin, kun naapurin rouvan mies oli kuollut, ajattelin häntä jotenkin lohduttaa. Minulle kun riittää joululahjaksi, että Jeesus tulee vieraaksi. (Laulaa) Kiitos sulle Jeesuksemme, kallis Vapahtajamme, kun sä tulit vieraaksemme, paras joululahjamme.
- Pappa: Minusta tuntuu, että monet ihmiset tekevät Jeesuksen suhteen vähän samalla tavalla kuin meidän mummo minun joululahjani kanssa. Ottavat Jeesus-paketin jouluna, mutta eivät avaa sitä. Sitten joulun jälkeen Jeesus laitetaan taas kaappiin vuodeksi odottamaan seuraavaa joulua. Mutta ei Jeesus tahdo olla pelkkä kaunis joulukoriste. Jeesus on meidän Vapahtaja.

- Joonas: Meidän koulussa kävi viime vuonna tosi hassusti. Meillä oli joulujuhlassa joulukuvaelma ja Jeesus-vauva oli seimessä. Kaikilla oli sitten juhlan jälkeen niin kiire kotiin, ettei kukaan muistanut ottaa Jeesus-vauvaa mukaansa. Sitten kun me tulimme takaisin kouluun tammikuussa, Jeesus-vauva löytyi jumppasalin lattialta seimestä makaamasta.
- Mummo: Siinä yhdessä vanhassa joululaulussa sanotaan, että me helposti unohdamme Jeesuksen joulukiireissämme.(laulaa) ”Laps hankeen nukkuu, unhoittuu.”
- Johanna: Meidän mummo osaa kyllä kaikki joululaulut ulkoa.
- Mummo: No eihän se ole ihme, kun on niin monta joulua jo takana. Mutta on tosi surullista, jos parasta joululahjaa, Jeesusta, ei muisteta jouluna.
- Joonas: No, sanopas mummo, miten sen Jeesus-joululahjan voi sitten avata. Saksilla vai repimällä vai...
- Mummo: Jeesus tahtoo olla elämässämme tärkeimmällä paikalla. Me avaamme Jeesus-lahjaa silloin, kun me uskomme, että joulua vietetään sen vuoksi, että Jeesus syntyi meille Vapahtajaksi, auttajaksi. Siksi on tärkeää, että juttelemme Jeesukselle rukouksessa kaikista asioista. Jeesukselle voi puhua niin kuin parhaalle kaverille. Jeesukselta voi pyytää apua ongelmiin, kiittää kaikesta hyvästä, voi rukoilla, että Jeesus pitää huolta rakkaista ihmisistä.
- Pappa: Niin, me rukoillaan joka aamu ja ilta mummon kanssa teidänkin perheen puolesta.
- Johanaa: Ja me teidän puolesta ja serkkujen ja kummien ja kavereiden puolesta ja me rukoillaan aina sen etiopialaisen kummityönkin puolesta.
- Pappa: Sitten on tärkeä lukea Raamattua. Muuten ei opi tuntemaan Jeesusta. Raamattu on aivan kuin rakkauskirje, jossa Jeesus kertoo meille, kuinka valtavasti hän tykkää meistä.
- Mummo: Jeesus-joululahja on siitä kummallinen, että se vain paranee käytössä. Se ei mene rikki eikä kulu eikä muutu tylsäksi. Mitä enemmän luen Raamattua, sitä enemmän opin sitä ymmärtämään. Ja minä oikein nautin niistä aamuhetkistä, kun paappa vielä nukkuu ja mummo saa jutella rukouksessa Jeesukselle. Siitä tulee sellainen rauhallinen olo mummolle. Mummon ei tarvitse hätäillä, miten Joonas ja Johanna pärjää, koska Jeesus pitää teistä hyvää huolta.
- Paappa: Niin, minusta Jeesusta voisi verrata tähän teidän mummoon. Mitä enemmän opin teidän mummoa tuntemaan, sitä enemmän hänestä tykkään.
- Mummo: No, äläs nyt.

Paappa: Ja samalla lailla on kyllä Jeesuksen kanssa. Mitä enemmän avaa sydäntä Jeesukselle, sitä enemmän oppii Jeesusta rakastamaan. Ja vielä tärkeämpää on se, että oppii ymmärtämään, kuinka paljon Jeesus rakastaa meitä.

Isä: Minä sain viime vuonna yhdeltä ystävältä joululahjaksi hienon taulun, jossa oli mietelause. ”Ystävä on se, joka tietää sinusta kaiken, mutta rakastaa sinua silti.” Eiköhän se sovi aika hyvin Jeesukseen?

Mummo: Niin, Jeesus rakastaa meitä silloinkin kun kukaan muu ei meistä välitä.

Äiti: Voisimme varmaan kohta siirtyäkin jo tuonne ruokasalin puolelle syömään jouluateriaa, että ehdimme syödä ennen kuin joulupukki tulee ovelle kolkuttelemaan.

Isä: Laitetaan nyt ensin yhdessä kädet ristiin ja pyydetään Jeesusta jouluvieraaksemme:

Rakas Jeesus, olkoon joulumme sinun juhlas.
Suo meidän antaa ja vastaanottaa lahjoja rakastaen.
Siunaa niitä ihmisiä, jotka tänä jouluna kärsivät puutetta.
Auta meitä luopumaan omastamme toisten ihmisten hyväksi.
Aamen.

Hetu Saarinen

Ristintien rakentajat

Munkkiniemen Ristin tien taustaa

Ristintie

Ristintie on evankeliumeihin pohjaava ja Jerusalemin pyhiinvaelluksista nouseva kristillinen mietiskelytraditio. Jo muinoin pyhiinvaeltajat halusivat kulkea Jeesuksen matkan Getsemanesta Golgatalle. Ristintie ilmestyi kirkkoihin 1400-luvulla kuvasarjana, joka oli aluksi seitsenosainen, mutta laajeni myöhemmin 14-osaiseksi. Tarkoituksena on, että ihminen voi asettua kärsimysdraaman kuvasarjan asemiin - kulkea läpi Jeesuksen ristintien mietiskellen kunkin kuvan sisältöä ja nähdä yhteydet nykypäivään ja omaan elämäänsä.

Pääsiäisnäytelmiä ja –vaelluksia toteutetaan monissa seurakunnissa ja monenlaisina versioina. Itsellenikin on kokemusta sekä melkoisesti työvoimaa ja muita resursseja vaativista versioista että hyvin yksinkertaisista toteutuksista. Kun tulin pari vuotta sitten Munkkiniemen seurakuntaan nuorisotyönohjaajaksi, halusin kehittää erityisesti varhaisnuorisotyötä palvelevan tavan toteuttaa pääsiäisvaellusta. Seurakunnassa ei siinä vaiheessa ollut mitään tämän tyyppistä pääsiäisen tienoilla. Työyhteisö suhtautui myönteisesti asiaan ja hiljaisella viikolla toteutettu tapahtuma sai nimen ”Ristintie – polku pääsiäisen tapahtumiin”.

Olin kaavaillut Ristintien rakentamista seurakuntatalon tiloihin, jossa olisi ollut enemmän tilaa. Muut työntekijät olivat kuitenkin sitä mieltä, että polku kannattaisi rakentaa nimenomaan kirkolle, jotta se voisi paremmin olla hiljaisella viikolla kirkossa käyvien kuljettavissa. Minulle itselleni oli tärkeää, että polku palveli erityisesti ala-asteen luokkia. Tämä on näinä kahtena toteutusvuonna jo onnistunutkin. Päivisin polulla on kulkenut myös alle kouluikäisten ryhmiä. Iltaisin Ristin tie on ollut auki kaikille

halukkaille. Sijainti kirkon tiloissa on ollut erinomainen valinta – hiljaisen viikon iltatilaisuuksissa kävijät ovat ilolla lähteneet polulle. Polun varrella Raamatun tekstit ovat suomeksi ja ruotsiksi; näin myös ruotsinkielisen Luukkaan seurakunnan hiljaisen viikon tilaisuuksissa kävijät ovat hyötäneet polusta.

Tarve Ristin tien kehittämiseen – tavoitteena isompi rakentajien joukko

Munkkiniemen seurakunnan Ristintie palvelee hyvin tarvetta avata pääsiäisen sisältöä elämyksellisesti erityisesti alakouluikäisille jo sellaisena kuin se on tähän mennessä toteutettu: kirkon aulaan ja kellarikerrokseen on rakennettu pysäkkejä, polun varrella on laminoituja A4-kokoisia Raamatun tekstejä ja ryhmien kanssa kiertää opas, joka käyttää narratiivista kerrontaa.

Munkkiniemessä kaikki halukkaat Munkkiniemen ala-asteen luokat on pystytty ottamaan Ristintielle kulkijoiksi. Viime vuonna polulla kävivät myös Munkkiniemen Yhteiskoulun kaikki seitsemän luokat. Väljyyttä ristintien aikataulussa on vielä niin, että mukaan mahtuisivat loputkin alakoulun luokat ja vielä muitakin ryhmiä, jos oppaita on koko viikon päiväsaikaan käytettävissä vähintään kaksi.

Polku on kahtena vuonna rakennettu melko vähäisellä työvoimalla. Ensimmäisenä vuonna yksi koululuokista otti rakentamishaasteen vastaan ja heidän toteuttamaansa Yläsalia käytettiin lähes samanlaisena toisenakin vuonna. Muiden pysäkkien valmistelussa on ollut mukana jonkin verran rippikoululaisia. Pystytyksessä on ollut pari seurakunnan työntekijää mukana, ensimmäisenä vuonna myös nuorisotyön harjoittelija. Muutoin valmistelu on ollut minun innostukseni ja aikatauluni varassa. Siksi moni asia on tehty hyvin yksinkertaisesti.

Unelmanani on, että Ristin tien valmisteluihin innostuu reilu joukko koululaisia ja mukaan sekä valmisteluihin että toteutukseen saadaan myös kourallinen aikuisia seurakuntalaisia. Innostamalla koululuokkia rakentamaan Ristintietä annetaan mahdollisuus paneutua erityisesti yhteen pääsiäiskertomuksen kohtaan useamman oppiaineen tunneilla. Aikuisten haastaminen mukaan on yksi tapa laajentaa seurakunnan vapaaehtoistoimijoiden piiriä. Samalla tarjotaan kaikille mukaan tuleville tilaa pohdiskella kristinuskon perussanomaa.

Toiminnan vaatimat resurssit

Henkilöstö

Tavoitteena keväällä 2009:

- Alakoulun kolme tai neljä luokkaa (3-5-luokkia) pysäkkien valmistelussa ja rakentamisessa
- Kolme vapaaehtoista rakentamassa kokonaisuutta pari päivää ennen tapahtumaa
- Oppaat (2-5 henkilöä) ryhmien vieraillessa Ristintiellä
- Päivystäjät (2-3 henkilöä) iltoihin ja pyhäpäivien aukioloaikoihin

Tilat

Munkkiniemen Ristintie on rakennettu kirkolle seuraavasti:

- kellariin johtavassa portaikossa jo maisemaa Jerusalemistä
- partiokoloille ”Yläsali” ja ”Getsemane”
- käytävään sähkökaapin ja rappukäytävään vievän oven väliin ”Hiilivalkealla”
- partiovarastossa Pilatuksen palatsi, jossa ”käsienpesu”
- kellarin käytävän puolivälissä ”Purppuraviitta ja orjantappurakruunu”
- partiovarastosta palatessa ”Ristin poikkipuun kantaminen”
- portaiden yläpäässä kirkon pikkuaulassa ”Golgata”
- kirkon aulassa ”Tyhjä hauta ja enkeli”

Ristin tien voisi rakentaa myös seurakuntatalon puolelle niin, että se kulkee seurakuntasalien kautta toiseen kerrokseen nuorisotiloihin ja kerhohuoneisiin.

Koululle Ristin tietä rakennettaessa pitää miettiä, löytyykö hyvä reitti, jossa on sopivia luokka- tai muita tiloja, jotka voidaan varata viikoksi tähän tarkoitukseen. Polun voisi rakentaa myös jumppasaliin, mutta silloin tarvittaisiin välineitä sermien ja väliseinien rakentamiseen.

Tarvikkeet

- Rulla aaltopahvia tai paljon kangasta, jota voi maalata
- Maaleja, pensseleitä
- Ilmastointiteippiä ja muita keinoja kiinnittää aaltopahvit ja kankaat seinille
- Kankaita (taustoiksi, peittämään tarpeetonta, pöytäliinoiksi, sifonkia, samettia ja kimalletta palatsiin jne.)
- Kaikenlaista rekvisiittaa, jota mielikuvituksen myötä löytyy seurakunnasta, kodeista ja kierrätyskeskuksesta
- Raamatun tekstit (esim. laminoituina A3-plakaaatteina)
- Roolivaatteita oppaille

Budjetti

- Erikseen hankittavat kankaat, aaltopahvi, maalit ja muu 50-100 euroa
- Kierrätystarpeista ja lainaksi saatavaa rekvisiittaa
- Muut kulut seurakunnan normaalitoiminnan budjetista (mm. mainostus ja oppaiden ja päivystäjien tarjoilut)

Aikataulutus ja toiminnasta tiedottaminen, markkinointi

Tekijöiden haastaminen:

- Haaste opettajille/luokille kevätkauden alkupuolella, viimeistään hiihtoloman jälkeen
- Kertomusten kulmassa (Kiva Juttu 2) kertomuksia jokaiselle mukaan lähtevälle luokalle kolme-neljä viikkoa ennen pääsiäistä – kunkin luokan kanssa aikaa tarvitaan tässä vaiheessa noin tunti
- Rakentaminen paikan päällä kaksi päivää
- Opastukset hiljaisella viikolla päiväsaikaan, ma-to klo 8-14
- Mahdollisuuksien mukaan päivystykset iltaisin ja pyhinä
- Purkaminen yksi päivä

Ristin tien kulkijoiden haastaminen mukaan:

Kutsu MYK:n seiskaluokkien uskonnonopettajille kevään alkupuolella

Kutsu Munkkiniemen ala-asteen luokille 1 kk etukäteen

Tiedot Ristin tien aikataulusta seurakunnan verkkosivulle 1 kk etukäteen

Täsmälliset tiedot seurakunnan pääsiäiskirjeeseen, joka lähetetään joka kotiin

Juttu Munkinseutu- ja Kirkko ja kaupunki –lehtiin pari viikkoa aikaisemmin

Kuvaus toteutuksesta

Toimintaidea:

Valmistellaan joko seurakunnan tai koulun tiloihin hiljaiselle viikolle Kristuksen kärsimyksestä kertova polku. Polulla on 5-7 isoa pysähdyspaikkaa ja mahdollisesti useampi pienempi. Pysäkkien rekvisiittaan, näyttävyteen ja kokoon vaikuttaa erityisesti käytettävissä oleva tila.

Esimerkkejä isoista pysäkeistä:

- Yläsali – ehtoollinen
- Getsemane – Jeesus rukoilemassa
- Hiilivalkealla – Pietari kieltää Jeesuksen
- Pilatuksen palatsi – Jeesusta kuulustellaan
- Matkalla Golgatalle – Jeesus sotilaiden pilkattavana
- Golgata – Jeesuksen ristiinnaulitseminen
- Hauta – Jeesuksen ylösnousemus

Halukkaille luokille jaetaan kullekin yksi iso pysäkki (tai useampi pieni) valmisteltavaksi. Valmistelu aloitetaan kuuntelemalla pysäkkiin liittyvä tarina (evankeliumin kohta höystettynä tarpeelliseksi katsotulla muulla osalla kärsimyshistoriaa) esim. Kertomusten kulmassa (kts. Kiva Juttu 2-aineisto). Luokka tai vähintään opettaja käy etukäteen tutustumassa tilaan, johon luokan pysäkki rakennetaan. Kukin luokka valmistelee omaa pysäkkiään oppitunneilla oman opettajansa johdolla parin viikon ajan ennen hiljaista viikkoa. Pysäkit rakennetaan seurakunnan tiloihin tai koululle ennen palmusunnuntaita ja ne puretaan pääsiäisen jälkeen.

Ristin tiellä kuljetaan ennalta sovitun aikataulun mukaisesti hiljaisen viikon aikana luokittain. Polun pysäkeillä ei ole näyttelijöitä, vaan oppaana toimiva seurakunnan työntekijä tai vapaaehtoinen kertoo jokaisessa pysähdyspaikassa siihen liittyvää tarinaa.

Mikäli arkipäivien päiväaikataulu sallii, kutsutaan Ristintielle myös päiväkotiryhmiä ja seurakunnan omia, arkipäivinä kokoontuvia ryhmiä. Ristintie voi olla avoinna myös iltaisin ja pyhinä, joko oppaan johdolla tai vapaasti kuljettavissa. On tärkeää, että erityisesti silloin, jos Ristin tiellä on mahdollisuus kulkea ilman opasta, kullakin pysäkillä on näkyvillä siihen liittyvä Raamatun teksti.

Ristintietä toteutettaessa on syntynyt dokumentteja, joita voi käyttää soveltaen jatkossakin ja joita voi hyödyntää muissakin vastaavissa toteutuksissa:

- Lukujärjestys
- Työvuorot
- Pysäkkien Raamatun teksti -plakaatit

Osallistujien rekrytointi

Pysäkkien tekijät

Ala-asteen 4-6-luokkien opettajat haastetaan mukaan kevään alussa; haasteeseen laitetaan liitteeksi ideoita siitä, miten Ristintien rakentaminen voidaan liittää muiden oppiaineiden sisältöihin. Päiväkodin voisi innostaa yhden pysäkin rakentamiseen. Muutama rakentaja pyydetään työskentelemään kokonaisuuden parissa pari päivää etukäteen. Rakentajia kysellään vapaaehtoisten rekisterissä olevilta, isostoiminnassa olevilta ja paikallislehdessä mainostamalla

Oppaat

Seurakunnan työntekijöille ja vapaaehtoisille tarjotaan mahdollisuutta ryhtyä oppaiksi ja päivystäjiksi. Halukkuutta tiedustellaan myös niiltä oppilailta, jotka ovat rakentamassa polkua

Oppaille annetaan Ristintien käsikirjoitus hyvissä ajoin tutustuttavaksi. Tarvittaessa heille järjestetään etukäteen koulutusta ja pysäkkien valmistuttua mahdollisuus harjoitella opastamista valmiilla reitillä

Osallistuvat ryhmät

- Yläasteen seiskaluokkalaiset – heille tarjous ensimmäiseksi, jotta vierailut saadaan ajoitetuksi uskontotuntien kohdalle
- Ala-asteen luokat
- Muut päivällä vierailevat ryhmät: päiväkerho, päiväkodit, perhekerhot, ip-kerho, aikuisryhmät
- Partiolaiset
- Juttua etukäteen Munkinseutu -lehteen ja mainostusta Kirkko ja kaupunki –lehteen
- Mainos seurakunnan verkkosivuille tapahtumakalenteriin
- Tarkat tiedot seurakunnan omaan pääsiäisesitteeseen, joka jaetaan joka kotiin

Palaute ja arviointi

Ristintie sai jo ideana seurakunnan muiden työntekijöiden myönteisen vastaanoton. Alakoulun luokkia kiersi polulla ensimmäisenä vuonna ilahduttavan monta ja toisena vuonna myös yläasteen seitsemännet luokat kiersivät polun. Myönteistä palautetta on saatu myös päiväkotiryhmiltä ja Luukkaan seurakunnan väeltä.

Ristintien suunnittelu ja toteutus on paljolti ollut nuorisotyönohjaajan vastuulla. Koululuokkien haastaminen mukaan valmisteluun ja toteutukseen tuo toimintamalliin toivottavasti lisää vahvuutta ja laajemman kävijäjoukon iltaisin. Se on parhaimmillaan oivallinen keino osallistaa koululaisia, saada heistä toteuttajia osallistujien sijaan. Tällainen työskentely mahdollisesti innostaa varhaisnuoria mukaan muuhunkin seurakunnan toimintaan.

Vuoden 2009 Ristintien toteutus tulee näyttämään, miten tässä onnistutaan. Sen jälkeen on hyvä miettiä, kuinka moni luokka oli toteuttamassa omaa osaansa Ristintiestä ja paljonko iltakävijöiden määrä ehkä tästä syystä lisääntyi sekä onnistuttiinko saamaan mukaan valmisteluihin aikuisia seurakuntalaisia. Vuoden 2010 valmisteluihin ilmoittautuvien määrästä voidaan myös päätellä jotain edellisen vuoden toteutuksen toimivuudesta.

Inkeri Oinonen

Seurakunta koulussa -päivä 3-6 -luokille

Toiminnan tausta, tarve ja tavoitteet

Seurakunta koulussa -päivää on kehitelty lähes kymmenen vuoden ajan Espoonlahden seurakunnassa. Kuudessa toimintapisteessä 3-6 -luokkien oppilaat tutustuvat kirkon työhön ja ammatteihin, seurakunnan työaloihin ja toimintoihin sekä työntekijöihin. Toimintapisteistä pyritään tekemään havainnolliset, konkreettiset ja toiminnalliset. Pyritään kokemukselliseen päivään. Toivomuksena on, ettei oppilailla ole sinä päivänä muuta ohjelmaa eli koulutunteja. Näin päivästä saadaan yksi kokonaisuus.

Päivää voi tarvittaessa laajentaa ottamalla mukaan kirkonpalveluskunta ja erityisnuorisotyö tai muuta sellaista, mikä on ominaista ko. seurakunnassa. Myös yläkouluille on toteutettu vastaava päivä. Toimintapäivän voi suunnata esi-1. luokkalaisista aina 9. luokkaan asti kun ryhmäläisten ikä otetaan huomioon pisteissä.

Toteuttajat

Päivän toteuttajina ovat seurakunnan työntekijät. Työntekijöitä voi pisteessä olla useampi kerrallaan tai he voivat jakaa keskenään päivän esittelyajat.

Toiminnan vaatimat henkilöstö- ja tilaresurssit

Päivän toteuttamiseen tarvitaan seurakunnan työntekijä(t) kultakin työalalta, yhteensä 6-14 henkeä sekä kuusi luokkahuonetta tms. tilaa koululta. Opettajat kiertävät toimintapisteet luokkansa mukana.

Budjetti

Toiminta on seurakunnan normaalitoimintaa. Kuluja ei tule toteuttajille eikä osallistujille. Työntekijät antavat työaikansa ja tavaransa. Koulu antaa tilat ja koulupäivän.

Aikataulutus ja toiminnasta tiedottaminen, markkinointi

Kun toimintapäivä on osa seurakunnan normaalitoimintaa, se toteutetaan vuorotellen kouluilla. Tarkoituksena on, että kukin oppilas voisi osallistua ko. päivään kaksi kertaa alakoulunsa (3-6 lkt) aikana. Edellisenä keväänä tulevan syksyn toimintaa suunniteltaessa sovitaan vuorossa olevan koulun kanssa sopiva päivä syksyksi. Päivä on sovittava ajoissa, jotta koulu voi ottaa sen huomioon syksyn kokonaissuunnittelussaan ja jotta kaikille 6-14 seurakunnan työntekijälle saadaan sopimaan sama päivä. Koululta kysytään muutama mahdollinen päivävaihtoehto, joista seurakunnan työntekijät valitsevat sopivan. Samoin kevään toimintapäivä sovitaan koulun kanssa edellisenä syksynä.

Kolme viikkoa ennen ko. päivää koulun yhdysopettajalle lähetetään kirje, jossa kerrotaan päivän kulku ja ohjeet miten koulu valmistautuu päivään sekä aikataulumalli. Kirjeeseen voi laittaa toimintapisteiden osalta jo tarkat toivomukset koululle, mikäli tuossa vaiheessa jo tiedetään, ketkä työntekijät ovat päivään menossa ja mitä he pisteissään tekevät.

Viikkoa ennen yhdysopettaja lähettää seurakunnan yhdyshenkilölle tekemänsä aikataulun, joka jaetaan kaikille päivän toteuttajille. Aikataulusta näkyy, missä koulun tilassa pisteet sijaitsevat ja mikä luokka kulloinkin on tulossa toimintapisteeseen.

Seurakunnan yhdyshenkilö joko itse tai järjestelyvastuussa olevan opettajan (yhdysopettaja) välityksellä ohjeistaa koulun hyvin ennen tapahtumaa. Kunkin opettajan on tiedettävä päivän kulku ja pisteiden sijainti koululla.

Koulu tiedottaa toimintapäivästä omalla tavallaan oppilaiden huoltajille ja sopii mm. ET - oppilaiden ja muiden uskontojen oppilaiden osallistumisesta päivään, lähinnä hiljaisen huoneen osalta.

MALLIKIRJE koululle:

HEI _____N KOULUN VÄKI!

15.9.2008

Kuten on sovittu, järjestämme ti 7.10.2008 klo 9-14 koulussanne Seurakunta koulussa -päivän **3-6 lk:lle**.

Tässä mukana on muutamia käytännön neuvoja sekä esimerkkinä kaksi aikataulua, 8:lle ja 9:lle ryhmälle.
Toimittakaa päivän aikataulu Inkerille viim. ma 29.9.

Huomioon otettavaa:

- osa seurakunnan työntekijöistä tulee rakentamaan toimintapisteitään klo 8, toivomme että koululla on vastassa henkilö, joka ohjaa oikeaan paikkaan niitä, joille koulu ei ole tuttu ennestään
- toimintapisteitä on 6
- toimintapisteet 30 min / ryhmä, siirtymäaika n. 5 min sisällytetään siihen
- opettaja kiertää ryhmänsä mukana ja pitää huolen siitä, että ryhmä on ajoissa oikeassa paikassa
- jos toimintapisteitä tarvitaan enemmän kuin meidän järjestämät 6, on koulun itse järjestettävä ja hoidettava ne
- kiertävän ryhmän koko 20-30 oppilasta, sellainen määrä, että kaikille löytyy luokassa istumapaikka
- toimintapisteiden paikat on hyvä merkitä oviin, että koulun oma väki ja vieraat tietävät missä kukin piste sijaitsee
- kaikilla opettajilla ja myös kaikissa toimintapisteissä on oltava päivän lukujärjestys, johon on merkitty mikä luokka on milloin ja missä pisteessä

Pisteissä 1-2 työntekijää esittelee työalan toimintaa ja on pyritty mahdollisimman toiminnallisiin pisteisiin. Hiljaisessa huoneessa tehdään rukous, joten ne jotka eivät osallistu ev.lut. uskonnon opetukseen, eivät voi siihen osallistua. Muut pisteet ovat toiminnan esittelyä.

Meiltä on tulossa päivän aikana noin 12 työntekijää. Osa työntekijöistä vaihtuu pisteissä päivän aikana. Koululta pyytäisimme vieraille järjestettävän ruuan (ja mahdollisesti kahvin tai kahvinkeittomahdollisuuden).

Esittely- ja toimintapisteet sekä tarvittava tila sekä toivomukset tavaroista:

Lähetystyö:	- luokkahuone, jossa keskilattia tyhjä, tuolit ringissä, pulpetit sivussa - pöytätilaa tavaroille, piirtoheitin ja cd-soitin
Musiikkityö	- luokka, jossa piano ja cd-soitin ja piirtoheitin
Varhais-/nuorisotyö:	- mielellään jumppasali että on tilaa tarpeeksi, toimintapisteessä voi syntyä enemmän ääntä kuin muissa pisteissä
Diakoniatyö	- luokkahuone
Papin työ	- luokkahuone, jossa tuolit ringissä ilman pulpetteja ja pöytätilaa tavaroille
Hiljainen huone	- luokka, jossa pöytä ja tuoli kaikille - rauhallinen tila, ettei ulkopuolelta kuuluva meteli häiritse

Ottakaa yhteyttä epäselvissä asioissa.

koulutyön sihteeri
p.
(sähköpostit)

koulutyön pappi
p.

koulun nimikkotyöntekijä
p.

Aikataulumallit

9 ryhmää	Lähetys	Diakonia	Musiikki	Papin työ	Hiljainen huone	Nuorisotyö
8.30 - 9.00	Kahvitarjoilu opettajainhuoneessa					
9.00 - 9.30	6 A lk	6 B lk	3 B lk	3 A lk	4 B lk	4 A lk
9.30 - 10.00	5 A lk	6 A lk	6 B lk	3 B lk	3 A lk	4 B lk
10.00 - 10.30	5 B lk	5 A lk	6 A lk	6 B lk	3 B lk	3 A lk
10.30 - 11.00	5 C lk	5 B lk	5 A lk	6 A lk	6 B lk	3 B lk
11.00 - 11.30	Ruokailu ruokasalissa					
11.30 - 12.00	4 A lk	5 C lk	5 B lk	5 A lk	6 A lk	6 B lk
12.00 - 12.30	4 B lk	4 A lk	5 C lk	5 B lk	5 A lk	6 A lk
12.30 - 13.00	3 A lk	4 B lk	4 A lk	5 C lk	5 B lk	5 A lk
13.00 - 13.30	3 B lk	3 A lk	4 B lk	4 A lk	5 C lk	5 B lk
13.30 - 14.00	6 B lk	3 B lk	3 A lk	4 B lk	4 A lk	5 C lk
14.00 -	Kahvitarjoilu opettajainhuoneessa					

8 ryhmää	Lähetys	Diakonia	Musiikki	Papin työ	Hiljainen huone	Nuorisotyö
8.30 - 9.00	Kahvitarjoilu opettajainhuoneessa					
9.00 - 9.30	6 A lk	6 B lk	3 B lk	3 A lk	4 B lk	4 A lk
9.30 - 10.00	5 A lk	6 A lk	6 B lk	3 B lk	3 A lk	4 B lk
10.00 - 10.30	5 B lk	5 A lk	6 A lk	6 B lk	3 B lk	3 A lk
10.30 - 11.00	Ruokailu ruokasalissa					
11.00 - 11.30	4 A lk	5 B lk	5 A lk	6 A lk	6 B lk	3 B lk
11.30 - 12.00	4 B lk	4 A lk	5 B lk	5 A lk	6 A lk	6 B lk
12.00 - 12.15	Kahvitarjoilu opettajainhuoneessa					
12.15 - 12.45	3 A lk	4 B lk	4 A lk	5 B lk	5 A lk	6 A lk
12.45 - 13.15	3 B lk	3 A lk	4 B lk	4 A lk	5 B lk	5 A lk
13.15 - 13.45	6 B lk	3 B lk	3 A lk	4 B lk	4 A lk	5 B lk
13.45 -	Kahvitarjoilu opettajainhuoneessa					

Kuvaus toteutuksesta sekä mahdolliset materiaalmallit

Seurakunnan työntekijät menevät koululle. Kukin työala perustaa heille varattuun luokkahuoneeseen tai muuhun tilaan toimintapisteensä: lähetystyö, musiikkityö, varhais- ja nuorisotyö, diakoniatyö, papin työ sekä hiljainen huone, jossa aiheena on rukous ja hiljentyminen.

Toimintapisteissä työntekijä(t) esittelevät ko. työalan toimintaa mahdollisimman konkreettisesti ja toiminnallisesti. Oppilaat kiertävät luokittain pisteestä pisteeseen opettajansa johdolla, n. 30 min/piste/luokka. Ryhmäkoko 20-30, niin että kaikille on istumapaikka.

1. Lähetystyö

Tila ja tavarat:

- Tuolit ringissä, pulpetit luokan reunoilla, keskilattia avoin
- Esittelijällä etniset vaatteet jostain lähetysmaasta
- Keskilattialla ja/tai pöydillä lähetysrekvisiittaa, esim. kierrätysleluja/-käyttöesineitä, soittimia luonnonmateriaalista, riisikulho, syömäpuikot, teepannu, merilevää, eri maiden liput, liitutaulu, kankaita pöydille ym. esineitä lasten maailmasta
- Kuvat läheteistä (tuoreet!) kalvoilla ja kartta (kalvona ok). Nykyään joissain kouluissa on myös dokumenttikamera, jolla voi vaikka kirjan tekstin heijastaa suoraan seinälle. Nämä ovat hyviä, mutta kuvien kannattaa silloin olla aika hyvälaatuisia.
- Rusinoita ja pähkinöitä tarjolle mielellään omiin koreihinsa (huom. allergikot)
- Luokassa soi etninen musiikki lasten saapuessa
- Mahdollisimman paljon eri aistien hyödyntämistä

Pisteen kulku:

- Ulkomaankielinen tervehdys, itsensä ja vaatetuksensa esittely
- Lapsilta kysellään ajatuksia taululle, mitä tulee mieleen sanasta lähetystyö (kaikki kirjataan ylös, ei ole väärää vastauksia)
- Päädytään tiivistykseen, mitä lähetystyö pohjimmiltaan on (Jeesuksesta kertomista niille, jotka eivät ole hänestä vielä kuulleet). Samalla voi kertoa, että se on myös auttamista jne, ja ammatteja voi olla melkein mitä vain
- Miksi tehdään lähetystyötä, ollaanko itse vaan keksitty tehdä sitä? Ei, vaan Jeesuksen käsky → Lähetyskäskyn lukeminen ja sen ”purkaminen osiin” (kastamisen ja opettamisen aukiselittäminen)
- Kuka tekee lähetystyötä? (kaikkien tehtävä, nimikkolähetti-termin selitys: sitouduttu rukoilemaan, mahdollistaa työ taloudellisesti ja pitää yhteyttä)
- Missä lähetystyötä tehdään? Kartasta etsitään maat, jossa seurakunnan nimikkokohteita /-lähettejä (lapset voivat näyttää itse kartalta)
- Arvuutellaan eri maiden liput ja siten edetään nimikkolähettien/-kohteiden esittelyssä maailman ympäri
- Loppu aika on tavaroiden esittelyä, erikoisimmista arvuutellaan, mitä ne ovat (Tämä on näyttänyt olevan mieluisin osuus!)

- SLS:n postimerkkikeräyskuoria jakoon, jotta nähdään, miten jokainen voi osallistua lähetystyöhön
- pähkinä-/rusina-maistiaiset ovella (Tämäkin on ollut suosiolista.)
- opettajille annetaan esitteet eri maista, jos asiaan halutaan myöhemmin palata luokassa
- vaihtoehtoisia/lisäjuttuja:
- lopuksi laulun laulaminen (*Kiitän sua Jeesus, eri kielillä). Tätä lapset ovat hoilanneet vielä päivän päätteeksikin.
- toiveammattien kerääminen taululle → voiko niitä käyttää lähetystyössä?
- kirjeiden/kysymysten kirjoittaminen nimikkolähetille/-perheelle. Kirjeet postitetaan ja vastaukset toimitetaan myöhemmin koululle. Tässä osiossa lapset saavat itse olla toiminnassa mukana, mutta jää koulun/opettajien vastuulle, kuinka saadut vastaukset käydään myöhemmin läpi.

Kiitän sua Jeesus

Kiitän sua Jeesus, kiitän sua Jeesus, kiitän sua Jeesus sydämässäni!
 Kiitän sua Jeesus, kiitän sua Jeesus, kiitän sua sydämässäni!

Asante sana Yesu, asante sana Yesu, asante sana Yesu moyoni!
 Asante sana Yesu, asante sana Yesu, asante sana Yesu moyoni!
 (Tansania – swahili)

Tämäsgäne Yesus, tämäsgäne Yesus, tämäsgäne Yesus belibee!
 Tämäsgäne Yesus, tämäsgäne Yesus, tämäsgäne Yesus belibee!
 (Etiopia – amhara)

2. Musiikkityö

Pisteen kulku:

- Esittäytyminen
- Keskustelua mitä kanttori tekee kysellen lapsilta ja täydentäen vastauksia. Samalla erityisesti lapsikuoron ja varhaisnuorten kuoron mainostusta.
- Esitellään mukana tuotu urkupilli (yli metrin pituinen), mikä tuo kapistus mahdollisesti on ja mitä sillä tehdään.
- Kerrotaan urkujen toiminnasta ja historiasta, arvuutellaan mm. milloin ensimmäiset urut on tehty
- Kuunnellaan cd:ltä jokin urkukappale (maksimissaan 1,5 minuuttia, eivät jaksu pitempään), mietitään missä tilanteessa ko. musiikkia voisi kuulla, kerrotaan pintapuolisesti miten erilainen musiikki palvelee erilaisissa tilanteissa kirkossa.
- Jatketaan urkuihin tutustumista katselemalla kalvolta kuvia uruista:

A. kuva Notre Damen urkuparvelta linkittyy helposti Notre Damen kellonsoittaja -elokuvan kautta Ranskaan ja Pariisiin – kuvassa

suuren soittimen soittopöytä, jossa myös tietokone (=on jännä juttu)

B. kuvassa urkuri soittaa jaloilla

C. kuva 7-kerroksisen kerrostalon korkuisesta soittimesta 1700-luvulta, joka on koristeltu hienosti.

- Lopuksi lauletaan esim. lasten virsiä tai muita virsiä. Viimeksi opetettiin etelä-afrikkalaisen laulun helpon rytmikompin kanssa – oli oikein onnistunut idea!
- Mikäli mahdollista, hankitaan toimintapäivässä käytettäväksi 30 kpl uusia virsikirjoja, joissa on liitteet ja takaosan laulut. Niitä voi käyttää pisteessä hyväkseen. Kun kaikilla on oma kirja, voi myös laulaa lasten toivomia virsiä.

3. Varhaisnuoriso- ja nuorisotyö

Pisteen kulku:

Varhaisnuorille, 3-6 -luokkalaisille:

- Esittäydytään
- Leikitään Eläintensota -leikki, joka on vauhdikas ja hauska leikki ja jossa jokainen pääsee osallistumaan. ”Porukka jaetaan kahteen. Katsotaan salista sopivat rajat, jotka muodostaa pelikentän. Kentän toinen puoli on ykkösjoukkueen ja toinen kakkösjoukkueen puoli. Molemmat saavat yhtä paljon pieniä pehmoeläimiä (n.30kpl/joukkue). Parin minuutin ajan eläimiä visketaan omalta puolelta toisen joukkueen puolelle. Rajan yli menneitä eläimiä ei lasketa. Kun aika loppuu, niin se joukkue, jonka alueella on vähemmän eläimiä, on voittaja. Samaa voi leikkiä esim. paperilentokoneilla tai paperitolloilla.”
- Kerrotaan seurakunnan varhaisnuorisotyöstä, kerhoista, leireistä jne.
- Lopuksi on tehty askartelu, joka jää kouluun muistoksi päivästä. Syksyllä tehtiin syksyinen puu, johon jokainen sai repimällä tehdä lehden, johon kirjoitettiin oma nimi. Lehdet liimattiin yhdelle pahville, johon oli piirretty puunrunko valmiiksi.
- Aiemmin on painettu myös rintanappeja, mutta rintanappien tekeminen on aika epäekologista, siinä on usein tullut kiire ja lisäksi toiminta on sisältänyt paljon odottamista. Tosin kaikille on jäänyt joku muisto päivästä.

Vaihtoehtoja yläkoululaisille:

- Ensin leikitään limaa ja keijukaista:
”Yksi leikkijöistä on alkulima (vähän niin kuin hippa, työntekijä on tämä alkulima), loput leikkijät ovat keijukaisia. Leikki tapahtuu rajatulla alueella. Lima makaa maassa ja örisee ja liikkuu niin, että maha koskettaa koko ajan lattiaa. Keijukaiset hyppelevät liman ympärillä hihkuen kimeään heleällä äänellä: ”hyi limaa, hyi limaa”. Lima yrittää ottaa keijukaisia kiinni. Kun lima osuu keijukaiseen sekin muuttuu limaksi ja alkaa ottamaan muita keijukaisia kiinni. Kun kaikki keijukaiset ovat muuttuneet limaksi leikki loppuu.”
- Esittäydytään
- Kerrotaan seurakunnan varhaisnuorten ja hieman myös nuorten toiminnasta ja ripareistakin
- Pieni Raamatun sanonta -visa

- Jos aikaa jää yritämme laskea yhdessä kymmeneen. Siis joku aloittaa ja sanoo yksi, toinen joku sattumanvaraisesti jatkaa ja sanoo kaksi jne. Jos jotkut sanoo yhtä aikaa pitää aloittaa alusta.

Sanontoja raamatusta -visa

1.

Mainoksessa oli tavallisen näköinen auto ja alla teksti: ”Tässä on susi lammasten vaatteissa.”

Tämä tarkoittaa, että

- A. auto syö paljon bensiiniä, mutta on muilta ominaisuuksiltaan säästömalli.
- B. auto on ehkä vaatimattoman näköinen, mutta siinä on voimakas moottori.
- C. kyseessä on käytetty auto, johon on tehty täysremontti.

Oikea vastaus on A. Sanonnalla tarkoitetaan jotain, mikä näyttää tai kuulostaa ensin hyvältä, mutta onkin todellisuudessa aivan surkea. Katso Matt. 7:15.

2.

Kosmetologi kertoi, että peseytyminen on ihonhoidon *A ja O*.

Tämä tarkoittaa, että

- A. peseytymisen ansiosta iho saa happea ja muita alkuaineita.
- B. puhdas ihminen on autuas ja onnellinen.
- C. ihonhoidossa peseytyminen on kaikkein tärkein asia.

Oikea vastaus C. Sanonta tulee kreikkalaisten aakkosten ensimmäisestä ja viimeistä kirjaimesta (alfa ja omega). Sillä viitataan siihen mikä on kaikkein tärkeintä – kaiken alku ja loppu. Katso vaikka Ilm. 1:8.

3.

Kuuluisa taiteilija tuli ulkomaanmatkalta ja lehdistö kyseli hänen tunnelmiaan. Taiteilija vastasi: *”Kukaan ei ole profeetta omalla maallaan.”*

Tämä tarkoittaa, että

- A. taiteilija ei halunnut ennustella tulevaisuutta.
- B. taiteilija ajatteli, että ulkomailla häntä arvostetaan enemmän kuin kotimaassa.
- C. taiteilijan mielestä hänen omassa maassaan ei ole ketään viisasta ihmistä.

Oikea vastaus on B. Joskus on vaikea vakuuttaa omista kyvyistään, ideoistaan ja taidoistaan omaa lähipiiriään. Silloin voi vaikka sanoa, ettei kukaan ole profeetta omalla maallaan. Katso Raamatusta Matt. 13:57.

4.

Ilmastonmuutoksia tutkinut professori sanoi TV-uutisissa, että on *yhdestoista hetki* rajoittaa saastepäästöt minimiin.

Tämä tarkoittaa, että

- A. kello yhdentoista aikaan saasteet ovat vähimmillään.
- B. saasteita on yritetty rajoittaa ainakin kymmenen kertaa.
- C. nyt on viimeinen tilaisuus rajoittaa saasteita.

Oikea vastaus on C. Yhdestoista hetki oli päivän viimeinen hetki.

5.

Jalkapallovalmentaja kertoi ottelun jälkeen: ”Maalivahti oli joukkueemme *kulmakivi*.”

Tämä tarkoittaa, että

- A. maalivahti oli joukkueen tärkein pelaaja.
- B. maalivahti oli kankea ja liikkui vähän.
- C. maalivahti antoi kaikki joukkueen kulmapotkut.

Oikea vastaus on A. Jeesuksen aikaan talot rakennettiin usein kulmakivien varaan. Jos kulmakivi olisi otettu pois, olisi koko talo romahtanut. Katso Matt. 21:42.

6.

Wimbledonin tenniskisojen ennakkosuosikki kertoi vaihtaneensa uuteen mailaan. Hän sanoi: ”Uusi maila on *kaksiteräinen miekka*.”

Tämä tarkoittaa, että

- A. uusi maila on kaksi kertaa parempi kuin vanha maila.
- B. uudessa mailassa on hyvät puolensa, mutta sen käyttämisessä on myös omat vaaransa.
- C. maila on hyvä sekä kämmen- että rystylyönneissä.

Oikea vastaus on B. Kaksiteräinen miekka on hiottu teräväksi myös tylsältä sivultaan. Miekka oli taistelussa tehokas, mutta sillä haavoitti helposti myös itseään.

7.

Kuuluisa pianisti esiintyi maatalousnäyttelyn yleisölle. Konsertin jälkeen hän sanoi: ”Tuntui, että *heitin helmiä sioille*.”

Tämä tarkoittaa, että

- A. yleisö ei ymmärtänyt hänen laadukasta musiikkiaan.
- B. taiteilijan helminauha oli hukkunut sikalan lattialle.
- C. vieressä olevan sikalan äänet peittivät alleen kaiken musiikin.

Oikea vastaus on A. Katso myös Matt. 7:6.

8. Tankkilaiva oli ajanut karille ja öljyä oli vuotanut mereen. Sanomalehdessä oli otsikko: ”Laivan kapteeni *pesi kätensä* onnettomuudesta.”

Tämä tarkoittaa, että

- A. kapteeni oli sotkeentunut öljyyn ja ennen haastattelua hän oli käynyt pesemässä kätensä.
- B. kapteeni oli julkisesti irtisanoutunut vastuusta.
- C. kapteeni ilmoitti, että osallistuu itse omin käsin saastuneiden rantojen puhdistamiseen.

Oikea vastaus on B. Jeesuksen aikaan tuomari pesi kätensä, kun antoi tuomitsemisvastuun jollekin muulle. Pilatus ei tuominnut Jeesusta vaan antoi hänet oman kansansa tuomittavaksi. Käsien peseminen oli vertauskuvallinen ele, jolla hän irtisanoutui vastuustaan suhteessa Jeesuksen tuomitsemiseen. Katsothan Matt. 27:24-26.

9. Viisitoistavuotias nuori kertoi tullessa rippikoulukokoontumiseen *apostolin kyydillä*.

Tämä tarkoittaa, että

- A. hän tuli postiauton kyydillä.
- B. pappi oli ottanut hänet kyytiinsä.
- C. hän oli tullut jalkaisin.

Oikea vastaus on C. Ensimmäiset apostolit eivät omistaneet juurikaan mitään ja he kulkivat jalan kaupungista toiseen. Apostolit olivat alkuseurakunnan lähetystyöntekijöitä. Katso Luuk. 10:3-7.

10. Fysiikan opettaja perusteli tuntiosaamisestaan antamia numeroita. Eräälle oppilaalle hän sanoi: ”*Sinä pidät kynttilääsi vakan alla.*”

Tämä tarkoittaa, että

- A. oppilaan kohdalla luokan valaistus oli huono eikä hän näe sen takia taululle.
- B. valo-opin tehtävät tuottivat oppilaalle erityisiä vaikeuksia.
- C. oppilas osaa fysiikkaa, mutta ei vain tuo osaamistaan esiin.

Oikea vastaus on C. Tällä sanonnalla tarkoitetaan kykyä ja taitoja mitä ei käytetä eikä tuoda esiin. Erityiset kykymme ovat Jumalan lahjaa ja tarkoitettu käytettäväksi yhteiseksi hyväksi ja iloksi. Mitä kykyjä sinä piilottelet? Katso Luuk. 11:33

Vaihtoehtoisia toimintaehdotuksia

- pidetään samaa mieltä - eri mieltä -lappuäänestys. Siinä oli vaikka mitä kysymyksiä koskien nuorisotyötä ja ihan yleistä moraalialia eli mitä nykypäivän teinit ajattelevat.
- pidetään levyraati gospelista ja jokainen luokka äänestää oman suosikkinsa. Päivän lopuksi katsotaan mikä biisi on koulun voittaja ja laitetaan tieto ilmoitustaululle.
- Lopuksi annetaan jokaiselle muistoksi tikkari, jonka varteen on laminoitu Raamatun jakeita. Jokaisen luokan sisälle on tehty eri setti, tarkoituksena että saavat vertailla minkä kukakin sai.

4. Diakoniatyö

Toimintamalli 1

- kerrotaan ensin lyhyesti diakoniasta yleensä, mitä se on ja mitä tarkoittaa
- kerrotaan Äiti Teresasta ja äiti-Teresa -piiristä, jossa tehdään peittoja ja siderullia
- kerrotaan miten siderullia tehdään ja mihin niitä käytetään
- porukka jaetaan neljään ryhmään. Ryhmistä yksi kerrallaan pääsee luokan keskellä olevien pöytien luona repimään lakanoita ohjauksen mukaan ja sillä aikaa muut rullaavat jo revittyjä lakanasuikaleita. Vuoroa vaihdetaan n. 5 min. välein.
- Koululle ilmoitetaan etukäteen, että lapset voivat tuoda mukanaan rikkinäisiä lakanoita
- ehjät lakanat toimitetaan mm. Pietarin vankiloihin. Rikkinäisiä revitään yhdessä sidetarpeiksi.

Lapset olivat innoissaan siitä, että saivat itse tehdä jotain oikeasti toisten auttamiseksi. Pölyistä hommaahan se on ja toimintaa ohjaamassa olisi hyvä olla ainakin kaksi aikuista.

Siderullien valmistusohje:

Siteisiin voi käyttää sekä valkoisia että värillisiä tai kirjavia, puhtaita lakanoita.

- poista lakanoista saumat ja hulpiot sekä pitsit ja nimikirjaimet
- revi lakanat pituussuunnassa suikaleiksi (n. 6, 8 tai 10 cm)
- pyöritä suikale tiukaksi rullaksi, jonka kiinnität pienellä teipillä rullan ympäri
- pakkaa siderullat puhtaisiin muovipusseihin
- valmiita rullia voi toimittaa Rakkauden Lähetysisarille osoitteella Vironkatu 6 A 12, 00170 Helsinki.

Toimintamalli 2

Oppilaat ja opettajat toivotetaan tervetulleeksi diakonian pisteeseen ja kerrotaan, että välittömästi seuraa kaksi välähdystä diakoniatyöstä.

- 1) Tarjoilija Tiina (yksinäinen hlö 32 v) tulee käsi kantoliinassa diakoniatyöntekijän vastaanotolle. Tiina on ollut onnettomuudessa ja sairauspäiväraha ei vielä tule. Käydään läpi Tiinan tilannetta ja tarpeita. Tiina hakee avustusta ja saa anomuskaavakkeen ja ohjeet sekä sopii toisen ajan

diakoniatyöntekijän kanssa keskustelua varten. Tiinaa kun ei nukuta! (Ajatuksena on tarkkailla, millainen on apua hakevan **ensikontakti**. Tätä ei kysytä, eikä kerrota. Kukin miettii tai ei mieti sitä.)

2) Vieno Kärkkäinen 83 v liikkuu yksiönsä lattialla rollaattorinsa kanssa ja puhelee yksikseen elämästään ja vaivoistaan ja havahtuu ovikellon soittoon, kun diakoniatyöntekijä saapuu **kotikäynnille**. Diakoniatyöntekijä esittelee Vienolle mahdollisuutta tulla seurakunnan "Kultavilja"-ryhmään, jonne on taksikuljetus. (Asia: ikääntyneen yksinäisyys, sairaudet, elämänpiirin supistuminen sekä sukulaisten ikävä. Mitä auttajatahoja ko. tilanteessa?)

Oppilaille jaetaan kynät ja laput, joissa lukee "Miten autan Vienoa?" Ohje kerrotaan: piirrä tai kirjoita, miten sinä auttaisit Vienoa. Laput kerätään ja kerrotaan, että niitä luetaan silloin, kun diakoniatyöntekijät miettivät auttamisen muotoja. Kiitetään lapuista ja ideoista.

Sitten kerätään liitutaululle **sanoja oppilailta, mitä kuulitte, näitte diakonian olevan**. Annetaan myös mahdollisuus kysyä, kommentoida nähdystä ja kuullusta.

Jos on hiljaista, välillä kerrotaan **lyhyesti diakonian periaatteista**: Diakonia on kirkon auttamistyötä. Apu kuuluu kaikille alueella asuville. Kuka on diakoniatyöntekijä. Kuka tahansa voi auttaa. Millaista apua lähellä oleville, pieniä esimerkkejä (leipää kirkolta, lämmin ruoka 2 euroa,) millaista apua kaukana oleville, äiti-Teresa -peitto. Rahaa ei käsitellä auttamisessa.

Oppilaiden esille tuomina diakonian muotoina on yleensä toisen ihmisen tapaaminen ja kuuntelu ja keskustelu, mikä onkin diakonian ydin.

5. Papin työ

Toimintamalli 1

Toimivan ratkaisun saa rakentamalla alttaripöydän, jonka toiselle puolelle asettaa ehtoollispöydän (yksi pulpetti) ja kastepöydän (yksi pulpetti), jos haluaa opettaa samalla sakramentit. Altтарin toiselle puolelle tulee kaksi pöytää hautaan siunaamisen ja avioliittoon vihkimisen opettamista varten. Tilasta riippuen huoneen voi rakentaa myös niin, että ehtoollisvälineet ovat alttarilla ja toisella puolella on kolme toimitusten pöytää.

Mukaan voi myös ottaa erilaisia Raamattuja (joku oikein vanha versio, eri kielillä, Novum jne.)

Mukaan otettavia tavaroita:

- Alba,
- Stola (kaikki kirkkovuoden värit, myös musta),
- Messukasukka (kevyempi versio),
- Kolehthaavi
- Virsikirja ja Lasten virsikirja
- Risti

- Alttarin rakentamista varten:
- Raamattu (iso)
- valkoinen liina
- lasikulho johon kynttilä, tulitikut (tarkista, saako koulussa polttaa kynttilää)
- risti
- ”kaitaliinat” (kaikki kirkolliset värit)
- kukkia (viherkasvi koulun tiloista)

Ehtoollinen:

- mielellään valkoinen liina, mutta ainakin ”kaitaliina”
- ehtoollisastiat
- ehtoollisleipä (2 kpl, joita varten pieni teräslautanen)
- kalkkiliina tai vastaava, jolla peitetään ehtoollismalja

Kaste:

- mielellään valkoinen liina, mutta ainakin ”kaitaliina”
- kastekynttilä
- Raamattu
- rukouskortti
- kastetodistus, kummin todistus
- kastemalja (jokin kulho)
- kastemekko, päänpyyhkimisliina

Vihkiminen:

- mielellään valkoinen liina, mutta ainakin ”kaitaliina”
- Vihkiraamattu

Siunaus:

- mielellään valkoinen liina, mutta ainakin ”kaitaliina”
- siunauslapio
- Raamattu (vaikka musta)

Koska oppitunnin pituus on yleensä puoli tuntia, ei sitä pysty juurikaan viemään läpi keskustellen, jos aikoo käsitellä kaikkia yllä mainittuja asioita.

Luovuus on suotavaa!

Toimintamalli 2

- edellä mainitut tavarat voi myös jakaa kolmeen osaan: papin vaatteet, papin työ ja papin välineet, ja kertoa papin työstä niiden kautta
- voi kiinnittyä vähän raflavampiin esineisiin, kuten hautaan siunaamisessa käytettävään hiekkalapioon. Herättää enemmän mielikuvia ja emootioita.

6. Hiljainen huone

Toimintamalli 1

Mukaan otetaan seuraavat tavarat ja rakennetaan tila ajan ja paikan huomioon ottaen parhaaksi katsomalla tavalla

- 3-4 pöytäliinaa, tuikkuja, tuikkuastioita, tulitikut, risti, Raamattu
- CD-soitin, mieleinen levyn klassista musiikkia
- Paperia, lyijykyniä, kumeja, teroittimia, värikyniä
- iso "kansakoulun kuvataulun".
- muutamia liituja ja taululle kirjoitettavia rukousta avaavia sanoja

Oppilaat istuvat pulpetin ääressä.

Teemana on rukous. Lapset kirjoittavat ja/tai piirtävät eri tavoin oman rukouksensa. Oppilaat voivat pitää rukoukset itse tai jättää pisteen pitäjälle. Kerrotaan, että ne toimitetaan rukouspiirin rukousaiheiksi.

Huoneessa edetään seuraavasti:

vastaanotto

alustus

työskentely n. 15 minuuttia

lopetus

rukousten jättäminen

opettajan antamat toimintaohjeet seuraavaan pisteeseen

Toimintamalli 2.

Sisustus:

- Pöydät ja tuolit pois, patjat lattialle, luokkahuone somistetaan kankailla ja häivytetään koululuokan tuntu.
- Altтари, jossa valkoinen liina, kynttilä, kukat, Raamattu ja risti, mahdollisesti myös ikoni.
- "Kuule Isä taivaan" – virren sanat kartongille kirjoitettuna

Ohjelman runko:

Klassillisen musiikin soidessa ohjataan koululaiset istumaan lattialle väljästi ja mukavasti.

Esittäydytään ja jatketaan kertomalla hiljaisuuden merkityksestä ihmiselle ja siitä, miten rukous kuuluu osana hiljaisuutta kaikkiin uskontoihin. Kristillinen rukous eroaa muista kuitenkin siinä, ettei se ole suoritus, vaan lahja ja etuoikeus.

Raamatunkohtia rukouksesta

" Mene hiljaisuuteen, sulje ovesi ja rukoile..."

" Anokaa niin teille annetaan..."

” Jos te jotakin anotte minun nimessäni, niin te saatte...”

” Hädässäsi huuda minua, niin minä tahdon auttaa..”

Luetaan jokin näistä kohdista.

Jatketaan siitä, miten on erilaisia rukouksia: pyyntö, esirukous, kiitos, ylistys ja hiljainen rukous. Lauletaan yhdessä ” Kuule Isä taivaan ...”

Liikennevalot, Jumala kuulee kaikki rukoukset, vastaus meille vain voi olla: ei, odota tai kyllä.

Musiikin soidessa hiljaa taustalla hiljennytään miettimään, mitä asioita itse kullakin on, joita haluaisi tuoda Jumalalle tiettäväksi.

Jaetaan rukouklappuja ja kynät ja jokainen voi kirjoittaa tai piirtää oman rukouksensa, jotka lopuksi kerätään ja jätetään alttarille.

Lopuksi hiljennytään rukoukseen, kiitetään siitä, että Jumala on nähnyt ja kuullut kaikki ne rukoukset, joita hänelle on esitetty ja luetaan yhteinen Isä meidän -rukous.

Pannaan musiikki soimaan ja kiitetään kaikkia yhteisestä hetkestä ja toivotetaan hyvää päivän jatkoa.

Osallistujien rekrytointi

Kukin työala päättää kuka/ketkä ovat toteuttamassa ko. toimintapisteen.

Palaute ja arviointi

Koulun yhdysopettaja on kerännyt opettajien antamat palautteet sekä opettajien luokiltaan pyytämät palautteet ja toimittanut ne seurakunnan yhdyshenkilölle.

Seurakunnan työntekijät ovat antaneet arvionsa ja palautteensa päivän onnistumisesta joko seurakunnan yhdyshenkilölle tai on kokoonnuttu yhteen arvioimaan onnistumista. Esille tulleet virheet pyritään jatkossa välttämään ja parannusehdotukset pyritään huomioimaan seuraavilla kerroilla.

Kukin toimintapiste muotoutuu työntekijän mukaan. Pitemmän päälle olisi hyvä tehdä jonkinlainen perusrunko, mitä pisteessä esitellään. Perusrunko on hyvä olla olemassa varsinkin niistä pisteistä, joissa vuosien varrella pitäjät vaihtuvat. Perusrungon ansiosta eri työntekijöiden pisteen toteutus ei poikkea liian suuresti toisistaan. Uudenkin työntekijän on helpompi suunnitella ja toteuttaa toimintapiste, kun ei tarvitse keksiä kaikkea alusta asti itse.

Kouluilta tullut palaute on ollut pääsääntöisesti positiivista. Ei ole itsestään selvyyttä, että koulu antaa kokonaisen koulupäivän tai kaksi tiloineen seurakunnan käyttöön. Lisäksi kouluille tuottaa lisätyötä järjestää ohjelma niille, jotka eivät toimintapäivään osallistu, muut kuin ev.lut. uskonnon opiskelijat. Pienellä muokkaamisella, jättämällä

hartaudenharjoittamisen pisteistä pois, saadaan seurakunnan toiminnasta esittelevä päivä, johon kaikki voivat osallistua. Vain hiljaisen huoneen rukouksen kirjoittaminen tai piirtäminen ja rukoileminen on hartaudenharjoitusta, joten muiden uskonnon opiskelijoille on koulun järjestettävä rinnakkaista toimintaa.

Seurakunnaltakin päivä on suuri satsaus, 6-14 työntekijää, mutta päivä on koettu tärkeäksi tavaksi tehdä yhteistyötä koulujen kanssa.

Jaana Kanninen-Niemi

Vuorovaikutusilta

Toiminnan tausta, tarve ja tavoitteet

Olen koulukummitiössäni lähtenyt siitä, että jokainen luokka on yksilöllinen, omine riemuineen ja murheineen. Minun tehtäväni koulukummina on paitsi tuoda evankeliumia kouluille myös tukea opettajia heidän kasvatustehtävässään.

Tähän tarpeeseen vastaamaan syntyi alun perin tämä idea vuorovaikutusillasta. Joukko kuudennen luokan oppilaita kipuili omaa murrosikänsä, ”mua ei kukaan ymmärrä”- ja ”porukatkin vaan huutaa” -oloon. Heidän opettajansa kanssa yhdessä päätimme kutsua oppilaat vanhempineen keskustelemaan vuorovaikutuksesta ja sen mahdollisesta helpottamisesta murrosikäisen kotona. Näin syntyi Vuorovaikutusilta, jota on nyt ko. koululla muutaman kuudennen kanssa kokeiltu hyvin tuloksin ja palauttein.

Illan tavoitteena on antaa oppilaille ja heidän vanhemmilleen hieman tietoa vuorovaikutuksen lainalaisuuksista, kivoja ahaa-elämyksiä onnistuneista vuorovaikutustilanteista sekä oppilaalle mahdollisuus ottaa vanhempi kokonaan itselleen edes pieneksi hetkeksi. Tämä on myös oiva tilanne tuoda esiin seurakunnan varhaisnuorisotoimintaa ja sen eri mahdollisuuksia. Illan nuotiohetkessä voin myös tuoda evankeliumia keskelle arkea.

Toteuttaja

Seurakunnan nuorisotyön ohjaaja

Toiminnan vaatimat henkilöstö- ja tilaresurssit

Tarvitaan sisätila ja piha-alueita sekä nuotiopaikka.

Budjetti

Osallistujat ovat tulleet leirikeskukseen omin kyydein, iltapala ja toimintatilan vuokra leirikeskukselle ovat olleet 8€ ja sen on maksanut koulun vanhempainyhdistys.

Aikataulutus ja toiminnasta tiedottaminen, markkinointi

Aikataulutusta, markkinointia ja tiedotusta ei ole tarvittu vaan opettajan kanssa on sovittu joku toukokuun ilta jolloin tapahtuma toteutetaan. Sen jälkeen nuorisotyöntekijä on varannut leirikeskuksesta iltapalan ja paikan.

Kuvaus

Illan ohjelmarunko

Iltapala

”Teoriaosuus”

Vuorovaikutuksesta

Tiedän, että uskot ymmärtäväsi, mitä luulet minun sanoneen, mutta en ole varma, oivallatko, että se, mitä kuulit ei ollut se, mitä tarkoitin.

Mitä on vuorovaikutus?

Kaikenlaista kanssakäymistä; ei vain sanoja, vaan puhetta, ääniä, ilmeitä, tekoja ja äänensävyjä »» asenteet, ajatukset, suhtautuminen.

Viestin perillemeno, sen tulkinta ja liikuttavuus riippuvat oleellisesti viestin lähettäjän ja vastaanottajan kommunikoinnin tasosta. Parhaiten kommunikointi sujuu kun puhuja ja kuulija kohtaavat tasavertaisina kommunikointitilanteessa. Molempien tulee myös kuunnella ja kunnioittaa toistensa mielipiteitä.

Kun haluamme viestittää jotain toiselle, meidän täytyy mahdollisimman selkeästi ja suoraan ilmaista mitä ajattelemme ja tunnemme. Älä koskaan oletta, että toinen ymmärtäisi sinut sanoitta, ilman että jollain tavoin ilmaiset omat ajatuksesi. Senkin jälkeen on vielä hyvä varmistaa, että asia on ymmärretty oikein.

Heittoharjoitus: väistely, en reagoi, vastaan

Havainnollistetaan hieman ihmisten välistä kommunikointia:

Valitse kuuliijoista kolme vapaaehtoista (ei mielellään herkimmän sorttisia) ja pyydä heitä kutakin vuorollaan heittelemään sinulle edessään olevasta korista pieniä pehmoeläimiä, hernepusseja, sukkamyttyjä tms.

Kun ensimmäinen heittelijä heittää eläimiä, anna niiden pudota lattialle tai mennä ohitse. Katsele vaikka muualle ja ole poissaolevan näköinen.

Kun toinen heittelijä heittää sinulle eläimiä, palauta ne huolimattomasti, tahallisesti liian kovaa tai hiljaa tai muualle heittäen. Suhtaudu peliin välinpitämättömästi, naureskellen ja hieman vastaanottajaa pilkaten.

Kolmannen heittelijän kohdalla peli on vastavuoroista ja sujuvaa. Molemmat osapuolet keskittyvät heittelyyn ja ottavat toisensa huomioon tasavertaisina kumppaneina. Kopittelu on vastavuoroista ja innostavaa. Voit vielä kannustaa ja kiittää heittäjää hyvistä heitoista.

Tämän jälkeen keskustellaan tuntemuksista, joita harjoitus mahdollisesti herätti. Jokaiselta heittelijältä voi kysyä, miltä tuntui heitellä, kun vastaanotto oli sellainen kuin se oli? Miksi? Tässä kohtaa on tärkeää tuoda esiin se, että tämä oli harjoitus ja leikkiä eikä sinulla ole mitään henkilökohtaista niitä kohtaan joiden kohdalla et käyttäytynyt hyvin! Voi myös kysyä yleisöltä miltä tuntui katsella peliä sen eri vaiheissa.

Jos peli olisi ollut keskustelua, millaista keskustelua se olisi ollut? Miten keskustelu paranisi?

Selkeää viestimistä auttaa MINÄ-viesti

Minä-viestin avulla voimme viestittää toisillemme avoimesti ja positiivisesti tunteistamme toista syyllistämättä tai loukkaamatta rakentavassa hengessä ja vuorovaikutteisesti. Minä-viesti on viesti, jossa kerrot jotain itsestäsi, et toisesta. Esim. Minusta tuntuu pahalta, kun näen sinun toimivan noin. Minä-viesti ei koskaan ala sanalla SINÄ, vaan se kertoo kyseisen viestin tai toisen toiminnan vaikutuksesta sinuun itseesi. Minä-viestejä voi soveltaa hyvin erilaisiin tilanteisiin:

Selittävä minä-viesti kertoo avoimesti vastaanottajan ajatuksista, arvoista, kokemuksista tms. Viestin vastaanottaja antaa vastineeksi viestistä jotain omaa, se kertoo, miltä vastaanottajasta tuntuu.

Enhkäisevä minä-viesti kertoo jo etukäteen, miltä minusta jokin asia tai tilanne tuntuu. Mikä minulle jossain tilanteessa on tärkeää ja miksi. Kerron omista odotuksistani ja näin annan toiselle aikaa ymmärtää minua ja toimia sen mukaan. Esim. kerron jo etukäteen, miksi on tärkeää, että illalla tullaan ajoissa sisälle, rauhoitutaan ja mennään nukkumaan.

Reagoiva minä-viesti kertoo toiselle reilusti, miksi en voi suostua johonkin ja perustelee sen. Jokaisella on oikeus omiin rajoihinsa ja niiden puolustamiseen. Harjoittele sanomaan ei!

Myönteinen minä-viesti kertoo toiselle avoimesti myös iloista ja hyvistä tunteista. Tämänlaatuinen palaute jää liian usein antamatta.
Minusta oli kivaa, kun...
Minua ilahdutti, kun sinä...
Tulinpa hyvälle mielelle kun...

Omasta ongelmasta kertovaa minä-viestiä tarvitaan kun minulla itselläni on paha olo. Toisen käytös saattaa harmittaa, suuttuttaa tai tuottaa pettymyksiä. Tilanne vain pahenee, jos syytän toista ja käytän loukkaavia sinä-viestejä. Syytös herättää vastarintaa ja aiheuttaa kuulijassa halun puolustautua. Omasta ongelmasta kertova minä-viesti kertoo, miltä toisen käytös minusta tuntuu ja mitä se minulle aiheuttaa. Esim. ei näin: Sinä olet taas ihan mahdoton. Häiritset meitä kokoajan!

vaan näin: Minua harmitti se, ettemme voi rauhassa tehdä loppuun tätä hommaa, kun sinä häiritset.

Viestien lähettäminen ja vastaanottaminen

Harjoitus X ja O

Kullekin lapsi-vanhempi parille annetaan A3-kokoinen kartonki ja jokaiselle oma tussi. Kumpikin ”ryhmäläinen” valitsee itselleen kuvion joka voi olla 0 tai X tai vaikka nimen ensimmäinen kirjain.

Tämän jälkeen ohjaaja antaa tehtävän: Teillä on 3 minuuttia aikaa keskustella keskenänne sanomatta sanaakaan. Äänenne on se kuvio jonka valitsitte. Sitä piirtämällä annettuun kartonkiin voitte ”keskustella keskenänne”. Yhtään sanaa ei saa ääneen sanoa eikä kirjoittaa kartongille. Piirräte vain valitsemaanne kuviota.

Tämän jälkeen tarkastellaan parien tuotoksia ja ohjaaja ohjaa parit itse tutkimaan omaa ”keskusteluaan”.

- kumman kuvio on voimakkaammin esillä?
- kumpi hyppäsi toisen päälle?
- vetäytyikö jompikumpi alueen laitamille?
- saiko kumpikin tasavertaisesti ”äänensä” kuuluville?
 - on tärkeää, ettei ohjaaja liiaksi osoita kenenkään työtä. Perheet voivat tämän harjoituksen avulla itse löytää mahdolliset kommunikoinnin kipupisteet keskuudestaan.

Viestihäiriöt

Kuka istuu langalla eli mitkä asiat vaikeuttavat kommunikaatiota

Kun **tulkitsemme** toisen lähettämän viestin, mikä tahansa voi mennä pieleen. Siksi on hyvä tarkistaa: ”Tarkoititko, että...?”

Sukupolvien välinen kuilu aiheuttaa sen, että näemme asiat eritavoin. Siis tarkista viesti: ”Tarkoititko, että...?”

”muut langalla istujat” (meteli, viestimet, keskittymättömyys.....)

Jäävuori Aina emme tiedä mitä viestin vastaanottajan päässä tapahtuu. Tunteisiin on voinut vaikuttaa jokin täysin meiltä salassa oleva seikka. Tunnekuuhu. Silloin on hyvä tarkistaa: ”Tarkoitin, että...!”

Toista ihmistä on vaikea hyväksyä, ellei ymmärrä häntä ja on vaikea ymmärtää jos ei kuuntele!

Kuunteleminen

Kuuntelemisen taito ei ole myötäsyttyinen vaan sitäkin täytyy harjoitella. Aina ei tarvitse kommentoida tai antaa ohjeita

Kuuntelemiseen kuuluu

- samalla tasolla oleminen ja katsekontakti
- nyökkäily ja hyväksyvät äännähdykset ”hmm...”, ”ahaa...”, ”niin”...
- kuullun varmistaminen ja vahvistaminen
- tulkitsemisen ansa, varmistaa, että ymmärsit oikein
- minkälainen kuuntelija minä olen? Sinä voi kehittyä myös kuuntelijana.

Tunteista puhumisen tärkeys

Vain jos kerrot tunteistasi muut voivat ottaa ne huomioon. Osallistujia kannattaa kannustaa puhumaan tunteistaan toisilleen.

Rasteja maun mukaan:

Löydä pehmot

Tarvikkeet:

- Narua alueen merkitsemiseen
- Sökkoliinoja
- esim. pieniä pehmoeläimiä, hernepusseja tms.

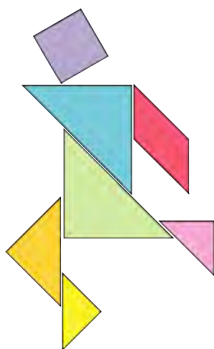
Ulkona on merkitty alue (n. 2m X 2m) jonka sisäpuolelle on heitelty pikkueläimiä tai hernepusseja tms. Toinen parista jää alueen ulkopuolelle ja toinen menee sisäpuolelle silmät sidottuna. Ulkopuolella oleva neuvoo sisäpuolella olevaa eläimien löytämisessä, mutta vain sanallisesti. Kun tätä on kokeiltu, voidaan vaihtaa osia.

Tangram

Tarvikkeet:

- Kaksi sarjaa tangram-kuvioita ja verho.

Tangrameista tehdään maahan kuvio. Verhon takana on kasa tangramin paloja joista pitää rakentaa samanlainen kuvio niin, että parin toinen jäsen on valmiin kuvion vieressä ja kuvailee sitä. Ja toinen yrittää ohjeiden perusteella muodostaa samanlaisen kuvion. Tässäkin voidaan vaihtaa osia.

Pujottelua

- Tarvikkeet:
- 6-8 muovikartiota
- narua
- rengas halkaisijaltaan n.15 cm.

Maassa on rivi kartioita ikään kuin siksak-muodostelmassa. Alueen sivuitse on maahan piirretty viiva jota ei saa ylittää. Toinen parista on toisen viivan ulkopuolella ja toinen toisen. Heidän välillään on rengas josta lähtee kaksi erimittaista narua. Tehtävänä on pujottaa rengas vuorotellen radan jokaiseen kartioon.

Vuorikiipeilijä-peli

Pelissä on pystyasennossa oleva puulevy jossa on reikiä ja reikien väliin piirretty reitti. Toinen pelaajista istuu levyn takana ja vetelee naruista pientä kuulaa reittiä pitkin sen mukaan kuin levyn edessä olija antaa ohjeita. Peliä tuo maahan esikoulutarvikkeiden tukkuliike Tevella.

Lentävä matto

Tarvitaan pieni matto (esim. kynnysmatto) jonka päällä pari seisoo. Se on lentävä matto. Lentävällä matolla on sellainen matka, että se pitää ilmassa kääntää ylösalaisin ja se kulkee vain yhteen suuntaan (aina keula edellä). Parin pitää siis saada matto käännettyä ilman että he astuvat siltä pois.

Nuotiokeskustelua

Nuotiopaikalla parit saavat käteensä ohjelapun ja n. yhden minuutin tiimalasin. He kertovat vuorotellen toisilleen omasta elämästään seuraavien kysymysten avulla.

KESKUSTELUOHJE

Saitte käteenne tiimalasin ja tämän ohjeen. Etsikää nuotion ääreltä mukava paikka jossa voitte rauhassa keskustella teille tärkeistä asioista. Soveltakaa keskusteluunne tänään opittuja asioita ja kuunnelkaa mitä toisella on sanottavaa. Kunkin kysymyksen käsittelyyn on aikaa tiimalasin verran. Se jolla on puheenvuoro, on oikeus puhua keskeytyksettä ja niin että häntä todella kuunnellaan.

Lapsi: kerro millainen päivä sinulla oli tänään koulussa.

Vanhempi: kerro millaista oli koulussa kun sinä olit nuori.

Lapsi: tahtoisin, että kotonamme tai perheessämme...

Vanhempi: tahtoisin, että kotonamme tai perheessämme...

Lapsi: meidän perheessä on parasta...

Vanhempi: meidän perheessä on parasta...

Palautetta

Lopuksi kaikki kokoontuvat nuotiopaikalle. Keskustellaan illan herättämistä tunnelmista. Mikä oli helppoa? Mikä vaikeaa? Mitä oivalsit itsestäsi? Toisesta? Opitko illan aikana mitään uutta? Mikä oli tämän illan tärkein hetki?

Keskustelun lomassa voidaan laulaa pari tuttua nuotiolaulua.

Iltahartaus

Esim. Aisopoksen tarina Aurinko ja Pohjatuuli jossa opetus on se, että hyvillä sanoilla ja ystävällisyydellä suurempi voima kuin raakuudella ja vallankäytöllä.

Aurinko ja pohjatuuli (mukailtu)

Aurinko ja pohjatuuli kinasivat siitä, kumpi heistä on vahvempi. Aikansa asiaa puituaan he päättivät että asia täytyy jollain konstin ratkaista. Silloin he maahan päin katsellessaan näkivät tiellä kulkemassa miehen. Aurinko ja pohjatuuli päättivät kilpailla siitä kumpi heistä saisi nopeammin riisuttua takin miehen päältä.

Ensiksi sai vuoron Pohjatuuli. Hän repi ja raastoi, puhkui ja puhalsi, mutta mies vain kietoi takkiaaan ylleen entistä tiukempaan. Lopulta Pohjatuuli väsyi ja antoi Auringolle vuoron yrittää.

Aurinko paistoi, kutitti miehen nenänpäätä ja hyväili häntä lämmöllään. Ei kestänyt kauankaan kun mies oli jo riisunut takin ja jatkoi matkaansa iloisesti vihellellä.

Rukous:

Rakas Taivaan Isä, sinä näet, kuinka me tänään olemme opetelleet tärkeitä taitoja. Anna niiden juurtua meihin itsemme ja lähimmäistemme parhaaksi. Herra, siunaa sinä meitä ja varjele meitä. Kirkasta kasvosi meille ja ole meille armollinen. Käännä kasvosi meidän puoleemme ja anna meille sinun rauhasi. Amen

Osallistujien rekrytointi

Varsinaista rekrytointia ei tarvita sen jälkeen kun opettajan kanssa on asiasta sovittu. Hän lähettää oppilaittensa kotiin kirjeen jossa kertoo tapahtumasta ja sopii vanhempainyhdistyksen kanssa maksuista. Vanhempainyhdistyksen kautta voi myös kysyä vapaaehtoisia, jos heitä tarvitaan rasteille. Myös omia seurakuntanuoria voi pyytää avuksi rasteille.

Palaute ja arviointi

Varsinaisen ohjelman ja rastien jälkeen kokoonnutaan iltanuotiolle. Voidaan ottaa jotain perinteistä nuotio-ohjelmaa, keskustella rasteista ja mitä mahdollisesti ollaan opittu. Kerätään mahdollisia huomioita. Tässä yhteydessä pidetään myös lyhyt iltahartaus.

Lähteet

Lähteenä on käytetty PTK:n Kerhohjaajan peruskurssi-materiaalia, Lions Quest - materiaalia (heittoharjoitus), erilaisia ryhmätysoppaita. Aurinko ja Pohjatuuli –tarina löytyy useista Aisopoksen tarinoita tai faabeleita sisältävistä kokoelmista.

**Johanna Isaksson, Elina Hellqvist,
Outi Kivistö ja Vesa Laukkarinen**
KOTIKIRKKOVIKKKO
-kotikirkko tutuksi viidellä aistilla

Tavoitteet ja taustat

Kotikirkkoviikon tavoitteena on, että lapsi tutustuu kotiseurakuntansa kirkkoon. Kirkkoesittelyssä lapselle tulee tutuiksi keskeiset käsitteet: hiljentyminen, rukous, kaste ja siunaus. Lisäksi tutuksi tulee 1-2 seurakunnan työntekijää. Kirkkoesittely pidetään lapsen ikä huomioiden. Lapsi saa kirkkosalissa myös ottaa tilan haltuun oman kehitysvaiheensa mukaisesti. Kirkkoesittelyyn kutsutaan seurakunnan alueella olevien alakoulujen 2-luokkalaisten.

Tämä kirkkoesittelymalli on suunniteltu kirkon 850-vuotisjuhlavuonna, kun ympäri Suomea vietettiin kotikirkkoviikkoa. Tämä kirkkoesittely on suunniteltu Vantaankosken seurakunnan pääkirkkoon, Myyrmäen kirkkoon.

Toiminnan vaatimat henkilöstö- ja tilaresurssit

Kierroksen suunnittelivat varhaisnuorisotyön pastori ja nuorisotyönohjaaja. Esittelyyn toteutukseen ovat osallistuneet varhaisnuorisotyön tiimin lisäksi seurakuntamme muut nuorisotyönohjaajat. Lisäksi oleellisena osana esittelyssä on kanttorin osuus.

Kirkkoesittelyn rungosta löytyvät kierroksen pääkohdat. Jokainen kierroksen toteuttaja miettii ja etsii itselleen sopivan tavan kertoa asioista lapsiryhmille. Runkoon ei ole avattu termien tarkkoja teologisia merkityksiä ja selityksiä.

Olemme varanneet kullekin koululle ajan kirkkoesittelyjä varten. Nämä ajat ajoittuvat yhden viikon jaksolle, muodostaen näin jo perinteeksi muodostuneen kotikirkkoviikon. Kouluille on toimitettu ennakkoinformaatio heille varatuista ajoista, joista opettaja on voinut valita mieleisensä. Luokkien on vahvistettava nuorisotyönohjaajalle osallistumisensa esittelyyn etukäteen. Tarvittaessa on myös järjestetty yksittäisiä esittelyjä, koska esittely on helppo toteuttaa koska vain.

Tarvikkeet

- kirkkoesittelyn runko monisteena
- lähetyskynttelikköön sytytettävä kynttilä jokaiselle esittelyyn osallistuvalla lapsella
- oma kello ajanottoa varten
- triangeli
- kastemekko
- Raamattu, johon on merkitty lasten evankeliumi selvästi
- postikortti kotikirkosta tms, jossa on tekstipuolella lyhyt kiitos osallistumisesta kotikirkkoesittelyyn

Toiminnan kulku

Ennen esittelyä (sovelletaan omaan kirkkoon)

- Virsitaululle virren numero, virren kannattaa olla lapsille tuttu ja sopiva
- virsikirjat valmiiksi kuoroparvelle
- huolehdi että alttarilla on kynttilät ja kukat
- tarkista, että kastemalja on esillä ja siinä on lämmintä vettä. Laita kastemekko kastepöydän lähelle esille
- sytytä maapallokynttelikköön yksi kynttilä valmiiksi
- vie lasten evankeliumin (Mark. 10: 13-16) kohdalta auki oleva Raamattu alttarille.
- tarkista, että kirkon mikrofonit ovat päällä

Kirkkoesittelyn runko Myyrmäen kirkossa

Kirkon eteisessä

- jätetään kengät ja ulkovaatteet naulakkoon
- tervehditään jokaista lasta kädestä ja toivotetaan tervetulleeksi
- ohjataan lapset istumaan yhteen paikkaan kirkossa. Istuutumisen jälkeen esittäydytään lyhyesti puolin ja toisin.

Kirkon penkit

- jokainen lapsi saa valita itselleen yhden penkin, jossa ei istu kukaan muu
- anna tehtäväksi käydä selinmakuulle ja olla aivan hiljaa. Hiljaisuus alkaa ja loppuu triangelin soitosta. Hiljaisuus kestää n. minuutin. Hiljaisuuden aikana lasten tehtävänä on laskea, kuinka monta lamppua tms. he omalta makuupaikaltaan näkevät. Kun hiljaisuus päättyy, lapset palaavat istumaan yhteen paikkaan (samaan jossa aluksi oltiin). Lasten istuuduttua voit pyytää heitä arvaamaan kuinka kauan hiljaisuus kesti ja lisäksi voit kysellä, mitä he omalta paikaltaan näkivät.
- kerrotaan lapsille, että kirkko on hiljaisuuden paikka, jonne tullaan rauhoittumaan ja hiljentymään Jumalan edessä.
- ohjataan lapset siirtymään maapallokynttelikön ympärille istumaan

Maapallokynttelikkö

- annetaan jokaiselle lapselle kynttilä
- kerrotaan lapsille, että kynttilä on rukouksen vertauskuva. Kerrotaan lyhyesti rukouksesta. Kysytään muutamalta lapselta, millainen iltarukous heillä on.

- annetaan lapsille ohjeet, miten kynttilöiden sytytys tapahtuu ja että sytytyksen jälkeen siirrytään kastemaljan lähelle istumaan
- jokainen lapsi saa sytyttää kynttilänsä jo palavasta kynttilästä ja laittaa sen kyntteliköön rukouksena itselleen tärkeän asian tai ihmisen puolesta. Lasten ei tarvitse kertoa, minkä puolesta he kynttilänsä sytyttävät.

Kastemalja

- kerrotaan lapsille lyhyesti kasteesta (srk:n jäsenyys jne.). Kysytään, kuinka moni on joskus ollut mukana kastejuhlassa. Kysytään muutamalta lapselta, mitä he muistavat sieltä.
- annetaan ohjeet siirtymisestä kuoroparvelle istumaan
- siirtyessään kuoroparvelle lapset voivat käydä kokeilemassa kastemaljan vettä. Kysytään lapsilta, miltä vesi tuntuu, esimerkiksi onko lämmintä vai kylmää.

Kuoroparvi

- Tästä osuudesta vastaa kanttori, jos hän on mukana kierroksella. Tässä esitettävä rasti on mietitty yhdessä Vantaankosken seurakunnan kanttoreiden kanssa. Mieti yhdessä oman seurakuntasi kanttorin kanssa teille sopiva malli.
 - *Jos kanttori on mukana:*
etsitään virsikirjasta esimerkiksi virsi 501, Kuule Isä taivaan. Lapsista valitaan vapaaehtoiset soittajat, jotka opettelevat soittamaan virren melodian käsikellojen esiasteilla, ”palikoilla”. Kanttori opastaa ja johtaa soittajia. Muu luokka laulaa virttä soittajien säestyksellä.
 - *Jos kanttori ei ole mukana:*
Etsitään yhdessä virren numero seinältä ja sitten virsikirjasta. Opetellaan yhdessä laulamaan ja leikkimään esimerkiksi virsi 499 Jumalan kämmenellä. Opettajaa voi pyytää säestämään pianolla, jos se on lähellä. Joku oppilas voi säestää triangelilla.
- kanttorin esittelyn jälkeen annetaan lapsille seuraava tehtävä:
Kerrotaan, että kirkossa luetaan Raamattua, Jumalan sanaa ja kuunnellaan sitä. Lapsilta voi kysyä, mitä he tietävät Raamatusta. Annetaan lapsille tehtäväksi etsiä kirkkosalista avoimena oleva Raamattu. Korostetaan, että nopeus on valttia, mutta kirkossa ei saa juosta.

Alttari

- joku lapsista löytää Raamatun alttarilta. Löytäjä (tai muu vapaaehtoinen) lukee lasten evankeliumin mikrofoniin. Evankeliumi voidaan lukea monta kertaa, jos löytäjiä/vapaaehtoisia on monta
- kysytään lukijalta, miltä kirkko näyttää alttarilta käsin, miltä tuntui lukea yms.
- Kysytään muilta lapsilta, miltä lukeminen kuulosti
- kerrotaan lyhyesti jumalanpalveluksesta
- kerrotaan, että alttari on Jumalan läsnäolon, ehtoollisen ja siunaamisen paikka. Alttarilla koetaan yhteyttä Jumalaan ja toisiin ihmisiin.
- pyydetään lapsia polvistumaan alttarikaiteen ääreen ja ottamaan toisiaan kädestä kiinni

- kokeillaan, toimiiko yhteys: toisesta reunasta laitetaan liikkeelle sähkötysviesti. Kokeillaan, meneekö viesti perille. Tarvittaessa toistetaan niin kauan, että viestitys onnistuu.
- pyydetään lapsia vielä olemaan polvillaan ja hiljaa alttarilla. Kerrotaan, että jumalanpalvelus ja toimitukset loppuvat aina Herran siunaukseen. Kerrotaan lyhyesti, mitä siunaaminen merkitsee: kaiken hyvän ja Jumalan läsnäolon toivomista elämässä. Siunataan lapset kirkkoesittelyn loppuksi Herran siunauksella. Lapset voivat yhtyä siunaukseen.
- Herran siunaus.
 - Herra siunatkoon teitä ja varjelkoon teitä. Herra kirkastakoon kasvonsa teille ja olkoon teille armollinen. Herra kääntäköön kasvonsa teidän puoleenne ja antakoon teille rauhan. Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen. Aamen.

Ennen kirkosta poistumista jaetaan lapsille muistoksi kortti. Kerrotaan, että kortissa on kuva Myyrmäen kirkosta, joka on meidän seurakuntamme pääkirkko.

Eteisaulassa tarjoamme kaikille osallistujille kirkkomehut ja keksit.

Budjetti

Seurakunta maksaa kirkkomehut, keksit ja kynttilät.

Kirsi Savolainen ja Mauno Nivala

SEISKALEIRI

- tukea uuteen elämänvaiheeseen

Toiminnan tausta, tarve ja tavoitteet

Idea 7-leiristä lähti vuonna 2005 erityisnuorisotyön toimintaideasta järjestää alakoulusta yläkouluun siirtyville nuorille oma leiri tukemaan heitä tässä uudessa elämänvaiheessa. 12-vuotiaan persoonallisuuden ja tunne-elämän sekä sosiaalisten taitojen kehitys ovat vauhdissaan. Nuori on innokas ja aktiivinen, luo monia ystävyys ja kaveruussuhteita ja on kiinnostunut monenlaisista asioista. Nuoren oppiminen ja älyllinen kehitys alkaa muistuttaa aikuisen tapaa ajatella ja uudet kokemukset tuovat uutta näkökulmaa elämään.

Nuoren fyysinen kehitys tässä ikävaiheessa on hyvin yksilöllistä eikä se pojaksi ja tytöksi kasvaminenkaan ole helppoa. Liikkumalla nuori oppii oman kehon toimintaa, joskus kömpelöstitkin. Liikunnalliset taidot ja oman kehon hallinta antavat onnistumisen kokemuksia ja kohottavat itsetuntoa.

Lahden seurakuntayhtymä tekee perinteisesti vahvaa leirityötä 7-12 –vuotiaiden nuorten parissa, mutta selkeää tarvetta on ollut 13-14 –vuotiaiden leiritoiminnalle. Leiritoiminnan tulisi olla kuitenkin juuri heille räätälöityä, jotta se innostaisi ja antaisi onnistumisen ja hyväksymisen kokemuksia. Seiskaleirien tavoitteena on ollut siis tarjota nuorille mahdollisuus uusiin sosiaalisiin suhteisiin, keskustelua ja pohdiskelua nuoren elämään liittyvistä asioista, kristillistä kasvatusta ja Jumalan läsnäolon kokemista, liikunnallisia elämyksiä sekä kokemus leirielämästä.

Seiskaleirin toteuttajat

Seiskaleirien päätoteuttajana ovat Lahden seurakuntayhtymän ja seurakuntien nuorisotyönohjaajat. Muita toteuttajia ja yhteistyökumppaneita ovat olleet vaihtelevasti kaupungin nuorisotyöntekijät sekä nuorisoalan opiskelijat ja tukioppilaat.

Lahden seurakuntayhtymän koulutyöstä, erityisnuorisotyöstä ja musiikkityöstä vastaavat nuorisotyönohjaajat ovat olleet vahvasti joka vuosi keräämässä leirin suunnitteluun mukaan seurakuntien varhaisnuorisotyöstä vastaavia nuorisotyönohjaajia ja muita yhteistyökumppaneita.

Seiskaleirin vaatimat henkilöstö- ja tilaresurssit

Seiskaleirit on toteutettu Lahden seurakuntayhtymän omassa leirikeskuksessa Upilassa, joka on varhaisnuorisotyön käytössä. Leirikeskukseen saa majoitettua mukavasti 60 nuorta ja parikymmentä vielä kesäaittoihin. Leirikeskuksessa on oma henkilökunta, joka vastaa keittiöstä ja muusta tilahuollosta.

Vesijärven rannalla sijaitsevan leirikeskuksen pihapiiriin kuuluu avointa nurmikkokenttää, hiekkakenttää, metsää, leirikirkko, oma niemi nuotiopaikkoineen ja tietenkin uimaranta. Sisätiloja on käytettävissä kahdessa rakennuksessa: kaksi isompaa tilaa yhteisiä kokoontumisia varten ja useampia pienempiä tiloja ryhmätyöskentelyjä ja pajatoimintaa varten.

Syksyksi 2008 valmisteltiin kaksi viikonloppuleiriä, lauantai- ja sunnuntai-iltapäivään, ja leiriläisten enimmäismääräksi määriteltiin 30 nuorta per leiri. Leirejä suunniteltaessa ajatuksena oli, että kummallakin leirillä olisi kaksi nuorisotyönohjaajaa, joista toinen olisi kummallakin leirillä. Ohjelma voitaisiin toteuttaa suurin piirtein samalla mallilla kummallakin leirillä ja yhden työntekijän kokemus edelliseltä leiriltä antaisi vinkkejä seuraavalle leirille.

Leirille pyydettiin viisi kokenutta ryhmänohjaajaa isosiksi. Heidän työpanoksensa tällaisella leirillä on merkittävä, sillä he ovat tukena leiriläisille erilaisten ohjelmien toteuttamisen aikana sekä muussa leirielämässä. Jotta työntekijöiden oma osallistuminen leirin ohjelmaan olisi toiminta-aikaan täysipainoista, leirille palkattiin aikuinen yövahdiksi. Vuoden 2008 leireille järjestettiin myös elämyksellisiä kokemuksia seikkailuhenkeen ulkopuolisen järjestäjän toimesta.

Aikaisempina vuosina mukana suunnittelussa ja toteutuksessa on ollut tukioppilaita ja Lahden kaupungin Nuorisopalveluiden nuorisotyöntekijöitä sekä nuorisotalon opiskelijoita. He ovat toteuttaneet leirillä mm. erilaisia pohdiskeluvia ryhmätunteja ja pajatyöskentelyjä.

Kustannukset

Kustannukset ovat seurakunta- ja paikkakuntakohtaiset. Leirikeskusten maksut ja työntekijöille maksettavat korvaukset määräytyvät kunkin järjestävän tahon mukaan. Seiskaleiri on kuulunut Lahden seurakuntayhtymän yhteisen varhaisnuorisotyön budjettiin. Leirille ei ole varsinaisesti varattu erillisiä rahoitusta, mutta jos leirille on suunniteltu ohjelmaa, joka maksaa poikkeuksellisen paljon, se on viety kasvatustyönjohtajan päätettäväksi.

Lahden seurakuntayhtymän kaikilla varhaisnuorten leireillä on oma leirimaksunsa riippuen leirin pituudesta. Leireille voi anoa myös vapautusta leirimaksusta. Leirimaksu sisältää kuljetukset, majoituksen, ruokailut ja ohjelman – leiriläiset ovat myös vakuutettuja koko leirin ajan. Jos suunnittelet leirille elämyksellistä seikkailuohjelmaa esimerkiksi kiipeilytoimintaa, tarkista mitä seurakunnan tai järjestäjän vakuutus kattaa. Isosille maksetaan palkkio toiminnasta ja työntekijöille normaalit leiritoiminnasta maksettavat päivärahat. Yhteistyökumppaneiden esim. kaupungin nuorisotyöntekijöiden kustannuksista vastaa heidän työnantajansa.

Seiskaleirin aikataulutus ja toiminnasta tiedottaminen sekä markkinointi

Leiriä suunniteltaessa kannattaa ottaa huomioon, missä vaiheessa vuotta leirin aikoo toteuttaa ja keitä yhteistyökumppaneita aikoo pyytää mukaan, sillä leirin toteutusaika määrittää yhteistyökumppaneiden osallistumismahdollisuudet suunnitteluun ja varsinkin leirille osallistumiseen. Syksyllä toteutettavan leirin suunnittelu täytyy aloittaa jo ajoissa keväällä. Leirikeskuksen varaus ja leirien mainostaminen vaativat myös omat aikataulunsa.

Keväällä yhteydet yhteistyökumppaneihin:

- koulut: mainostaminen jo keväällä kuudesluokkalaisille, tulevien seiskaluokkalaisten tukioppilaiden osallistuminen leirille
- kaupungin nuorisotoimi: yhteistyö/suunnittelu ja työntekijäresurssit syksyksi
- ammattiin valmistavat oppilaitokset: nuorisotalon opiskelijoiden rekrytointi sekä osallistuminen suunnitteluun ja toteuttamiseen

Lahdessa seiskaleirit on toteutettu heti alkusyksystä, jolloin seiskaluokkalaisten yläkoulu ja elämänvaihe ovat uusia ja ajankohtainen juttu. Vuoden 2008 seiskaleiri toteutettiin syksyllä elo-syyskuun vaihteessa. Ilmoittautumiset leirille otettiin heti koulujen alkamisviikolla.

Upilan varaus oli tehty jo puolitoista vuotta aikaisemmin toimintasuunnitelman yhteydessä. Leiriä alettiin suunnitella keväällä 2008, jolloin päätettiin, että omat työntekijät osallistuvat leireille. Suunnittelussa käytiin pääpiirteissään läpi, millaista ohjelmaa leirillä toteutetaan ja millaisia valmisteluja täytyy tehdä jo keväällä. Päätettiin, että leirillä painotetaan mm. elämyksellistä seikkailua ja sen antamia kokemuksia. Leirille pyydettiin kiipeily- ja seikkailukokemuksia tuottava järjestäjä toteuttamaan ammattitaitoisesti kyseinen ohjelma. Myös leirin päiväohjelma suunniteltiin pääpiirteissään. Erilaisia toimintarasteja suunniteltaessa kukin työntekijä sai tuoda esille oman osaamisensa ja erityistaitonsa.

Syksyllä jo ennen koulujen alkua lähetettiin kouluille jokaiselle seiskaluokkalaistalle jaettava mainos.

Mallimainos

Seiskojen syysleiri

uusille 7.luokkalaisille Upilassa 9.-11.9.2005

Yhteinen leiri uusille yläasteikäisille tytöille ja pojille

Mukaan pääsee 80 onnekasta (saatiin 30 lisäpaikkaa!)

Asiaa alkoholista, seksistä, aikuisuudesta,
uskosta, epäuskosta, elämästä ja muusta tärkeästä
Kaikenlaista kivaa tekemistä

Pääjärjestäjänä Lahden ev.lut. seurakunnat ja vetäjinä kirkon ja kaupungin nuorisotyöntekijöitä

Leirin hinta 30 euroa

Lisäinfo ja ilmoittautuminen Maunolle sähköpostilla, soittaen tai textillä (yhteystiedot) (ilmoita

nimi, syntymäaika, kotiosoite ja puhelinnumero) Ilmoittautumiset 2.9. mennessä

(Mukaan pääsee 80 nopeinta – lisäpaikat on jo jaossa)

Työntekijöiden kesken kokoonnuttiin uudestaan ja tarkistettiin leiriohjelma. Työntekijät viimeistelivät omat ohjelmatuokionsa mm. raamattutunnit ja keskustelu/pohdiskelu- alustukset. Ryhmänohjaajien kanssa voi kokoontua jo ennen leirille lähtöä ja suunnitella iltahjelmia ja alustaa mahdollisia ryhmätyöskentelyjä.

Kun leirille lähtijöiden määrä vahvistuu, tehdään mahdolliset tarvike- ja materiaalihankinnat.

Kuvaus toteutuksesta

Tässä kahden seiskaleirin leiriohjelma:

SEISKALEIRI 2005

Perjantai 9.9.

17.00	lähtö bussilla
17.30	leirin avaus ja majoittuminen
18.30	iltapala
19.30	toiveet ja tavoitteet leirille + elämän reittivalintoja merikorrttien avulla
20.15	ryhmäytymisrata
21.00	nuotiomakkaraa, mehua ja sämpylää & musiikkia
22.30	iltahartaus – iltatoimet – yörauha

Lauantai 10.9.2005

08.00	aamupala
08.45	lipun nosto – raamattutunti: nuoruus / aikuisuus + rajat ja niiden siirtäminen, arjen hallinta,
10.00	päihteet (hyvä elämä, elämän valinnat, tytöt/pojat/tykkääminen, millaista kaveria arvostan jne...?)
11.30	ruokailu
13.00	... edellinen aihe jatkuu...
14.30	päivämehu
15.00	seksi ja seurustelu + tunteet, seksuaalisuuden portaati
17.00	ruokailu – poikien rantsauna – tyttöjen sähkösauna
19.00	lipun lasku ja iltapala
20.00	illan vietto
22.30	iltahartaus – iltatoimet – yörauha

Sunnuntai 11.9.2005

- 08.00 aamupala
08.45 lipun nosto
– raamattutunti: usko / epäusko
+ Jumalan työnjako: Ihminen elää, Jumala pelastaa
10.00 rohkea ja tasapainoinen seiska, ihmissuhdetaitoja ja harjoituksia
+ nuiskua
11.30 ruokailu
13.00 ...edellinen aihe jatkuu
14.00 tukitoimien esittelyä Domino, srk., Nuisku, tekstari-helppi, jne.)
14.30 päivämehu
– leirin päätös
15.00 lähtö kotiin

Leirin aikana toimi paitapaja, jossa jokainen sai käydä painamassa paitaan 7-leirilogan ja ristipaja, jossa jokainen sai käydä tekemässä itselleen ristiriipuksen.

SEISKALEIRI 2008

Lauantai 30.8.

- 09.00 ohjaajien leirikokous
10.00 lähtö leirille bussilla
– alkusanat, majoitus
11.30 ruokailu
12.30 ryhmäytytys
14.00 päiväkahvi
14.15 elämystuttuja
17.00 ruokailu
18.00 nuorten asiaa
19.30 nuotioilta
20.30 saunat / paidan painatus, 7-leiri
logo / iltapala
22.30 iltahartaus
– iltatoimet ja yörauha

Sunnuntai 31.8.

- 08.30 aamupala
10.00 jumalanpalvelus
10.30 nuorten asiaa
11.30 ruoka
12.30 nuorten asiaa jatkuu
13.30 pakkaus ja siivous
14.00 päätösmehu
14.30 lähtö kaupunkiin

Tässä esimerkki raamattutunnista:

RAAMATTUTUNTI

Nuoruus / aikuisuus 1.Kor.13:11-12

- Tiukat rajat (1. Moos. 2:15.) Mitkä rajoitukset, rajat oli Aatamilla ja Eevalla? Mitkä asiat houkuttivat rikkomaan rajat?
- rajojen siirtäminen (1. Moos.3:1-5) ”Mitä on rajan takana?” kiinnostaa (1. Moos.3:6) → saadaan lisää tietoa ja kokemusta
- Rajan rikkomisesta (väkivaltaisesta siirtämisestä) seuraa pelkoa, häpeää, kärsimystä – jopa kuolema! (1. Moos. 3:7-13) En ota syytä helposti omalle vastuulleni, vaan syytän jotain toista, vaikka käärmettä! Mitä rajan rikkominen aiheuttaa? Kuinka toimin rikottuani rajoja?
- Juttelua rajojen siirtämisestä
- elementtejä vastuullisuuteen:
 - a) omat toiveet, tarpeet ja uteliaisuus
 - b) lähimmäinen ja hänen huomioimisensa
 - c) elämisen taidot ja arjen hallitseminen
 - d) vastuullisuus Jumalalle (1. Moos2:15-24)
- On oikeus siirtää rajoja, oikeus kasvaa isoksi ja aikuiseksi – se on Jumalan tahto!
- Jumala antaa vastuuta nuorille (Jer. 1:6-8)
- Jeremiaalle annettiin sananjulistajan tehtävä
- Mikä on minun paikkani tässä elämässä?
- Rikkoneelle on annettava anteeksi (2.Kor.2:5-11) Mitä rajojen rikkojalle täytyy tehdä?
- Kristityn vapaus ei ole rajoituksia, vaan toisten kunnioittamista ja huomioon ottamista (myös muut uskonnot)
- 1. Kor.10:23-33
Mitä tarkoittaa ”Kaikki on luvallista – mutta kaikki ei ole hyödyksi?”
Mitä tarkoittaa ”Kaikki on luvallista – mutta kaikki ei ole rakentavaa?”

ETSI ITSENÄISESTI OMA VÄYLÄ VÄLTTÄEN KARIKOITA!
ARVOSTA TOISTA IHMISTÄ, VAIKKA HÄNEN VÄYLÄNSÄ OLISIKIN TOINEN!

Keskustelujen ja työskentelyjen pohjana voi käyttää esimerkiksi Murkku – nuorten työkirjaa, Sopusakki-työskentelymateriaalia, Seksuaalisuuden portaat ja Aggression portaat –materiaaleja sekä erilaisia kortteja mm. Vahvuuskortit ja Mun stoori –kortit.

Osallistujien rekrytointi

Alkusyksystä toteutettavan leirin osalta on tärkeää herättää mielenkiinto jo keväällä, sillä muuten aikaa mainostamiselle jää kovin vähän. Lahdessa mainostettiin syksyn 2008 leirejä jo keväällä lähettämällä juliste leireistä kaikkien alakoulujen kuudensien luokkien ilmoitustauluille. Julisteessa mainostettiin leirejä lyhyesti ja mainitsemalla, että lisäinfoa on tulossa heti koulujen alettua syksyllä. Jo ennen koulun alkua kouluille lähetettiin kaikille kuudesluokkalaisille jaettavaksi mainos leireistä, jolloin se pääsi jakoon heti ensimmäisenä koulupäivänä. Kasvatustyön keskuksen toimisto otti vastaan ilmoittautumiset. Kun ilmoittautumisaika oli umpeutunut, huomattiin että molemmat leirit olivat jääneet pieniksi osallistujamääriltään. Leirit päätettiin yhdistää, jolloin osallistujia oli sopivasti yhdelle leirille.

Kokeneiden ryhmänohjaajien rekrytointi tapahtuu isoskansion avulla tai työntekijöiden omien suhteiden avulla. Isoskansiossa ovat kaikkien seurakuntiemme omat leirikoulutuksen saaneet kerhonohtajat, jotka haluavat olla leiritoiminnassa

ryhmänohjaajina kesäaikana ja tarvittaessa. Ryhmänohjaajien rekrytointi tapahtuu ajallisesti yleensä muutamaa viikkoa ennen leiriä.

Seiskaleirin palaute ja arviointi

Seiskaleirillä on leiriläisille annettu heti leirin alussa täytettäväksi kaavake, jossa on mahdollisuus esittää omia tavoitteita ja toiveita kyseiselle leirille. Työntekijät valmistelevat ennen leiriä useampia työskentelyjä erilaisista aiheista mm. kaverit, ihmissuhteet, seurustelu, seksuaalisuus, nuoruus-aikuisuus, usko-epäusko, päihteet, rajat jne.

Leiriläiset täyttävät lapun ja palauttavat sen leirin yhteisessä aloitushetkessä. Tämän pohjalta käsiteltäviä asioita ja leirin ohjelmaa voidaan vielä muokata paremmin leiriläisten toiveita vastaavaksi.

Leiriläisten täytettäväksi (leirin alussa):

<p>MINUN tavoitteitani ja toiveeni tälle seiskojen leirille</p> <p>Toivon, että leirin ohjelmassa on _____</p> <p>Toivon, että leirin johtajat tällä leirillä _____</p> <p>Toivon, että tämän leirin isokset _____</p> <p>Leirillä on aiheena seuraavia teemoja; päihteet, kaverit, seurustelu, seksuaalisuus, nuoruus / aikuisuus, usko / epäusko, ihmissuhteet. Mitä toivon niiden suhteen? _____</p> <p>Leirillä jää hieman vapaa-aikaa, jolloin voin tehdä itselleni paidan ja kaularistin. Mitä muuta toivon vapaa-ajalta? _____</p> <p>Muita tavoitteitani tälle leirille: _____</p>

Varsinaista kirjallista palautetta leiriläisiltä ei ole pyydetty, mutta tarkkaavainen työntekijä näkee leiriläisen palautteen hänen käytöksestään ja olemisestaan -leiriläisistä kyllä huomaa millainen ohjelma kiinnostaa ja on kivaa. Silloin, kun mahdollisimman monen leiriläisen toiveisiin ja tavoitteisiin on päästy vastaamaan, voidaan todeta leirin onnistuneen.

Tea Härkönen ja Heidi Sikiö

Tarjotin - luokka-astetarjonta alaluokille

Toiminnan tausta, tarve ja tavoitteet

Kokoonnuimme koulujen yhdyshenkilöiden kanssa yhteiseen palaveriin keväällä 2008. Koulut eivät osanneet eritellä mitään erityistä tarvetta seurakunnalle, mutta kiinnostusta yhteistyöhön on seurakunnan kanssa. Tästä nousi idea koulupastoritoiminnasta jokaiselle luokka-asteelle. Toiminnan tavoitteena on, että seurakunnan työntekijät ja seurakunta tulee tutuksi lapsille ja opettajille. Seurakunnan luokka-astetarjonta on nivottu yhteen Lahden kaupungin opetussuunnitelman kanssa.

Toteuttajat

Salpausselän seurakunnan henkilökunta ja Salpausselän alueen koulujen opettajat ja avustajat.

Toiminnan vaatimat henkilöstö- ja tilaresurssit

Henkilöstöresurssit ovat kaksi varhaisnuorisotyöntekijää ja pyydettyä muuta seurakunnan henkilökuntaa. Koulun kanssa sovitaan ajankohta, joka sopii koulun ja koulun työntekijän kalenteriin. Tilat ovat koulujen tiloja esimerkiksi luokka ja sali.

Budjetti

Budjetti neuvotellaan koulun kanssa. Erityisesti 2. luokan ja 5.luokan bussikuljetusten osalta. Muuten toiminta on osa seurakunnan normaalia budjettia.

Aikataulutus ja toiminnasta tiedottaminen sekä markkinointi

Opettajille on kerrottu materiaalista syksyllä koulun yhdyshenkilön avulla. Opettajien vastuulla on yhteydenotto koulupastoriin, jos opettaja on tuntivierailusta tai retkestä kiinnostunut. Koulupastoritiedotteessa on ilmoitettu, että yhteistyöstä tulee sopia hyvissä ajoin. Opettajan kanssa pidetään palaveri toteutuksesta ennen vierailua.

Koulupastorilla on valmis ehdotus tunnin sisällöstä, joka muokataan luokalle sopivaksi.
Kts. Liite 1 Koulupastoritiedote

Kuvaus toteutuksesta

Luokka-asteinen tarjonta

1. luokka

Upilan retkipäivät

Kiva 2-materiaalissa (www.ptk.fi -> Työkalupakki -> Koulutyö -> Kiva 2) on esitelty yleisesti Lahden seurakuntien Ekaluokkien retkipäivät. Kokoamme tähän vain sen mitä teemme omassa seurakunnassamme.

Päiviä on ollut toteuttamassa lapsityöntekijät, nuorisopastori ja varhaisnuorisotyöntekijät sekä opettajat tuomalla luokan päivään.

Upilan ekaluokkalaisten retkipäivät ohjelma 2008:

- 09.00 Lähtö koululta
- 09.30 Hartaus ja paikan ym. esittely;
Pappi alustaa keskustelua kaikille vanhemmille, lapset leikkimään ja tutustumaan ulos: "Lapsen koulun alun pelot ja unelmat"
- 10.30 Toinen luokka syömään, toinen aloittaa rasteja;
kun rastit on käyty, on vapaata oloa ja kun kaikki ovat valmiita, pelaamme ja leikimme yhdessä
- 13.15 Yhteinen lopetus ja palautteet
- 13.30 Upilasta bussilla
- 14.00 Koululla

Rastit, joita lapset kiertävät pienissä ryhmissä yhdessä vanhempiensa kanssa.

1. Hämähäkin seitti

Kaikkien lasten tulee pujahtaa ERI rakosesta toiselle puolelle koskettamatta verkkoa. Aikuiset saavat auttaa. Onnea matkaan!

Tarvikkeet: Narua, josta seitti rakennetaan puiden välille.

2. Arvioi aikaa ja kuuntele tilassa olevia ääniä

Tehtävä 1

- Yksi aikuinen katsoo kellosta 1 minuutin
- sinun tehtävänäsi on mennä kyykkyyyn kun arvioit minuutin kuluneen
- ajanottaja kertoo kuka on ollut lähimpänä oikeaa aikaa

Tehtävä 2

- aikuinen katsoo kellosta 1 minuutin
- ole hiljaa 1 minuutti ja kuuntele, mitä ääniä kuulet sen aikana
- Jutelkaa ajan arvioimisesta ja äänistä ympärillämme.

3. Kuka osaa mitäkin?

Missä asiassa sinä olet hyvä? Kuka teistä on tarkin? Jokainen heittää vuorollaan kolme pingispalloa ämpäriin. Aikuiset heittävät hieman pidemmän matkan päästä. Kuka olikaan tarkin?

Keskustelkaa jokaisesta teistä. Millaisia vahvuuksia ja hyviä puolia löydätte eri henkilöille. Mainitkaa ääneen jokaisesta vähintään kolme hyvää asiaa!

Tarvikkeet: Ämpäri ja 3 kpl pingispalloja

4. Näette edessänne toiveiden puun

Valitkaa mieleisenne paperi. Piirtäkää siihen oma kädenjälki, leikatkaa kädenjälki irti. Kirjoittakaa kädenjälkeen oma nimi ja toivomus kouluvuotta ajatellen. Liimatkaa sen jälkeen kädenjälki haluamaanne kohtaan toiveiden puuhun.

Tarvikkeet: Puunrunko isolla paperilla, nastoja puun seinälle kiinnittämiseen, A5 erivärisiä papereita, sakset, kynät, liimaa

5. Kun olet aloittanut koulun, moni asia mietityttää varmaan sinua.

Miten olla hyvä kaveri toiselle? Mieti tilanne, jossa sinua tai luokkakaveriasi on kiusattu. Miten toimit jos sinua kiusataan? Meistä jokainen joskus tahtomattaankin pahoittaa toisen mielen tai kiusaa, miten selvität tilanteen?

Uskallatko kurkistaa yksin arkkuun? Siellä näet kaverin joka haluaa olla reilu ja ystävällinen toisille!

Tarvikkeet: Puinen aarrearkku, jonka pohjalla pohjan peittävä peili.

6. Perheitä on monenlaisia

Millainen on sinun perheesi? Piirrä perheesi ja ota kuva mukaan.

Tarvikkeet: Paperia ja värejä

7. Pressupallo

- jakautukaa kahteen joukkueeseen, köyden molemmille puolille
- ottakaa kiinni kankaan jokaisesta kulmasta
- palloa on tarkoitus lennättää kankailla toiselle joukkueelle köyden yli syöttäen

Tarvikkeet: Kaksi pressua tai vahvaa kangasta koko noin 3mx2m ja pallo sekä naru, joka pingotetaan puiden välille ”verkoksi”.

8. Pussihyppely

Jokainen vuorollaan kiertää puun käyttäen välineenään pussihyppely pussia.

Tarvikkeet: Pussihyppelypusseja, jotka ovat vahvaa kangasta esim. säkkikangasta.

9. Mikä on elämässäsi erilaista nyt koululaisena kuin oli ennen koulua?

Mikä on ollut mukavinta koulussa? Mikä on ollut vaikeinta koulussa?

Meillä on tässä taikasauva. Mitä sinä toivoisit, kerro kolme toivomusta.

Tarvikkeet: taikasauva

10. Jutelkaa millaisia iltarukouksia muistatte.

Jokainen lapsi saa piirtää ja leikata itselleen oman suojelusenkelin. Enkeliin liimataan yksi valitsemasi iltarukous. Jokainen saa ottaa mukaansa oman suojelusenkelinsä kotiin ja laittaa sen halutessaan vaikka sängyn viereen muistuttamaan iltarukouksesta.

Tarvikkeet: A5 tapettipaloja tai muuta vastaavaa, valmiita rukouslappuja eri teksteillä, liimaa, sakset, enkelimalli

2. luokka

Kotikirkko tutuksi, Salpausselän kirkko: urut, kirkkosali, papin vaatteet ym.

Lahden kaupungin opetussuunnitelmassa toiselle luokalle yhdeksi tavoitteeksi on asetettu kotiseurakunnan toimintaan tutustuminen. Tutustuminen kotikirkkoon tehdään valokuvasuunnistuksella ja kotikirkko tutuksi viidellä aistilla metodeja hyödyntäen. Koulussa oppilaat ovat saaneet tehtäväksi piirtää kirkon pohjapiirustuksen ulkomuistista oman mielikuvan mukaan. Kirkkovierailun päätteeksi lapset piirtävät uuden kuvan, lopuksi kuvia verrataan toisiinsa. Lapset saavat vierailun päätteeksi kiitoskortin.

Valokuvasuunnistus: lapsille näytetään valokuvia valituista kohteista, heidän täytyy etsiä kohde. Kohteessa on kysymyksiä joihin lasten tulee kirjoittaa vastaus paperille. Kuvan löydettyään lapset tulevat katsomaan uuden kuvan ja etsivät tämän.

Kotikirkkotutuksi viidellä aistilla materiaalissa ajatuksena on tutustua kirkkoon käyttäen kaikkia viittä aistia; haju, maku, tunto, näkö, kuulo. Näitä elementtejä olemme tuoneet jonkin verran esille rasteissa.

1. Kastemalja

”Jo ennen syntymääni näit minut, Jumala, puhalsit sisimpääni henkesi taivaasta. Niin pieni olen vasta, varjele minua kauaksi joutumasta luotasi, Jumala.”

Kaste on Jumalan lahja meille.

Kasteessa Jumala kutsuu meidät omiksi lapsikseen. Se tarkoittaa sitä, että hän haluaa olla meidän kanssamme. Kasteen myötä lapsesta tulee seurakunnan jäsen. Kuinkakohan vanha tämä kastemalja on? Tiedätkö mistä se on tehty?

Voit kokeilla miltä kastevesi tuntuu...

Tällä rastilla olisi hyvä olla pappi paikalla.

2. Virsikirjat

Kirkossakin on kirjahyllyjä. Näissä hyllyissä säilytetään virsikirjoja.

Jumalanpalvelukseen tullessa seurakuntalaiset ottavat tästä itselleen virsikirjan. Virsikirjasta lauletaan yhdessä sen päivän virsiä.

Kun jumalanpalvelus on ohi ja on aika lähteä kotiin, pitää myös virsikirja palauttaa sen omaan kotiin. Kirjahyllyssä se odottaa seuraavaa laulajaa.

Valitse lempivirtesi osastoista koulu ja lapset ja kirjoita sen virren numero paperille. Voit myös laulaa kaverin kanssa yhden säkeistön.

3. Virsitaulu

Jumalanpalveluksessa laulettavat virret laitetaan näkyviin tälle taululle, jotta seurakuntalaiset tietävät laulaa oikeita virsiä.

Mikä virsi on nyt merkitty tauluun? Etsi se virsikirjasta.

4. Sakasti

Sakasti kuulostaa aika hassulta sanalta. Eikö? Mitäköhän siellä tehdään? Sakasti on oikeastaan suntion ja jumalanpalveluksessa työskentelevien pappien työhuone. Siellä myös säilytetään tärkeitä esineitä, kuten ehtoollisvälineitä ja alttariliinoja sekä pappien vaatteita.

Miltä papin vaate tuntuu? Entä mille haisee ehtoollisviini?

Tällä rastilla tarvitaan suntio.

5. Penkki

Jokaiselle on kirkossa oma paikka. Penkkejä on pitkät rivit, jotta mahdollisimman moni mahtuu istumaan.

Minkälaista olisi, jos kirkossa ei olisi ollenkaan penkkejä? Miltä penkki tuntuu, koputtele ja tunnustele penkkiä.

6. Kolehtihaavit

Kummallisen näköisiä esineitä... Näyttävät ihan kalahaaveilta. Mitä näillä tehdään? Haiseeko kolehtihaavi joltain?

Jumalanpalveluksen aikana kerätään kolehti. Jokainen voi vuorollaan tiputtaa kolehtihaaviin kolikon tai kaksi.

Kolehtiin annetut rahat annetaan hyväntekeväisyyteen ja niillä autetaan sellaisia ketkä apua tarvitsevia.

7. Saarnatuoli

Kauan aikaa sitten saarnatuoleissa oli oikeasti tuoli, jolla pappi istui. Enää tuolia ei ole, mutta kutsumme tätä paikkaa kuitenkin saarnatuoliksi.

Jumalanpalveluksessa pappi lukee täältä Jumalan sanaa, eli Raamattua. Hän myös opettaa eli saarnaa seurakuntalaisille lukemistaan Raamatun kohdista.

Miksi saarnatuoli on juuri tällä paikalla? Miltä tuntuu olla saarnatuolissa?

8. Urut

Millaista kirkossa on kun on aivan hiljaista?

Jumalanpalveluksessa urut soivat kauniisti. Ne säestävät seurakunnan virsien laulua ja ovat muutenkin äänessä. Kanttori soittaa niitä täällä ylhäällä urkuparvella. Täältä ääni kuuluu kauas ja hyvin. Näkevätköhän seurakunta ja kanttori toisiaan? Miltä urkujen koskettimet tuntuu? Ylettyvätkö jalkasi polkimille? Ovatko ne samanlaiset kuin pyörän polkimet?

Tällä rastilla on kanttori paikalla.

9. Lähetyskynttelikkö

Kynttelikön nimi on lähetyskynttelikkö, koska lippaaseen laitettu raha käytetään lähetystyön hyväksi.

Kuka vain voi kirkkoon tullessaan sytyttää kynttilän jonkun läheisen ihmisen muistoksi.

Sinäkin voit sytyttää nyt kynttilän. Kun sytytät kynttilän ajattele isää, äitiä tai muita tärkeitä ihmisiä ja siunaa heitä.

Valokuvasuunnistuksen päätteeksi piirretään pohjapiirros ja jutellaan tuntemuksista. Lapselle esitetään kysymys Mikä on lempipaikka kotikirkossa?

3. luokka

Kirkkovuosi ja kirkkovuoden liittymäkohtia Jeesuksen elämään

Lahden kaupungin opetussuunnitelmassa kolmannen vuosiluokan pääteema on Uusi testamentti, josta nostamme kaksi tavoitetta: lapsi tutustuu Uuteen testamenttiin, Jeesuksen elämään ja opetukseen sekä oppii yhdistämään Jeesuksen elämänkaaren kirkkovuoden tapahtumiin. Isä meidän rukous on myös kolmannen luokan opetussuunnitelmassa

Alaluokkien Otavan oppikirjassa Tähti 5 opettajanoppaan sivuilla 42,43,133, 134 on materiaalia kirkkovuosihelminauhan toteuttamiseen. Tätä materiaalia hyödyntäen nostamme esille tärkeimmät Jeesuksen elämän vaiheet. Oppilaat saavat ryhmittäin maalata/piirtää/tehdä kollaasin Jeesuksen tärkeistä elämänvaiheista. Kuvat asetellaan seinälle kronologisessa järjestyksessä. Oppituntiin, jonka aiheena on Isä meidän-rukous löytyy materiaalia PTK:n Raamattuvartti-julkaisusta.

4. luokka

Suuret kertomukset, Nooa: luonnon suojele 1. Moos. 6:9–9:17

Lahden kaupungin opetussuunnitelmassa neljännen luokan pääteema on Vanha testamentti, Siitä nostamme esille teemat: lapsi tutustuu Vanhan testamentin keskeisiin kertomuksiin sekä alku- ja patriarkkakertomuksiin ja kymmenen käskyä, jotka kuuluvat myös neljännen luokan opetussuunnitelmaan. Olemme valinneet suureksi kertomukseksi Nooan, koska siihen voidaan linkittää myös luonnonsuojelu, joka on ajankohtainen aihe.

Luetaan Raamatusta Nooan kertomus kerran läpi. Tämän jälkeen luokka jaetaan kahteen ryhmään, joista toinen ryhmä on kyläläisiä ja toinen Nooa ja Nooan perhe. Toisella kertaa luettaessa ryhmät kuuntelevat tarkasti oman osuutensa Raamatun kertomuksesta. Tämän jälkeen luetaan kolmannen kerran ja ryhmät esittävät oman roolin kertomuksen edetessä. Lopuksi kysellään miltä tuntui esittää omaa roolia, miltä tuntui olla Nooa, Nooan pojat, kyläläiset. Tämän jälkeen oppilaiden kanssa keskustelua luonnon suojelusta, Kymmenen käskyä oppituntiin löytyy materiaalia PTK:n Raamattuvartistista.

5. luokka

Ekumeeninen vaellus ja lähetystyö

Lahden kaupungin opetussuunnitelmassa viidennen luokan opetussuunnitelman pääteema on kirkon elämä ja oppilaita ympäröivä uskonnollinen maailma. Tästä teemasta olemme nostaneet kaksi; lapsi tutustuu muihin kristillisiin kirkkoihin ja ympäröiviin uskonnollisiin ja ei-uskonnollisiin katsomuksiin sekä kristilliset symbolit ja virret sekä muut hengelliset laulut.

Seurakunta ja koulu järjestävät yhteisellä budjetilla retken lähetysmuseoon Helsinkiin. Se voi olla esimerkiksi luokan kevätretki. Toinen vaihtoehto ekumeeninen vaellus, jossa tutustutaan Lahden alueen eri kirkkokuntiin. Päivän aikana vierailaan Pelastusarmeijalla, ortodoksikirkolla sekä Vapaakirkolla. Paikasta toiseen siirrytään kävellen ja päivä päätetään hartauteen omassa kirkossa. Koululta kaupunkiin kuljetaan bussilla, samoin kaupungista omaan kirkkoon ja kirkosta koululle. Edullisempi vaihtoehto on lähetysseurain vierailu koululla tai kanttorin oppituntivierailu aiheena virsi ja hengelliset laulut.

6. luokka

Raamattu ja kirkko

Lahden kaupungin opetussuunnitelmassa kuudennen luokan uskonnon opetuksessa tarkastellaan kristinuskon syntyä ja vaihteita sekä alkuseurakunnan syntyä ja elämää. Lisäksi perehdytään Raamattuun inhimillisenä ja pyhänä kirjakokoelmana. Oppituntivierailun aiheeksi olemme valinneet Raamatun kirjahylly-työskentelyn josta nostamme Paavalin tarkasteluun.

Raamatun kirjahylly-työskentelyssä jaamme Raamatun 66 kirjaa oppilaille. Oppilas saa kirjan selkiä eli paperisuiruja, joissa lukee Raamatun kirjat. Olemme kopioineet A3 -kartongille kirjahyllypohjan, jossa kirjojen selissä ei lue mitään. Oppilaiden tehtävä on rakentaa Raamatun kirjahylly Raamatun sisällysluetteloa apuna käyttäen. Paperisuirut liimataan oikeille kohdille. Samalla, kun oppilaat rakentavat kirjahyllyä, selviää, että Raamattu on kirjakokoelma, joka on syntynyt pitkällä aikavälillä ihmisten kirjoittamana. Kirjahyllyn pohja löytyy www.myrri.fi/teologia/raamattu.html

Raamattuun tutustumme Paavalia tutkimalla, koska kuudennella luokalla on tavoitteena tutustua alkuseurakunnan syntyyn. Paavaliin tutustumme työstämällä Emmauksen tiellä-kertomusta Apt.t. 22: 6-16. Oppilaat lukevat Raamatun tekstin ja työstävät siitä ryhmittäin patsaita. Patsaiden teon jälkeen oppilaille kerrotaan Paavalista ja alkukirkon synnystä.

Osallistujien rekrytointi

Opettaja kutsuu koulupastorin luokkaan vierailulle niin oppilaat ovat paikalla, koska toiminta on osa koulupäivää.

Palaute ja arviointi

Ekaluokkalaisten päiviltä on kerätty kirjallinen palaute lapsilta ja vanhemmilta. Palautteen pohjalta toimintaa kehitetään vuosittain. Palaute on ollut positiivista, erityisesti opettajat ovat olleet tyytyväisiä, koska ovat voineet seurata lapsen ja vanhemman yhteistoimintaa päivän aikana.

Muusta luokka-aste tarjonnasta ei ole vielä kokemuksia, koska toiminta on kehitetty kevään 2008 palautteen pohjalta.

Lähteet

Lahden kaupungin opetussuunnitelma www.lahti.fi
 Mitä kuuluu kotikirkkoon: Tehtäväkirja koululaiselle; Lasten keskus
 Kotikirkkotutuksi viidellä aistilla-kirja
 Raamattuvartti, PTK
 Otavan uskonnonoppikirjasarja Tähti
 Raamattu
 Kiva 2 PTK
 Liitteet

Liite 1 Koulupastoritiedote Salpausselän alueen kouluille

Salpausselän seurakunnan koulupastoritiedote

Keväällä kokoontuimme yhteistyöpalaveriin Salpausselän koulujen seurakunnan yhdyshenkilöiden kanssa. Tapaamisessa nousi toiveena, että seurakunta voisi tarjota toimintaa jokaiselle luokka-asteelle erikseen, samaan tapaan kuin Upilan retkipäivät. Olemme koonneet tähän vaihtoehtoja.

Jos kiinnostuit ole suoraan yhteydessä koulupastoriin hyvissä ajoin, että löydetään sopiva aika.

Luokka-asteinen tarjonta

1. luokka: Upilan retkipäivät

2. luokka: Kotikirkko tutuksi, Salpausselän kirkko: urut, kirkkosali, papin vaatteet ym.

3. luokka: Oppituntivierailu vaihtoehtoja:
 - kirkkovuosi, kirkkovuoden liittymäkohtia Jeesuksen elämään.
 - Isä meidän -rukous

4. luokka: Oppituntivierailu vaihtoehtoja:
 - Suuret kertomukset, Nooa, luonnon suojele
 - Kymmenen käskyä oppitunti

5. luokka:
 1. vaihtoehto: retki lähetysmuseoon tai tutustuminen Lahden alueen eri kirkkokuntiin
 2. vaihtoehto: oppituntivierailu virsi ja hengelliset laulut tai kristilliset symbolit

6. luokka: Oppituntivierailu Raamattu tai kirkko-sisällöstä

Titta Tonder

VIRSIBUMTSIBUM

Toiminnan tausta, tarve ja tavoitteet

Toimintaideana on, että kirkkovuosi käytäisiin läpi hauskan tekemisen sekä musiikin avulla ja tutustutaan samalla virsikirjaan. Kirkkovuosi ja virret kuuluvat koulun opetussuunnitelmaan. Tavoitteena on hauskan tekemisen kautta opettaa koululaisille virsikirjan käyttöä, mitä virsikirjasta löytyy ja miten sitä käytetään.

Toteuttajat

Toteutukseen tarvitaan juontaja ja kanttori tai joku muu, joka soittaa musiikkia.

Toiminnan vaatimat henkilöstö- ja tilaresurssit

Toiminta vaatii kaksi henkilöä ja tilan, jossa on kosketinsoitin.

Oppilailla on mukana oma virsikirja ja kynä ja paperia.

Budjetti

Ei vaadi suuria taloudellisia satsauksia. Oppilailla on mukana virsikirja.

Aikataulutus ja toiminnasta tiedottaminen, markkinointi

Toiminnan toteutukseen menee noin yksi oppitunti. Bumtsi-bumista voi jättää joitakin tehtäviä suorittamatta. Toimintaa voidaan markkinoida kouluissa mukavana virsi-oppituntina. Virsiä ja virsikirjaa opetellaan käyttämään mukavan tekemisen avulla. Samalla kerrotaan virren taustaa ja kirkkovuoteen liittyviä asioita kyseisestä virrestä.

Kuvaus toteutuksesta

VirsiBumstiBum aloitetaan valitsemalla luokasta **kaksi viiden hengen joukkuetta**. Aloitetaan tutustumalla, miten virsikirjasta löytyy tietoa. Miten virsikirjan hakemistoa käytetään ja mistä sieltä löydetään virrentekijöiden tiedot (syntymä ja kuolema). Jos oppilaat ovat jo tutustunut virsikirjaan, voidaan tämä osuus jättää pois.

Juontajan tehtävänä on juontaa ja opastaa oppilaita tehtävän suorittamiseen. Joihinkin virsiin, joita käsitellään, on lisätty yleistietoa virrestä. Sitä voi käyttää tai jättää käyttämättä. Virsiin on liitetty erilaisia tehtäviä ja ryhmän pitää yrittää vastata niihin mahdollisimman tarkasti.

Muut oppilaat toimivat katsojina ja he ovat tehneet virrestä 514 ennakkokysymyksen sekä tehtävään kaksi, Nyt sytytämme kynttilän, sarjakuvan. Sarjakuvan ensimmäisessä kuvassa on yksi kynttilä, toisessa kaksi jne.

1. VIRSI 1 HOOSIANNA (Soitetaan pieni katkelma virttä)

”Hoosianna, Davidin poika-virteen sanat tulevat Raamatusta. Hoosianna-hymnin ensiesitys tapahtui Klaaran kirkossa 3.5.1795 säveltäjän itsensä soittamana uruilla. Suomeksi hoosianna tarkoittaa ”oi auta, pelasta”. Juutalaisessa traditiossa sitä käytettiin kunnianosoituksen huutona kuninkaalle.”

Virsi pohjautuu raamatunkohtaan: Matt. 21:9

TEHTÄVÄ:

Mihin tapahtumiin Hoosianna liittyy ja mitä sana hoosianna tarkoittaa?

Juontaja kertoo mitä hoosianna tarkoittaa...

HOOSIANNA= hepreaa kielessä auta, siunauksen toivotuksena kuninkaan vastaan otettaessa. Ylistetty= hurraa, hurraa Jumalalle.

Sana ADVENTTI on latinaa ja merkitsee suomeksi jonkun tuloa. Alkujaan adventtiaika oli katumisen aikaa, mutta nykyisin siihen liittyy riemullista odottamista.

Ensimmäisenä adventtisunnuntaina sytytetään ensimmäinen adventtikynttilä ja kirkossa lauletaan Hoosianna -hymniä. Sävel on saksalainen. Hymnillä kansa tervehti innostuneesti palmusunnuntaina aasilla ratsastavaa Jeesusta.

Me tervehdimme adventtina Vapahtajaamme kiittäen ”Kiitetty olkoon hän”:

2. VIRSI 13 NYT SYTYTÄMME (esitetään sarjakuva johon on piirretty ensimmäiseen ruutuun yksi kynttilä ja toiseen ruutuun kaksi jne.)

”Sigurd Muri kirjoitti runon lasten adventtilauluksi 1963. Sen teemana ovat Jeesuksen odottaminen ja joulun lähestyminen havainnollistuvat kynttilän välityksellä, jotka sytytetään jokaisena adventtisunnuntaina. Kun neljäs kynttilä on sytytetty, on joulu-valonjuhla - jo lähellä. Virren on suomentanut Anna-Maija Raittila.”

Virsi pohjautuu raamatunkohtaan: Luuk. 2:6-7

TEHTÄVÄ:

Kuvakysymys: Mistä virrestä on kysymys?

Kynttilän valo laajenee ja Jumalan valo lähenee. Voidaan sytyttää kynttilät kun lauletaan virttä, jokaisen säkeistön kohdalla yksi kynttilä. Kun virsi on laulettu loppuun, kerrotaan Jeesuksen syntymästä. Voidaan havainnollistaa ja näyttää esim. kuva kalvolla.

3. VIRSI 15 TIELLÄ KEN VAELTAA (Tutki virsikirjaa ja vastaa kysymykseen.)

”Eräs Helsingin Lauttasaaren seurakunnan nuori oli 1960-luvun alussa työssä Israelissa kibbutsilla. Siellä hän kuuli laulun (Ruusujen ilta), josta tuli nuorten juutalaisten suosikkisävelmä. Pastori Juhani Forsberg sai ystävältään levyn, jossa oli tämä menestyslaulu. Häntä kiehtoi etenkin laulun sävelmä, johon hän kirjoitti uudet sanat. Näin syntyi adventtilaulu Tiellä ken vaeltaa.”

Virsi pohjautuu raamatunkohtaan: Matt 21: 21:6-9

TEHTÄVÄ:

Minkä maalainen on virren 15 säveltäjä? (israelilainen)

Mitä yhteistä on tällä virrellä ja Hoosianna hymnillä? (samaa aihepiiri)

4. VIRSI 21 ENKELI TAIVAAN (Yleistieto kysymys, voidaan laulaa, tehdä etukäteen sarjakuva, mistä virrestä kysymys?)

”Luther kirjoitti 1535 perheelleen joululaulun ja antoi sille nimeksi Lasten joululaulu, virren teema on otettu Luukkaan evankeliumin toisesta luvusta. Hän kirjoitti joululaulun niin, että se voidaan esittää myös kuvaelmana. Tämä oli saksalainen perinne, sillä kirkossa esitettiin joulun aikaan Kristuksen syntymäkuvaelma. Tästä syystä laulun alkuperäisessä muodossa esiintyvät samat henkilöt kuin evankeliumissa: enkelit, Maria, Joosef, Jeesus-lapsi ja paimenet.”

Virsi pohjautuu raamatunkohtaan: Luuk. 2: 8-16

TEHTÄVÄ:

Kuka oli Martti Luther? (uskonpuhdistaja)

Mitä tarkoittaa virren lopussa lukeva Luuk. 2: 8-16 pohjalta?

sarjakuva? (luokka tehnyt etukäteen)

Juontaja kertoo enkeleistä.

5. VIRSI 30 MAA ON NIIN KAUNIS (Kanttori soittaa virttä 30)

”Sävelmä on vanha pyhiinvaeltajien laulu 1200-luvulta. Tämä heijastuu myös Ingemannin runossa, jossa kuvataan ihmiskuntaa matkalla kohti paratiisia: sukupolvet vaihtuvat, mutta pyhiinvaeltajan laulu jatkaa kulkuaan. Hilja Haahden suomentamana laulu ilmestyi kokoelmassa Hengellisiä lauluja ja virsiä v.1900. Haahti lisäsi laulun 3. säkeistöön enkelien ylistyslaulun ”Kunnia Herran...” Tästä syystä laulu on vakiintunut maassamme joululauluksi, kun taas muualla maailmassa sitä käytetään läpi kirkkovuoden.”

Virsi pohjautuu raamatunkohtiin Ps. 8:1-6 ja Luuk 2:13-14

TEHTÄVÄ:

Kuulet musiikkia, mistä virrestä on kysymys?

Luomiskertomus: Jumala on käskennyt ihmisen viljellä ja varjella luomakuntaa.

6. VIRSI 135 JUMALA LOI (lauletaan yhteislauluna)

”Britt G. Hallqvist kirjoitti virren ”Jumala loi” Norjassa Fredrikstadissa 26.1.1974 pidettyyn perhejumalanpalvelukseen. Se kirjoitettiin alun perin lasten kolminaisuusvirreksi, jossa on pyritty tarkoituksellisesti välttämään vaikeita teologisia käsitteitä. Virren keskeiset aiheet ovat: 1) ylistys pyhälle, kolmiyhteiselle Jumalalle, 2) Jumalan läsnäolo ja pelastustyö

sekä 3) Jumalan kolmiyhteinen olemus. Ensimmäisen suomennoksen virrestä teki pastori Mika Viljanen v.1975.”

Virsi pohjautuu raamatunkohtiin: 1.Moos. 1:4-5, Tim. 1:10 ja Room. 15:13

TEHTÄVÄ:

Mitä Jumalan luomia asioita virressä mainitaan?

Jumala on luonut meidät ainutlaatuisiksi yksilöiksi.

7. VIRSI 332 A- JA B-sävelmä HERRAA HYVÄÄ KIITTÄKÄÄ (katso virttä 332)

”Kun Swedberg ryhtyi 1690-lopulla tekemään uutta virsikirjaa Ruotsin kirkolle, hän piti huolen siitä, että psalmivirsiä otettiin mukaan mahdollisimman runsaasti. Virren ensimmäinen suomennos on vuoden 1701 virsikirjassa.”

Virsi pohjautuu raamatunkohtaan Ps. 150

TEHTÄVÄ:

Mitä tarkoittavat A ja B sävelmät? (A on alkuperäinen, B on suomalainen)

8. VIRSI 397 KUN ON TURVA JUMALASSA (tutustu virteen 397)

” Kerrotaan, että Linalla oli tapana kesäöinä kiivetä kotinsa pihalla olevaan saarneen. Katsella taivasta ja kuunnella lintujen viserrystä. Tämä vaikutelma antoi hänelle aiheen lauluun, joka meillä tunnetaan vanhastaan nimellä ”Jonk on turva Jumalassa.” Vaikka kysymyksessä on suosittu lastenlaulu, se on pohjimmiltaan Jumalan lasten laulu, jossa aikuinen tuntee olevansa Jumalaan nähden lapsen asemassa. Myös monet lauluun sisältyvät vertauskuvat viittaavat enemmän myötä- ja vastoinkäymisiä kokeneeseen aikuiseen. Laulusta tuli Lina Sandellin suosituin laulu, jota lapsikuoro lauloi hänen hautajaisissaan v.1903.”

Virsi pohjautuu raamatunkohtiin Matt. 23:37 ja Joh. 10:28

TEHTÄVÄ:

Mitä virren lopussa lukeva ”suom.1886” tarkoittaa?

Jumala pitää meistä huolen, kunhan annamme itsemme Jumalan hoitoon. Linnunpesässä pieni linnunpoikanen on suojassa emonsa siivenalla ja lintuemo pitää poikasestaan hyvää huolta kasvattaen hänet maailmaa varten. Samalla tavalla olemme Jumalan suojassa ja Jumala pitää meistä huolen. Jumalalla on tarkoitus meitä jokaista varten.

9. VIRSI 484 TOTUUDEN HENKI (tutki virsikirjaa, etsi tiedot)

”Ollessaan Suomen ruotsinkielisen virsikirjakomitean jäsen Topelius kirjoitti komitean pyynnöstä kaksi kouluvirttä. Toisen otsikkona oli ”Oppilaitoksen avajaisissa” ja toisen ”koulunuorisoa varten” Viimeksi mainittu (Totuuden henki...) ilmestyi Martti Ruuthin suomennoksena v.1902 kokoelmassa Pyhäkoululauluja. Vaikka runoilija varsin kriittisesti arvosteli aikansa koululaitosta, etenkin uskonnonopetukseen sisältyvää pakollista kirkkokäyntiä, hän korostaa kouluvirsissään kristillisiä elämänarvoja esittäen kristillisyyden aivan uudelta kannalta. Kristillisyyden ei ole pakko, se on henkeä ja totuutta. Sellaista mitä nuori ihminen ehdottomasti tarvitsee. Kristillisyyden tuli herättää ja uudistaa sekä saattaa Jumalan rakkauden tuntemiseen. Tästä syystä hänen kouluvirsissään rukoillaan, että oppisimme kaikessa näkemään Jumalan hyvyden, mahtavuuden ja viisauden.”

Virsi pohjautuu raamatunkohtaan: Joh: 14:17

TEHTÄVÄ:

1. Milloin Topelius eli? (1818- 1898)
syntyi 14.1.1818 Uudessakaardepyyssä piirilääkärin poikana. Kuoli 12.3.1898 (80-vuotiaana)

2. Milloin virsi on otettu virsikirjaan? (1938)

Pyhä Henki johdattaa ja luo uskoa. Pyhän Hengen vertauskuva on kyyhkynen. Pyhää Henkeä verrataan yleensä tuuleen, tuleen tai veteen. Sitä ei voi nähdä. Oletko koskaan nähnyt sähköä? Et tietenkään, eihän sähköä voi nähdä. Sen vaikutuksen voi vai huomata, kun sytytämme esim. lampun palamaan. Emme voi nähdä Pyhää Henkeä vaan voimme tuntea sen vaikutuksen.

10. VIRSI 488 JEEBUS SINÄ ITSEKIN OLET OLLUT PIENI

”Virsikirjakomitea pyysi runoilija Anna-Mari Kaskiselta kirjoittamaan kaksi uutta kouluvirttä. Virsi ”Jeesus, sinä itsekkin” On tarkoitettu etenkin pienten koululaisten virreksi. Virressä tulevat esille koululaisen elämän kannalta tärkeät asiat kuten yhdessäolo, ystävyys, toisen auttaminen, riitojen välttäminen sekä hyvän mielen osoittaminen. Ensimmäinen säkeistö ja rukouspyyntö ”suojaa koulutieni” on myös jokaisen äidin ja isän mielessä lähettäessään lapsensa aamuisin kouluun. Kaskisen kouluvirren kolmas säkeistö: Tahdon auttaa toisia. Jeesus riidat poista. Auta, ettei koulussa kukaan kiusaa toista.”

Virsi pohjautuu raamatunkohtiin: 1 Kor.3:9, 2 Kor.6:1, Ef 6:7

TEHTÄVÄ:

Mitä virren kolmas säkeistö kertoo - käytännössä? Kerro viisi esimerkkiä.

11. VIRSI 490 MÄ SILMÄT LUON YLÖS TAIVAASEEN

”Runebergin lasten virsi” Jag lyftat ögat mot himmelen” Ilmestyi runoilijan omassa virsikirjaehdotuksessa v.1857. Herkkänä ihmiselämän kuvaajana Ruuneberg on tarkkaillut myös lasta. Kysymykseen, mitä varten lapsi on olemassa, saamme häneltä vastauksen: ”Lapsi on olemassa kiittääkseen Luojaansa.” Tässä syystä virressä on kolme säkeistöä, joiden teemana on kiitos. Virsi päättyy pyyntöön, että jokainen lapsi maailmassa olisi Jumalan suojeluksessa.”

Virsi pohjautuu raamatunkohtiin Mark. 10:14 ja Matt. 18:10

TEHTÄVÄ:

Mistä virrestä on kysymys? Mä taimi olen sun tarhassa...!
Vihje katso lasten virsien kohdasta!

Kuka on Johan Ludvig Runeberg? (kansallisrunoilija)

”Johan Ludvig Runeberg syntyi Pietarsaareissa 5.2.1804 ja oli merikapteenin poika. Hän on kansallisrunoilijamme, joka vaikutti myös suomalaisuuden kehitykseen. Toimi opettajana Porvoon lukiossa. Kuoli 6.5.1877 (73-vuotiaana)”

12. VIRSI 492 YSTÄVÄ SÄ LAPSIEN

”Virsi pohjautuu vanhaan ruotsalaiseen lasten rukoukseen ”Gud, som haver barnen kär”. Siri Dahlquist kirjoitti siihen viisi lisäsäkeistöä 1900-luvun alussa. Niinpä vuoden 1923 lisävihkoehdotuksessa se on 6-säkeistöisenä (suom. Lauri Pohjanpää). ”

Virsi pohjautuu raamatunkohtaan Matt. 19:14

TEHTÄVÄ:

Tee räppi ensimmäisestä säkeistöstä!

13. VIRSI 494 LUOJA ENKELEINEEN

TEHTÄVÄ:

Lauletaan yhteislauluna

14. VIRSI 498 NYT KULKEE HALKI KORPIMAAN (esitä kuva, kysy: mistä virrestä kysymys?)

”Raamatun paimentekstit ovat olleet meille suomalaisille tutunomaista kuultavaa, onhan suomalaisen elämänmenoon aikoinaan kuulunut paimenet, karja ja laiduntaminen. Virsi kertoo yksinkertaisesti ja havainnollisesti että siitä, että Jeesus on paimenemme, joka huolehtii meistä jokaisesta - pienimmistäkin. Siksi meidän tulisi seurata Häntä ja kuulla Hänen äänensä. Meidän on turvallista kulkea, tehdä matkaamme, kun meitä odottaa matkan päässä ikuinen suvi. Raittilan virsiteksti on samalla rukous, että olisi vain yksi lauma ja yksi paimen.”

Virsi pohjautuu raamatunkohtiin: Luuk. 15:4-5 ja Ps.91:11

TEHTÄVÄ:

Mistä virrestä on kysymys? Näytä kuva

15. VIRSI 499 JUMALAN KÄMMENELLÄ (esitä pantomiimina virsi 499 (laululeikkinä) mistä virrestä on kysymys?)

”Jumalan kämmenellä virsi on käytössä laajasti pyhäkoulu- ja lapstyössä sekä kehitysvammatyössä. Virsikirjan lastenvirreksi muutettuna se saan nyt viestiä turvallisuutta ja lastenkaltaista Jumalaan luottamista entistä laajemmalle piirille.”

Virsi pohjautuu raamatunkohtiin: 1.Moos 28:15 ja Ps 9:11

TEHTÄVÄ:

Pantomiimina

**16. VIRSI 501 KUULE ISÄ TAIVAAN
VIRSI 502 JEESUS, MEITÄ KOSKETA NYT
VIRSI 503 TAIVAAN ISÄ SUOJAA ANTAA**

TEHTÄVÄ

Mikä yhdistää näitä virsiä? (Jumalan silmissä kaikki ovat samanarvoisia)

Tutustu näihin teksteihin, mikä niitä yhdistää?

17. VIRSI 517 HERRA KÄDELLÄSI

”Afrikkalainen gospelmessu pidettiin ensimmäisen kerran Kotkassa kesällä 1981. Afrikkalaisen messun saavuttamasta suosiosta kertoo se, että messun saarnalaulu ”Herra, kädelläsi asua mä saan” otettiin vuoden 1986 virsikirjaan nuorten virreksi. Siinä tulee esille pelko yhteisen maailman tulevaisuudesta sekä luottamus iankaikkisen Jumalan

huolenpitoon. Virren keskeisenä symbolina toimii Jumalan käsi, joka tarjoaa meille turvallisuuden, ilon ja anteeksiannon.”

raamatunkohdat: Ps 78:28, Ps 145:16 ja Matt.11:28

TEHTÄVÄ:

Vertaa virren 21 tekijän ja virren 517 tekijän ikäeroa?

Jumala isänä on sellainen, että voimme tuoda kaikki huolestamme ja murheemme hänen eteensä sekä pyytää häneltä anteeksi syntejämme. Hän antaa anteeksi Jeesuksen tähden. Meidän tulee kuitenkin vastata tekojemme seurauksista lähimmäisillemme. Meidän tulee siis myös pyytää anteeksi asianomaisilta.

18. VIRSI 563 ILTA ON TULLUT, LUOJANI! (lauletaan yhteislauluna)

”Virren pohjana on tuntemattoman englantilaisen kirjoittama lasten iltarukous. Se on ollut yleisessä käytössä Englannissa ja Amerikassa jo 1800-luvun alkupuolella, mahdollisesti jo 1700-luvun lopulla. Suomessa se julkaistiin ensimmäisen kerran v.1860 lastenlehdessä Varpunen. ”Levolle laske, Luojani, ole armias suojani, sijalta jos en nousisi ota taivaaseen tykösi” Em. Rukouksen sanat ovat tulleet tutuksi monien luku- ja lastenkirjojen välityksellä. Usein rukous on lausuttu yhdessä isän ja äidin tai mummon kanssa. Joskus siihen on tehty yhdessä pieniä lisäyksiä. Iltarukouksen sanoissa lapsi kokee Jumalan läsnäolon ja turvallisuuden. Eikä hänen tarvitse pelätä, sillä Jumala on hänen kanssaan ja suojelee häntä kaikelta pahalta.”

Raamatunkohdat Joh.14:27, Room. 8:17 ja Gal.3:26

TEHTÄVÄ:

Tuleeko mieleensi muita iltarukouksia? Kirjoita jokin oppimasi iltarukous?

19. VIRSI 63 OI, RAKKAIN JEESUKSENI (tutki virttä 63?)

”Williersin luostarin esimies Arnulf Louvainilainen kirjoitti 1200-luvun alkupuolella 10-säkeistöisen rukouksen (Tervehdys Kristuksen veriselle päälle.) Se pohjautuu sisällöllisesti Bernhard Clairvauxlaisen saarnaan, jossa kärsivä Kristus tuodaan kuulijoiden lähelle ikään kuin heidän käsin koskeltavakseen. Tämän runon pohjalta saksalainen Paul Gerhardt kirjoitti v. 1656 virren, jonka teemana on kärsivä Kristus. Virteensä Gerhardt sai aiheen myös oman seurakuntansa kirkon alttaritaulusta, joka esitti Kristuksen veristä päätä.”

Virsi pohjautuu raamatunkohtaan Matt 27:29

TEHTÄVÄ:

Mihin paikkaan virsi liittyy? (Golgata)
Syntien anteeksiantaminen.

20. VIRSI 78 VIERAALLA MAALLA KAUKANA (piirrä sarjakuva)

”Cecil Alexander kirjoitti lapsille tarkoitetun kärsimysvirren v. 1848. Vähän yli 100-vuotta myöhemmin Britt G Hallqvist käänsi sen ruotsin kielelle, josta Jaakko Haavio puolestaan käänsi sen suomenkielelle. Se ilmestyi ensimmäisen kerran 1963 virsikirjan lisävihkosessa, jossa se oli sijoitettu lastenvirsiosastoon. Nykyisessä virsikirjassa se on siirretty kärsimysosastoon. Alexanderin kärsimysvirsi kertoo yksinkertaisesti ja lapsentajuisesti koko ristinteologian. Runoilija aivan kuin seisoo Golgatan ristin juurella ja kertoo, mitä Jeesuksen kuolema merkitsi hänelle: Jeesus kuolemallaan sovitti minun syntini, ristinkuolemallaan hän antoi minulle elämän ja avasi minulle tien taivaaseen – Jumalan lapseksi. Viren alkuperäisessä 5. säkeistössä runoilija sanoo: ”En, rakas Jeesus, ymmärtää voi rakkauttasi, ja siksi aina haluan sinua rakastaa, uskoa ja luottaa sinuun.””

Virsi pohjautuu raamatunkohtiin Luuk. 23: 33, 2 kor. 5:19 ja Gal. 4:5

TEHTÄVÄ:

Näytä sarjakuvaa. Mistä virrestä on kysymys?

21. VIRSI 88 LENSI MAAHAN ENKELI (virren tunnistus, kun soitetaan virttä?)

”Haavio kirjoitti pääsiäisvirtensä v.1960 erityisesti lapsia varten. Se julkaistiin ensimmäisen kerran v.1961 pyhäkouluyhdistyksen kevätohjelmassa, sittemmin yhdistyksen laulukirjassa. Virsi on ollut erittäin suosittu lasten keskuudessa ja siksi se haluttiin ottaa myös vuoden 1986 suomenkieliseen virsikirjaan lastenvirreksi.”

Virsi pohjautuu raamatunkohtaan Matt 28:1-8

TEHTÄVÄ:

Mistä virrestä on kysymys?

22. VIRSI 90 KRISTUS NOUSI KUOLLEISTA

TEHTÄVÄ:

Mitä tarkoittaa tropari? (ordodoksinen veisu/ laulu)

Mitä ekumenia tarkoittaa? (kristittyjen yhteinen kirkko, kirkkojen välistä yhteistyötä. Ainut ortodoksinen virsi meidän virsikirjassamme.

Ristin merkki (vanha kristillinen tapa).

Kerrotaan, miten tehdään rukousnauha (vanha kristillinen tapa).

Näytetään rukousnauhaa.

23. VIRSI 104 PILVI MUURISTA VALO VÄLÄHTÄÄ (virsikirjan tuntemusta) VIRSI 516 KUULKAA KEITÄ, MESTARI

”Suunnitellessaan kokeiluvihkon ”Uusia virsiä 79” sisällystä komitea päätti ottaa mukaan kaksi negrospirituaalisävelmää. (virsi 104 ja 516) Samalla komitea pyysi Anna-Maija Raittilaa kirjoittamaan toiseen sävelmään uudet sanat. Näin syntyi pääsiäisaiheinen virsi ”Pilvimuurista valo välähtää”, jossa on myös kertosaakeistö. Virren lähtökohtana on Kristuksen ylösnousemus, selittämätön tapahtuma, jota ihmetellään, palvotaan ja julistetaan: ”Kuolleesta Hän noussut on!” Kysymys on salaisuudesta, Kristuksessa on sovinto, hänessä rajat murtuva, hänen kokemisensa luo sydämeen juhlan. ”Pilvimuurista valo värähtää..” on alkujaan nuorten virsi, mutta siirretty sittemmin pääsiäisvirreksi. Negrospirituaali, joka liittyy alkuaan ehtoollsiluluun ” Let us break bread together” (Nauttikaamme leipää yhdessä) Virsi voidaan laulaa myös vuorolauluna siten, että seurakunta yhtyy kertosaakeeseen ”Läpi lukkojenkin...””

Virsi pohjautuu raamatunkohtiin: Joh. 20:19, Joh.20:26, 1.kor 15:20

”Virsi 516 on Saksassa järjestetyn hengellisen nuorisomusiikkikilpailun satoa. Etenkin Fried Waltz kirjoitti monia runojaan hengellisen negrospirituaalien sävelmiin. Virsi ”Hört, wen Jesus glücklich preist” on kirjoitettu Jeesuksen vuorisäärän pohjalta. Virressä tulee keskeisesti esille ketkä ovat autuaita. On kuitenkin vaarana, että se koetaan pelkkänä ominaisuuksien luettelona. Tästä syystä alkuperäiseen 9-säkeistöiseen virteen suomenkielinen komitea lisäsi 10. säkeistön. Toistuva halleluja- sana heijastaa evankeliumin välittämää iloa. Negrospirituaali on tunnettu nimellä ”Miehael, row the boat ashore”. Virsi voidaan laulaa myös vuorolauluna siten että seurakunta laulaa säkeiden lopussa olevat hallelujat.”

Virsi pohjautuu raamatunkohtaan: Matt 5: 1-12

TEHTÄVÄ:

Mikä yhdistää virsiä 104 ja 516? (Negrospirituaali)

Mistä päin maailmaa virsi voisi olla lähtöisin? (Amerikka)

24. VIRSI 125 KOSKETA MINUA HENKI (tutki virsikirjaa)

”Pia Perkiö kirjoitti virsikomitean pyynnöstä nuorille tarkoitettun virren keväällä 1978. Nelisäkeistöisessä virressään hän tarkastelee nykynuorten kipeimpiä ongelmia: elämän tarkoitusta ja suuntaa, oman paikan löytämistä, lähimmäisen rakastamista ja uskonrohkeuden saamista sekä Pyhän Hengen antamaa lohdutusta. Komitea muokkasi Perkiön virttä ja lisäsi Anna-Maija Raitilan kirjoittaman säkeistön, joka sijoitettiin virren lopullisessa muodossa 2. säkeistöksi. Kirkolliskokous siirsi virren nuorten osastosta helluntaivirsien osastoon.”

Raamatunkohdat: Room. 8:15 ja Joh. 16:14

TEHTÄVÄ:

Mihin virsikirjan osastoon virsi kuuluu? (Helluntai)

Mikä symboli kuvastaa helluntaita? (Kyyhkynen)

Minkä muistoksi helluntaita vietetään? (Pyhän Hengen vuodattamisen ja seurakunnan syntymisen muistoksi)

25. VIRSI 462 SOI KUNNIAKSI LUOJAN (yleistieto, tutki virsikirjaa)

”Kun laulua 1900-luvun alussa ehdotettiin virsikirjaan, pyysi komitea runoilijan puolisoa Ilta Koskimiestä kirjoittamaan lauluun lisäsäkeistön: Sibeliuksen kuorolaulu otettiin vuoden 1938 virsikirjaan 3-säkeistöisenä. Säveltäjä oli tästä vihainen, mistä syystä Ainolassa virttä sai laulaa ainoastaan alkuperäisillä sanoilla ja 2-säkeistöisenä.

Jean Sibelius syntyi 8.12.1865 Hämeenlinnassa lääkärin poikana. Hän sävelsi mm. Finlandian, viulukonserton, 7 sinfoniaa ja Kalevala-aiheista musiikkia sekä vokaali- ja soitinmusiikkia. Sibelius kuoli 20.9.1957 91-vuoden ikäisenä. Sibeliuksen musiikilla on suuri kansallinen merkitys. Hän on säveltänyt virret 31 ja 462.”

TEHTÄVÄ:

Kuinka monta sinfoniaa on virren säveltäjä on säveltänyt?

D. 1

E. 7

F. 99

Minä vuosina virren säveltäjä Sibelius on elänyt? (1865-1957)

26. VIRSI 548 TULE KANSSANI, HERRA JEESUS

TEHTÄVÄ:

Virren ensimmäinen säkeistö palapelinä lapuille leikattuna

27. VIRSI 571 JO JOUTUI ARMAS AIKA (jatka lauseita..)

”Vaikka virren kirjoittajaa ei tarkoin tiedetä, sen tekijänä yleisesti pidetään ruotsalaista Israel Kolmodinia, joka nimettiin v.1692 lääninrovastiksi Gotlanin saarelle. Virren synty liitetään juhannuspäivään v.1693. Kolmodinin piti saarnata Gannsin kirkossa. Odotellessaan jumalanpalveluksen alkua hän poikkesi läheiselle Hångersin uhrilähteelle. Ympäröivä luonnon kauneus innoitti häntä kirjoittamaan virren, jonka alkusanat ”Den blomstertid nu kommer” on kirjoitettu Gannsin kirkon alttaritauluun. Kolmodinin virsi ilmestyi 1694 Jesper Svedbergin virsikirjaan otsikolla ”En sommarvisa”(Suvivirsi). Suomessa virsi julkaistiin ensimmäisen kerran vuoden 1701 virsikirjassa. Suvivirsi kertoo auringosta ja kukista, jotka kirjoittaja näkee Kristuksen rakkauden vertauskuvina. Virsi päättyy toteamukseen: kun linnut ylistävät Jumalaa ja hänen hyvyyttään, niin eikö ihmisilläkin olisi aihetta kiitokseen ja ylistykseen. Suvivirsi on virsikirjamme ensimmäinen vuodenaikavirsi. Sen laulamista koulujen kevätjuhliissa on muodostunut arvokas perinne.”

TEHTÄVÄ:

Jatka lauseita:

Kauniisti joka paikkaan.... koristaa kukkanen
Se meille muistuttaapi..... hyvyyttäs Jumalan
Taas linnut laulujansa... visertää kauniisti
Ihmeitäs julistaapi..... se vuosi vuodelta

Milloin virttä lauletaan? (koulujen lopussa keväällä ja juhannuksena)

28. VIRSI 514 ANNA MEILLE RAUHASI (luokalle etukäteiskysymys)

”Virsi ”Gib uns Frieden jeden Tag” (Anna meille rauha joka päivä) on 1960-luvun uusia nuorten virsiä. Siinä keskitytään kolmeen keskeiseen aiheeseen: rauha, vapaus ja ilo. Virren peruspyyntönä on saada olla Jumalan lähellä, sillä alkutekstissä jokaisessa säkeistössä toistuu pyyntö: Älä jätä meitä yksin.”

Virsi pohjautuu raamatunkohtiin Ps. 94:14, Luuk. 4:18 ja Joh 15:11

TEHTÄVÄ:

Luokka on valmistanut kolme vaihtoehtokysymystä etukäteen

Lähteet

Tekijät:

Titta Tonder, nuorisotyönohjaaja Taipalsaari, Jarkko Lavaste, kanttori Lappeenranta

Taustieto:

Taustatieto virsistä on otettu Reijo Pajamon kirjasta Peruskoulun virsitetieto: Reijo Pajamo ja Kirjapaja, Helsinki; Karisto Oy:n kirjapaino Hämeenlinna 1988
ISBN951-621-872-5

Idea:

Idea on saatu MTV3:n ohjelmasta Bumtsi-Bum

LIITE

Virsiä joita voit käyttää ei luokkatasoilla

1 LUOKKA

13 Nyt sytytämme kynttilän
21 Enkeli taivaan
78 Vieraalla maalla kaukana
488 Jeesus, sinä itsekin
489 Mä silmät luon
492 Ystävä sä lapsien
499 Jumalan kämmenellä
501 Kuule isä taivaan
571 Jo joutui armas aika

2 LUOKKA

1 Hoosianna
53 Nuori neitsyt Maria
88 Lensi maahan enkeli
135 Jumala loi
397 Kun on turva Jumalassa
471 Hyvä Jumala, kiitän kodista
498 Nyt kulkee halki korpimaan
502 Jeesus meitä kosketa nyt
563 Ilta On tullut luojani

3 LUOKKA

2 Avaja portis
30 Maa on niin kaunis
332 Herra hyvää kiittääkää
378 Kaitse, Jeesus, paimen hyvä
462 Soi kunniaksi luojan
467 Oi Jeesus, siunaa äitiä
486 Puoleesi, Herra, luomme
487 Jeesus, siunaa turvaten

4 LUOKKA

15 Tiellä ken vaeltaa
25 Nyt seimellesi seisahdan
79 Oi Jeesus lähde autuuden
85 Nyt ylistämme Jumalaa
200 Oi, kuinka ihanaa
377 Sun haltuus, rakas Isäni
484 Totuuden henki
509 Herra, elämäni
517 Herra, kädelläsi

5 LUOKKA

7 Valmistu, Herran kansa
42 On jeesus nimi ihanin
63 Oi rakkain Jeesukseni
125 Kosketa minua, Henki
326 Sinulle kiitos, Isä maan ja taivaan
454 Liekkejä on monta
514 Anna meille rauhasi
560 Maat metsät hiljenninä
631 Oi Herra, jos mä matkamies

6 LUOKKA

164 On Kristus kirkon Herra
341 Kiitos sulle; Jumalani
424 Maan ääriin asti, Herra
507 Herra, lahjanasi sain
511 Tie valmis on
516 Kuulkaa, keitä Mestari
552 Mua siipeis suojaan
584 Siunaa ja varjele meitä
603 Isä Jumala

Tuuli Aitolehti-Kapanen Toimitusten viikko

Toiminnan tausta, tarve ja tavoitteet

Ensimmäinen kimmoke Toimitusten viikolle oli yhdysopettajien kokouksen keskustelu. Siinä erään koulun yhdysopettaja toi esille huoltaan oppilaiden jäämisestä yksin surun ja kuoleman ajatusten kanssa. Havahduin pohtimaan miten voisin omalta osaltani tuoda tietoa kuolemasta konkretian kautta; hautaaminen on papin ominta työalaa. Syntyi idea Toimitusten viikosta, joka esittelee hautaan siunaamisen, kasteen ja avioliittoon vihkimisen oppilaille helposti ymmärrettävällä tavalla. Otin myös mukaan jotakin Kari Pekka Kinnusen Helsingin Yliopistossa pitämän Toimitusten teologia ja käytäntö kurssista.

Opetussuunnitelman mukaisesti neljäsluokkalaiset käyvät läpi kirkollisia toimituksia. Opettajat ottivat mielellään vastaan Toimitusten viikko vierailun opetuksen tueksi. Opetuksen tueksi laadin Toimitusten viikko sanaston.

Tavoitteena vierailulle on oppilaiden suurempi tuntemus omaa kotiseurakuntaa ja kotikirkkoa kohtaan. Eräs tavoite on lisätä oppilaiden tietämystä toimituksista kirkolliseen perinteeseen kuuluvana osana. Tärkeä tavoite on myös olla tukena oppilaiden omaan elämään liittyvissä kysymyksissä. Keskeistä vierailulle on olla tukena koulun uskonnonopetukselle.

Toteuttajat

Seurakunnan henkilökunta. Henkilökuntaa kierroksen toteuttamiseen tarvitaan eri työaloilta. Mukana ovat kanttorit, papit, vahtimestarit, kirkkoherranviraston työntekijät sekä paikalla ollessaan emännät.

Toiminnan vaatimat henkilöstö- ja tilaresurssit

1. Henkilöstö

Henkilöresursseja edellä mainitut. Viikko pitää varata ajoissa, jotta kirkkotila voidaan varata ja esim. kanttoreiden vakioharjoitteluvuorot ehditään hyvissä ajoin perua. Samoin osallistuva henkilökunta pitää saada ajoissa mukaan ja harjoituttaa, jotta kaikki on Toimitusten viikon tullessa työntekijöille selvää ja oma osuus tiedossa.

2. Tilat

Kirkkotila tarvittiin neljäksi päiväksi klo 8-13 välille. Kirkollamme on erittäin kova käyttöaste, joten tämä oli seurakunnalta panostus. Vahtimestarit ja koko talon väki informoitiin toteutuvista Toimitusten viikko –vierailuista, joten pienet kasvot otettiin eri puolilla kirkkorakennusta ystävällisesti vastaan.

Budjetti

Henkilöstökustannuksia ei Toimitusten viikosta erikseen aiheudu. Muita kustannuksia ovat koulujen yhteydenottokirjeiden monistus- ja postituskulut sekä muun materiaalin tulostus- ja monistuskulut.

Aikataulutus ja toiminnasta tiedottaminen, markkinointi

Aikataulu

Neljännän luokan uskonnon opetussuunnitelmaan kuuluvat kirkolliset toimitukset. Nämä sijoittuvat käytännössä kevätlukukauteen. Siitä johtuen Toimitusten viikko sijoittuu toukokuuhun. Toimitusten viikko sijoittui vuonna 2008 toukokuun viikolle 19, siis ennen kevätretkiä yms. touhuja. Ja vielä hyvänä lisänä; viikko ei sotke kirkkotilojen kevätjuhlien aikatauluja ja työntekijöiden toukokuun lopun rippikoulukiireitä.

Tiedottaminen

Tiedotin toiminnasta koulujen yhdysopettajille noin kahta kuukautta ennen Toimitusten viikkoa. Opettajat saivat varata ajan omalle luokalleen tasatunnein ma-ti ja to-pe klo 8-13 välillä. Varauksia tehtiin yhteensä kahdelletoista luokalle ja ne kaikki toteutuivat.

Markkinointi

Tulevien vuosien markkinoinnissa tulen käyttämään hyväkseni aikaisempaa kokemusta. Yhteydenotto kouluihin kannattaa tehdä niin, että laittaa sähköpostin liitteenä valmiin mainoksen, jonka yhdysope voi laittaa opehuoneen seinälle. Helppointa on, että jokainen opettaja varaa itse ajan omalle luokalleen suoraan järjestävältä taholta.

Kuvaus toteutuksesta sekä materiaalmallit

Tässä on papeille ja kanttoreille jaettu Toimitusten viikko -ohjemoniste. Kävin vahtimestareiden, kanttoreiden, kirkkoherranviraston ja pappien kanssa erikseen läpi toimintaohjeet ja rekvisiitan.

Toimitusten viikko 4-luokkalaisille 5.5.–9.5.2008

- 1) Tapaaminen tasatunnein kirkkoherranviraston ulkopuolella. Siellä pappi (papinpaita päällä) on ottamassa vastaan koululaiset. Opettajan kättely ja yleinen tervehtiminen lapsille.
- 2) Siirrytään sisälle kirkkoherranvirastoon. Ohjat ottavat kirkkoherranviraston naiset. He kertovat mitä tapahtuu, kun ihminen tulee sinne kaste-, hautajais- tai vihkimisasiossa tms. Kurkataan missä on päivystävän papin huone, pappi saattaa siellä ollakin töissä.
- 3) Kuljetaan sisäkautta yläkertaan. Jätetään takit vaatenaulakoihin. Tavataan vahtimestari eteistilassa. Hän kertoo juhlien järjestämisestä kirkon seurakuntasaleissa ja takahuoneella. Näytetään keittiön sijainti ja jos emännät ovat paikalla niin vilkutus. Eteisen puolella ohjeistus kuinka kirkossa käyttäydytään. Pojat hattu pois, ei kovia ääniä, ei alttarikaiteen sisäpuolelle jne. Sen sijaan saa katsella, kosketella, kuunnella.
- 4) Siirrytään kirkkotilaan. Pappi kättelee ovella lapset. Lapset menevät kättelyn jälkeen jonoon kirkon takaosaan, opasta opettajaa siitä.
- 5) Pappi johdattaa lapset takakautta sakastiin. Pappi näyttää missä albat ja stolat ja messukasukat ovat ja mihin kirkonkirjaan merkitään kasteet, hautajaiset ja vihkimiset. Pappi ottaa alban ja stolan mukaan, kirkkovuoden värissä (valkoinen). Mennään kirkkoon sakastin etukautta, ei yläsakastiin ollenkaan. Pappi opastaa lapset etummaisiiin penkkeihin istumaan (voi pyytää opettajalta jo valmiiksi apua tähän), siihen missä hautajaisvieraat yleensä istuvat. Pappi pukee alban ja stolan päälle ja kertoo niistä. Sitten pappi kertoo hautajaisista.
 - a. arkku tuodaan hautaustoimistolta
 - b. kun omaiset tulevat kirkkoon, arkku on jo siinä edessä katafalkilla
 - c. vahtimestari on tuonut paikalle katafalkin ja hiekan+lapion
 - d. pappi kertoo missä omaiset istuvat ja suunnilleen missä järjestyksessä ja että aluksi hautajaisissa kuullaan surumusiikkia ja nyt kanttori soittaa sitä ja kaikki saavat istua ihan hipi hiljaa ja kuunnella urkuja
- 6) Kanttori soittaa surumusiikkia. Tämän jälkeen pappi kertoo miten omaiset tuovat kukkatervehdykset arkun viereen ja lukevat muistikirjoituksen. Sitten vieraat kunnioittavat leskeä/läheistä katsomalla ja kumartamalla pään. Papin osuutta esitellään vähän, esim. kerrotaan että luetaan raamatunkohtia ja rukoillaan vainajan ja omaisten puolesta.

- 7) Pappi kertoo, että hän on tavannut omaiset jo ennen toimitusta. Yleensä pappi käy surukodissa sopimassa asioista ja lohduttamassa surevia. Hautajaiset ovat usein surullisia, kun ihmiset hyvästelevät rakkaita ihmisiä. On hyvä itkeä ja surra. Samalla voi muistella niitä hyviä asioita, joita on saanut kokea yhdessä vainajan kanssa. Meillä on Jeesuksen pelastustyön takia toivo siitä, että me vielä näemme kerran meille rakkaat ihmiset taivaassa Jumalan luona. Siksi me emme ole toivottomia vaikka kovin surullisia olemme. (Minulta kysyi kerran yksi 8-vuotias tyttö, että miksi en itke, kun heidän ukkia haudattiin, kun kaikki muut itkivät. Pappikin on usein surullinen, mutta hän ei itse ole useinkaan tuntenut niitä ihmisiä, joita hautaa. Ja kyllä papitkin itkevät kun omaa ukkia haudataan.)
- 8) Pappi kertoo hiekan laittamisesta arkun päälle ja siihen liittyvistä sanoista. Oppilaat saavat tulla kokeilemaan minkälaista se on. Pappi on auttamassa. Oppilaat kannattaa kutsua pareittain laittamaan hiekkaa ja sitten, kun ovat valmiit, pyydetään etsimään kastemalja ja siirtymään sen lähelle. Kun halukkaat ovat kokeilleet niin pappikin siirtyy kastemaljan luokse.
- 9) Kastepaikalla odottaa vauvanukke ja kastepuku, vaaleanpunaisen ja vaaleansinisen rusetin kanssa, kastekynttilä ja kummitodistukset. Oppilaat saavat itse päättää onko vauva tyttö vai poika, vaikka äänestyksellä. Sitten valitaan 5 vapaaehtoista. Vauvalla on kolme kummiä ja kaksi vanhempaa. Asetutaan kastepöydän ääreen ja yksi kummeista pitää vauvaa, yksi lukee lasten evankeliumin ja yksi sytyttää kastekynttilän. Nukke ei oikeasti kasteta, mutta halukkaat voivat kokeilla kastevettä kädellä. Lauletaan yhdessä Jumalan kämmenellä.
- 10) Pappi kyselee lapsilta kuka on ollut viime aikoina häissä. Onko kukaan ollut? Kyselee mitä siellä tapahtui ja oliko hieno puku? Mitä muuta häihin liittyy jne.
- 11) Vahtimestari on hakenut katafalkin pois ja tuonut tilalle vihkiryijyn. Pian kanttori aloittaa häämarssin ja kaikki halukkaat saavat kävellä yksin tai yhdessä alttarille, hääriryijyn luokse, ei kuitenkaan sen päälle. Sitten mennään penkkiin istumaan hetkeksi.
- 12) Pappi kertoo vihkikysymyksistä ja siitä kuinka se on juridinen toimenpide toisin kuin muut toimitukset.
- 13) Pappi jakaa oppilaille monisteen, jossa on toimituksiin liittyvää sanastoa ja keskeisimpiä kohtia.
- 14) Oppilaat kulkevat eteiseen ja laittavat ulkovaatteet päälle. Opettajalle annetaan palautelomake, jonka kysymyksiin hän voi vastata Tuulille sähköpostilla.

Osallistujien rekrytointi

Työntekijät

Kun aloin suunnitella viikkoa, kysyin jo ihan alkuvaiheessa johtavalta kanttorilta, ylivahtimestarilta ja viraston henkilökunnalta kiinnostuksesta hankkeeseen. Kerroin mistä idea oli saanut alkunsa ja suunnilleen, mitä heiltä toivoisin. Kaikki innostuivat

viikosta. Myös teologikokouksessa papit ottivat asian innolla vastaan ja ensi vuodelle on jo halukkaita Toimitusten viikon työntekijöitä ilmoittautunut. Kaiken on tietysti mahdollistanut asian suopeasti ottanut kirkkoherra.

Osallistujat

Oppilaat tulivat opettajan johdolla kirkolle, eli he rekrytoituivat oppivelvollisuuden saattelemana.

Palaute ja arviointi

Kaikille opettajille jaettiin vierailun päätteeksi palautelomake.

Liite 1 Kirje kouluille

4-LK TOIMITUSTEN VIIKKO KIRKOLLA 5.5.-9.5.2008

Tervetuloa kaikki alueen 4-luokkalaiset kirkolle noin 45 minuutin mittaiseen elämykselliseen kirkollisten toimitusten opetushetkeen.

Tunti aloitetaan Kirkkoherranvirastossa (ei Kivistössä ja Seutulassa), jonne opettajan johdolla saavutaan. Tavataan päivystävä pappi. Lähdemme Tuulin tai toisen papin mukana kirkkoon.

Kirkkosalissa eläydytään hautajaisiin, kasteeseen ja vihkimiseen.

Kanttori soittaa surumusiikkia ja häämarssin
Kokeilemme tehdä hiekasta risti tyhjälle katafalkille
Vauvanukke kasteella, mukana kummit ja muut
Vihkiryijy alttarin edessä, kokeilemme kävellä häämarssin soidessa keskikäytävää
Kerromme näihin toimituksiin liittyvistä tavoista ja niiden sisällöstä

Voit varata luokallenne ajan, aikoja 5., 6., 8. ja 9. päivä klo 8-13. Voit varata oman aikasi tasatunnein. Varaa oma aikasi Tuulilta sähköisesti tuuli.aitolehti-kapanen@evl.fi tai puhelimitse 050-541 4954. Kun varaat mahdollisimman pian niin varmistat että saat haluamasi ajan! Tilaisuudet on tarkoitettu kaikille uskonnon opetukseen osallistuville oppilaille, toki muutkin ovat tervetulleita!

Näkemiisiin, t. Tuuli Aitolehti-Kapanen
Koulu- ja varhaisnuorisotyön pappi
Vantaankosken seurakunta

Liite 2 Sanastoa

Vantaankosken seurakunnan ”Toimitusten viikko” –sanastoa 4-luokkalaisille

Aamen

Aamen on hepreaa ja tarkoittaa varma, luotettava, varmasti, totisesti, tapahtukoon niin.

Alttari

Kristillinen alttari oli alun perin pöytä, jonka ympärille seurakunta kokoontui nauttimaan ehtoollista. Luterilaisessa kirkossa alttari ei vain kuvaa, vaan merkitsee kolmiyhteisen Jumalan läsnäoloa seurakunnan keskellä.

Avioliittoon vihkiminen

Kirkollinen vihkiminen merkitsee kahden kastetun kristityn liittämistä yhteen kirkollisen siunauksen ja seurakunnan esirukouksen saattamana. Vihkipari ilmaisee vapaan tahtonsa aviosäätyyn, joka on elinikäinen kutsumus ja kristillisen lähimmäisenrakkauden ilmaus. Vihkiminen toimitetaan kirkkokäsikirjassa olevan avioliittoon vihkimisen tai morsiusmessun kaavan mukaan.

Ehtoollinen

Ehtoollinen on toinen luterilaisen kirkon sakramenteista. Ehtoollisen näkyvät aineet ovat leipä ja viini, joissa Kristus on todellisesti läsnä sen jälkeen kun ne on konsekroitu eli pyhitetty ehtoollisrukouksen yhteydessä.

Eukaristia

Eukaristia tarkoittaa kiitosrukousta ja kiitosateriaa eli ehtoollista.

Hautaan siunaaminen

Hautaan siunaaminen on osa kirkon jumalanpalveluselämää. Siinä rukoillaan omaisille lohdutusta ja voimaa, vainajalle iankaikkista elämää Kristuksen sovitustyön tähden ja itselle viisautta käyttää oikein jäljellä oleva aika. Hautaan siunaamisessa arkun päälle heitetään kolme kertaa hiekkaa, usein ristin muotoon, ja lausutaan esim.: ”N.N., maasta sinä olet tullut, maaksi sinun pitää jälleen tulla. Jeesus Kristus, Vapahtajamme, herättää sinut viimeisenä päivänä.” Hautaan siunaamisen kaava sisältyy Kirkollisten toimitusten kirjaan. Siunaaminen voidaan toimittaa myös hautausmessun kaavan mukaan. Liturgisina värinä käytetään ensisijaisesti valkoista, joka ilmaisee toivoa ja ylösnousemusta.

Hätäkaste

Jos lapsen pelätään kuolevan eikä pappi pääse heti toimittamaan kasteen sakramenttia, tulee jonkun kirkon jäsenen tai muun kristityn kastaa lapsi puhtaalla vedellä kolmiyhteisen Jumalan nimeen. Hätäkasteesta on ohjeet kirkkokäsikirjassa.

Jumalanpalvelus

Jumalanpalveluksella tarkoitetaan kirkon jumalanpalveluselämään kuuluvaa tapahtumaa, esimerkiksi messua, kastetta, hautaan siunaamista tai rukoushetkeä.

Seurakunnan yhteinen jumalanpalvelus sunnuntaina tai muuna päivänä on seurakunnan elämän ja toiminnan keskus.

Kalkki

Ennen alttarin kattamista ehtoollisviiniä säilytetään viinikannussa, josta se kattamisen yhteydessä kaadetaan ehtoollismaljaan eli kalkkiin.

Kanttori

Kanttori johtaa seurakunnan musiikkitoimintaa. Hän vastaa musiikista seurakunnan jumalanpalveluksissa sekä muissa kirkollisissa toimituksissa ja seurakunnan tilaisuuksissa.

Kaste

Kaste on toinen evankelis-luterilaisen kirkon sakramenteista. Kirkon jäseneksi tullaan kasteessa. Kaste toimitetaan kirkossa, kotona tai muualla, sen mukaan kuin pappi ja kastettavan vanhemmat siitä sopivat. Kastettaessa pappi valaa kastettavan päähän vettä kolme kertaa ja lausuu: ”N.N., minä kastan sinut Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen.” Luterilaisessa kirkossa, kuten kaikissa vanhoissa kirkkokunnissa, kastetaan kaikenikäisiä lapsista aikuisiin, kunhan henkilöä ei ole aiemmin kastettu.

Kasuaalitoimitukset

Kasuaalitoimituksella eli kasuaalilla tarkoitetaan kirkollista toimitusta, esimerkiksi kastetta, konfirmaatiota, avioliittoon vihkimistä tai hautaan siunaamista. Kasuaalipuhe on kirkollisissa toimituksissa pidettävä puhe, esimerkiksi kaste-, konfirmaatio-, siunaus- tai vihkipuhe.

Kolehti

Jumalanpalveluksessa suoritetaan keräys, jossa seurakuntalaisilla on mahdollisuus antaa uhrilahjansa. Niin kutsutut viralliset kolehdit määrää kirkkohallitus vuosittain, ja ne kootaan koko kirkossa yhteisiin kohteisiin. Seurakunnat laativat kolehtisuunnitelman, jossa määritellään kolehtikohteet.

Kommuunio

Kommuunio tarkoittaa toisaalta yhteyttä, toisaalta ehtoollista, erityisesti ehtoollisateriaa.

Konfirmaatio

Konfirmaatio toimitetaan rippikoulun päättyessä joko seurakunnan pääjumalanpalveluksen yhteydessä tai erikseen. Siinä rippikoulun käyneet tunnustavat uskonsa, saavat siunauksen ja seurakunta rukoilee heidän puolestaan. Konfirmoidut voivat käydä itsenäisesti ehtoollisella. Konfirmaatio antaa myös oikeuden päästä kummiksi ja asettua 18 vuotta täytettyään ehdokkaaksi seurakuntavaaleissa.

Krusifiksi

Sana tulee latinan sanasta crucifixus eli ristiinnaulittu. Sana tarkoittaa ristiinnaulitun Kristuksen kuvaa. Krusifiksi on yleensä alttarilla.

Kummi

Kummien tehtävänä on yhdessä seurakunnan kanssa tukea vanhempia lapsen kristillisessä kasvatuksessa. Kummijärjestelmä on hyvin vanha. Se on todennäköisesti

syntynyt jo toisella vuosisadalla jKr. Kummin tuli kastetilaisuudessa vastata kastajan kysymyksiin lapsen puolesta ja toimia kasteen todistajana. Sittemmin kummin tehtäviin lukeutui myös lapsen pitäminen sylissä kastetilaisuudessa. Uskonpuhdistuksessa hylättiin oppi kummin hengellisestä sukulaisuudesta, mutta muuten kummijärjestelmä säilyi. Kastettavalla tulee olla ainakin kaksi kummiä, jotka ovat konfirmoituja evankelisluterilaisen kirkon jäseniä. Näiden lisäksi kummeina voi olla luterilaisen kirkon kasteen hyväksyvään kirkkoon tai uskonnolliseen yhdyskuntaan kuuluvia henkilöitä. Vähintään kahden kummin tai muun todistajan tulee olla läsnä kastetoimituksessa.

Kuori

Kuori on kirkon etuosa, josta jumalanpalveluksen johtaminen tapahtuu.

Liperit

Piispainkokous on antanut suosituksen papin pukeutumisesta syyskuussa 2001. Miespuolisen papin juhlapuku on polvitaiveeseen ulottuva papintakki (kaftaani), mustat suorat housut, papinkaulus ja liperit sekä valkoinen papinpaita, mustat sukat ja mustat kengät.

Liturgi

Liturgi on jumalanpalvelusta, erityisesti messua johtava pappi. Tavallisesti liturgi myös saarnaa. Johtaessaan messua hänellä on yllään alban ja stolan lisäksi messukasukka.

Messu

Messu on ehtoollisjumalanpalvelus.

Mitra

Mitra on ollut piispan liturginen päähine lännen kirkossa 11. vuosisadalta lähtien. Mitra voi olla rikkaasti koristeltu, mitra pretiosa, tai yksinkertainen, mitra simplex. Mitraa saavat pitää vain piispanvirkaan vihityt.

Pappi

Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa on pappisvirka evankeliumin julistamista ja sakramenttien jakamista varten (Kirkkolaki 5 luku 1 §). Pappisvirka ulottuu apostolisen suksektion kautta aina apostoleihin ja Kristukseen asti.

Pastori Ks. pappi

Pateeni

Pateeni on ehtoollisleipälautanen, jolle ehtoollisleivät eli öylätit asetetaan messun uhrivirren aikana, jolla ne siunataan ja jolta ne jaetaan.

Piispa

Piispa on hiippakuntansa seurakuntien ja pappien ylin kaitsija.

Rippi

Rippi on kirkon pyhä toimitus, jonka Kristus on asettanut ja jossa saadaan syntien anteeksiantamus. Ripissä ihminen tunnustaa syntinsä ja saa synninpäästön. Tämä voi tapahtua kahden kesken sielunhoitajan kanssa (yksityinen rippi, salarippi) tai yhteisessä

jumalanpalveluksessa (yhteinen rippi). Messussa yhteinen rippi merkitsee myös valmistautumista syntien anteeksiantamuksen ateriaan, ehtoolliseen.

Sakramentti

Sakramentit ovat kirkon pyhiä toimituksia, jotka Jeesus Kristus on asettanut. Kristus itse on niissä läsnä ja jakaa armoaan näkyvien aineiden välityksellä. Luterilaisessa kirkossa sakramentteja on kaksi, kaste ja ehtoollinen.

Suntio

Suntio valmistelee kirkon perinteen mukaisesti jumalanpalvelukset ja kirkolliset toimitukset. Hän ottaa työssään huomioon tilaisuuksien luonteen, kirkkovuoden ajankohdan ja niihin liittyvän symboliikan. Suntio vastaa tilaisuuksien toimivuudesta ja järjestyksestä.

Virsi

Virsi on hengellinen laulu. Virsillä tarkoitetaan Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa lähinnä kirkolliskokouksen hyväksymän Virsikirjan sisältämiä lauluja, mutta myös monien herätysliikkeiden lauluja kutsutaan virsiksi.

Öylätti

Öylätti on ehtoollisleipä. Sana öylätti johtuu latinan sanasta oblatum, joka tarkoittaa eteen kannettua.

Lähde: <http://www.evl.fi/sanasto/>

Jenni Jerkku

Luomakunnan kirkko

Toiminnan tausta, tarve ja tavoite/tavoitteet

Kirkkomme elää muun yhteisömme kanssa ilmastonmuutoksen, luonnon riistämisen ja saastumisen aikaa. Muutos taas alkaa lapsistamme ja nuoristamme. Sen takia ympäristökasvatuksen on oltava osa kirkkommekin kasvatusta. Kirkon ympäristökasvatus ei nouse vain ekologisista tarpeista tai tulevien sukupolvien elinympäristön turvaamisesta, vaan se pohjautuu luomiseen. Jumala loi maailman, katsoi luomaansa ja näki, että niin oli hyvä. Meille ihmisille annettiin tehtäväksi paitsi viljellä, myös varjella. Nyt varjelemisella on jo kiire.

Idea luomakunnan ihailemisen perhekirkosta nousi useista tarpeista: Halusin ensiksikin järjestää jumalanpalveluksen, joka keskittyisi luonnon ihailemiseen ja ihmisen vastuuseen. Halusin myös järjestää jumalanpalveluksen ulkona. Tilan rajoituksista vapautuminen antoi mahdollisuuden lasten liikkumiselle! Kun ylistysvirren aikana saa tanssia ja muutenkin liikkuminen on vapaampaa, pystyvät vilkkaammatkin lapset keskittymään paremmin. Lisäksi Korkeasaaren eläintarha kuuluu seurakuntaamme ja halusin jotenkin hyödyntää sen antamia mahdollisuuksia perhetyössämme.

Luomakunnan ihailemisen perhekirkko järjestettiin siis todella keskellä luonnon ihmeellisimpiä otuksia ja sen perään liitettiin yhteinen kierros eläintarhassa!

Toteuttajat

Pastori, säestäjä (meillä on ollut mukana virsiä säestämässä harmonikka. Se kuuluu kauas ja tuo mukavaa tunnelmaa), joku, joka osaa viritellä mikrofoniin luontoon. Isolla väkijoukolla se on tarpeen!

Toiminnan vaatimat henkilöstö- ja tilaresurssit

Tilaksi käy mikä tahansa riittävän avoin ulkotila, jonne saa jostakin sähköä! Sekään ei toki ole välttämätöntä. Matalahko kallio on hyvä paikka: Kivellä voi istua, ääni kuuluu kauas ja opettihan Jeesuskin vuorella. Henkilöstöä tarvitaan siis pappi, ehkä kanttori esilaulajaksi ja joku säestäjä. Mahdollisesti joku organisoimaan kirkkomehut, jos sellaiset järjestetään. Esimerkkisaarnaa varten jollekulle koira matkaan, jos ei ole varmaa, että tilaisuuden paikalta näkyy joku luonnoneläin.

Budjetti

Ainoat kulut meillä ovat olleet säestäjän palkkiot. Korkeasaaren eläintarha on päästänyt järjestäjät ilmaiseksi sisään, vierailta maksu on peritty, mutta luonnossa tätäkään ongelmaa ei ole. Jos kirkkomehut halutaan järjestää, mehun ja keksien kulut tietenkin menevät.

Aikataulutus ja toiminnasta tiedottaminen, markkinointi

Paikan valinta kannattaa aloittaa ajoissa. Jos paikka ei ole seurakunnan oma, on otettava selvää, tarvitaanko tapahtumalle lupa. Myös sateen mahdollisuus tulee ottaa huomioon: Missä tilaisuus sitten pidetään, jos vettä tulee kaatamalla. Myös tiedottaminen kannattaa aloittaa ajoissa. Mainokseen tulee laittaa tietenkin tilaisuuden nimi, keille se on tarkoitettu (kaikille, ensisijaisesti lapsille ja perheille), aika ja paikka (myös missä sateen sattuessa), mukaan tarvittavat ”välineet” (esim. istuinalunen, mahdollinen raha/sisäänpääsymaksu). Perhekirkkoon voi hyvin yhdistää esim. kerhojen kevät/syysretken! Virsien/laulujen valinta tulee tehdä ajoissa, jotta soittaja/soittajat ehtivät harjoitella. Käsiohjelma on tarpeen, silloin virsikirjoja ei tarvita.

Kuvaus toteutuksesta

Alkulaulu

Ken on luonut kukkasen, kukkasen, kukkasen?

ken on luonut kukkasen? Isä taivaassa.

...lintusen...

...tähtösen...

...sun ja mun...

Kiitos Isä taivainen, taivainen, taivainen,

kiitos Isä taivainen, kun loit kaiken sen!

Alkusiunaus

Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen. Aamen.

Johdantosanat

Tervetuloa tähän luomakunnan lauantain perhejumalanpalvelukseen. Tänään saamme yhdessä ihmetellä tätä ihanaa maailmaa, jonka Jumala on meille luonut. Siksi olemme kokoontuneet tänne luonnon keskelle. Olette kaikki sydämellisesti tervetulleita!

Meidän ihmisten on välillä vaikea elää täällä maailmassa niin, että kaikilla, ihmisillä, eläimillä, puilla ja kukilla olisi hyvä olla. Me emme aina osaa rakastaa kaikkea sitä kaunista, mitä ympärillämme näemme. Jumala on luvannut antaa meille anteeksi kaikki pahat tekomme ja ajatuksemme, kun vain niitä anteeksi pyydämme. Saamme nyt tunnustaa syntimme kaikurukouksena niin, että minä sanon ensin ja te toistatte perässä:

Synnintunnustus

Anna anteeksi Jumala --- Kun minä teen väärin --- siitä tulee paha mieli --- minulle ja sinulle. Anna minulle anteeksi --- ja rakasta minua Jumala. Aamen.

Synninpäästö:

Jumala antaa sinulle kaikki sinun pahat tekosi anteeksi Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimeen.

*** Kiitoslaulu (virrestä 461). Lapsille lupa hyppiä ja tanssia!**

4.
Kiittäkää, te Luojan linnut,
erämaiden eläimet,
retkillänne, loukoissanne,
kesyt, villit, nälkäiset!
Merten, virtain kalaparvet,
valasparvet, laulakaa,
kaikki luodut laadullanne
Herraa kunnioittakaa.

5.
Kiittäkää jo Korkeintanne,
kansat, kansain ruhtinaat,
lapsukaiset, vanhat, nuoret,
pienet, heikot, voimakkaat!
Halleluja, kiitoksenne
nouskoon maasta taivaaseen,
yhtyköön se enkeleitten
taivaalliseen kiitokseen.

Rukous

Rakas taivaallinen Isämme.
Kiitämme sinua maailmasta,
jonka olet luonut.
Kiitämme sen kauneudesta.
Kiitämme kasveista, eläimistä ja ihmisistä.
Kiitos, että sinä rakastit tätä maailmaa
niin paljon, että lähetit luoksemme oman Poikasi.
Me emme osaa elää tahtosi mukaisesti.
Kiitos, että annat meille anteeksi Poikasi Jeesuksen tähden.
Auta meitä varjelemaan sitä hyvää, minkä sinä olet luonut.
Kuule meitä Jeesuksen nimessä.
Aamen

(Musiikkia)**Raamatunkertomus (Mieluiten omin sanoin, samalla luontoa ihmetellen)**

1. Moos. 1: 1-11 (12-23) 24-28 (29-30) 31-2: 3

Alussa Jumala loi taivaan ja maan. Maa oli autio ja tyhjä, pimeys peitti syvyydet, ja Jumalan henki liikkui vetten yllä.

Jumala sanoi: "Tulkoon valo!" Ja valo tuli. Jumala näki, että valo oli hyvä. Jumala erotti valon pimeydestä, ja hän nimitti valon päiväksi, ja pimeyden hän nimitti yöksi. Tuli ilta ja tuli aamu, näin meni ensimmäinen päivä.

Jumala sanoi: "Tulkoon kaartuva kansi vesien väliin, erottamaan vedet toisistaan." Jumala teki kannen ja erotti toiset vedet sen alapuolelle ja toiset sen yläpuolelle. Niin tapahtui, ja Jumala nimitti kannen taivaaksi. Tuli ilta ja tuli aamu, näin meni toinen päivä.

Jumala sanoi: "Kokoontukoot taivaankannen alapuolella olevat vedet yhteen paikkaan, niin että maan kamara tulee näkyviin." Ja niin tapahtui. Jumala nimitti kiinteän kamaran maaksi, ja sen paikan, mihin vedet olivat kokoontuneet, hän nimitti mereksi. Ja Jumala näki, että niin oli hyvä.

Jumala sanoi: "Kasvakkoon maa vihreyttä, siementä tekeviä kasveja ja hedelmäpuita, jotka maan päällä kantavat hedelmissään kukin lajinsa mukaista siementä." Ja niin tapahtui. (Maa versoi vihreyttä, siementä tekeviä kasveja ja hedelmäpuita, jotka kantoivat hedelmissään kukin oman lajinsa mukaista siementä. Jumala näki, että niin oli hyvä. Tuli ilta ja tuli aamu, näin meni kolmas päivä.)

Jumala sanoi: "Tulkoon valoja taivaankanteen erottamaan päivän yöstä, ja olkoot ne merkkeinä osoittamassa määraaikoja, hetkiä ja vuosia. Ne loistakoot taivaankannesta ja antakoot valoa maan päälle." Ja niin tapahtui. Jumala teki kaksi suurta valoa, suuremman hallitsemaan päivää ja pienemmän hallitsemaan yötä, sekä tähdet. Hän asetti ne taivaankanteen loistamaan maan päälle, hallitsemaan päivää ja yötä ja erottamaan valon pimeydestä. Jumala näki, että niin oli hyvä. Tuli ilta ja tuli aamu, näin meni neljäs päivä.

Jumala sanoi: "Viliskööt vedet eläviä olentoja ja lennelkööt linnut ilmassa taivaankannen alla." Niin Jumala loi suuret meripedot ja kaikki muut elävät olennot, joita vedet vilisevät, sekä kaikki siivekkäiden lajit. Jumala näki, että niin oli hyvä. Hän siunasi ne sanoen: "Olkaa hedelmälliset ja lisääntykää ja täyttäkää meren vedet, ja linnut lisääntykööt maan päällä." Tuli ilta ja tuli aamu, näin meni viides päivä.)

Jumala sanoi: "Tuottakoon maa kaikenlaisia eläviä olentoja, kaikki karjaeläinten, pikkueläinten ja villieläinten lajit." Ja niin tapahtui. Jumala teki villieläimet, karjaeläimet ja erilaiset pikkueläimet, kaikki eläinten lajit. Ja Jumala näki, että niin oli hyvä.

Jumala sanoi: "Tehkäämme ihminen, tehkäämme hänet kuvaksemme, kaltaiseksemme, ja hallitkoon hän meren kaloja, taivaan lintuja, karjaeläimiä, maata ja kaikkia pikkueläimiä, joita maan päällä liikkuu." Ja Jumala loi ihmisen kuvakseen, Jumalan

kuvaksi hän hänet loi, mieheksi ja naiseksi hän loi heidät. Jumala siunasi heidät ja sanoi heille: "Olkaa hedelmälliset, lisääntykää ja täyttäkää maa ja ottakaa se valtaanne. Vallitkaa meren kaloja, taivaan lintuja ja kaikkea, mikä maan päällä elää ja liikkuu." (Jumala sanoi vielä: "Minä annan teille kaikki siementä tekevät kasvit, joita maan päällä on, ja kaikki puut, joissa on siementä kantavat hedelmät. Olkoot ne teidän ravintonanne. Ja villieläimille ja taivaan linnuille ja kaikelle, mikä maan päällä elää ja liikkuu, minä annan ravinnoksi vihreät kasvit." Niin tapahtui.) Ja Jumala katsoi kaikkea tekemäänsä, ja kaikki oli hyvää. Tuli ilta ja tuli aamu, näin meni kuudes päivä.

Näin tulivat valmiiksi taivas ja maa ja kaikki mitä niissä on. Jumala oli saanut työnsä päätökseen, ja seitsemäntenä päivänä hän lepäsi kaikesta työstään. Ja Jumala siunasi seitsemännen päivän ja pyhitti sen, koska hän sinä päivänä lepäsi kaikesta luomistyöstään. Tämä on kertomus siitä, kuinka taivas ja maa saivat alkunsa silloin kun ne luotiin.

Saarnaehdotus (saarnan ei tarvitse olla pitkä, koska teksti on jo pitkä)

Ihmetellään, mitä kaikkea ihminen osaa luoda
 pehmoeläin
 puueläin
 posliinieläin
 jne.

Pyydä joku/joitain lapsista muovailemaan muovailuvahasta eläin. Ihaillaan sitä.

Näin hienoja ihmiset osaavat tehdä, mutta katsokaa miten hienoja Jumala tekee!
 (Näyttille koira tai sitten katsellaan esim. lintuja). Osaatteko kertoa, mitä eroa siinä on ihmisten tekemiin? (Se on elävä)

Jumala antoi meille tehtävän suojella maapalloa ja kaikkea sen päällä elävää. Me ei aina olla siinä kovin hyviä, mutta meistä jokainen voi opetella sitä. Pienillä jutuilla me voimme auttaa: Ei heitetä roskia luontoon, ei kiusata mitään eläimiä, ei niitä, mitä luonnossa kohdataan eikä niitä jotka asuvat meidän kotonamme, koska Jumala on niistäkin jokaisen rakkaudesta luonut ja suree aina kun niistä joku kärsii.

Uskontunnustus liikkein, esiliikkujan (pappi) avulla. Pitää sitten osata ulkoa...

MINÄ USKON vasen käsi sydämen päälle
 JUMALAN oikea käsi ja katse kohti taivasta
 ISÄÄN, KAIKKIVALTIAASEEN molemmat kädet ja katse kohti taivasta
 TAIVAAN JA MAAN LUOJAAN tehdään käsillä laaja ympyrä ylhäältä alkaen

JA JEESUKSEEN KRISTUKSEEN ristinmerkki (peukalo, etu- ja
 JUMALAN AINOAN POIKAAN keskisormi yhdessä)
 MEIDÄN HERRAAMME
 JOKA SIKSI PYHÄSTÄ HENGESTÄ kädet yhteen, katse ylös..
 SYNTYI NEITSYT MARIASTA katse alas
 KÄRSI PONTIUS PILAUKSEN AIKANA kädet sivuille alas
 RISTIINNAULITTIIN, KUOLI JA kosketaan vuorokäsin molempiin
 HAUDATTIIN kämmeniin (kuin Jeesuksen haavoihin)
 ASTUI ALAS TUONELAAN näytetään molemmilla käsillä alas

NOUSI KOLMANTENA PÄIVÄNÄ kohotetaan kädet
 KUOLLEISTA
 ASTUI YLÖS TAIVAISIIN, hitaasti ylös
 ISTUU JUMALAN, ISÄN KAIKKIVALTIAAN katseella seuraten
 OIKEALLA PUOLELLA JA ON SIELTÄ TULEVA TUOMITSEMAAN
 ELÄVIÄ JA KUOLLEITA molemmat kädet siunausasentoon

JA PYHÄÄN HENKEEN katse ylös
 PYHÄN YHTEISEN SEURAKUNNAN
 PYHÄIN YHTEYDEN otetaan käsistä kiinni toisia
 SYNTIEN ANTEEKSI ANTAMISEN nostetaan käsikädessä kädet eteen
 RUUMIIN YLÖSNOUSEMISEN ja hitaasti ylöspäin kohti taivasta
 JA IANKAIKKISEN ELÄMÄÄN ja katseella seuraten kurottaudutaan varpaille asti
 AAMEN.

Kolehtilaulu (virsi 502)

Kolehti jollekin luonnonsuojelujärjestölle! (WWF, Suomen/Maailman luonnonsuojeluliitto, Luonto-Liitto...) Kolehti tuodaan koriin, niin ihmiset pääsevät vähän liikkeelle.

<p>1.
Jeesus, meitä kosketa nyt,
ota luoksesi erehtynyt.
Kaikki maailman lapset yhdistä
sinun kansaasi riemuitsevaan.
Kaikki maailman lapset yhdistä
sinun kansaasi riemuitsevaan.</p>	<p>3.
Jokaiselle rauhasi suo,
tule köyhien, rikkaiden luo.
Kaikki maailman lapset yhdistä
sinun kansaasi riemuitsevaan.
Kaikki maailman lapset yhdistä
sinun kansaasi riemuitsevaan.</p>
<p>2.
Sinä kuolit puolestamme,
kodin lahjoitit eksyneille.
Kaikki maailman lapset yhdistä
sinun kansaasi riemuitsevaan.
Kaikki maailman lapset yhdistä
sinun kansaasi riemuitsevaan.</p>	<p>4.
Maailmamme on koditon,
sinun luonasi kotimme on.
Kaikki maailman lapset yhdistä
sinun kansaasi riemuitsevaan.
Kaikki maailman lapset yhdistä
sinun kansaasi riemuitsevaan.</p>

Esirukous

Rakas Jumala, sinä olet luvannut kuulla kaikki rukouksemme. Siihen luottaen me tuomme nyt eteesi yhteisiä asioitamme.

Jumala, siunaa maailman kaikkia lapsia. Anna jokaiselle sellainen koti, jossa saa kasvaa rauhassa ja turvassa. Auta meitä jokaista pitämään huolta niistä, jotka ovat kaikista pienimpiä ja heikoimpia.

Jumala, sinä olet luonut maan, veden ja ilman sekä kaikki ihanat ja ihmeelliset eläimet ja kasvit. Varjele tätä maapalloa ja sen kaikkia asukkeja. Auta meitä ihmisiä suojelemaan luomaasi maailmaa niin, että me kaikki luotusi voisimme elää täällä rinnakkain.

Jumala tuomme eteesi perheemme. Siunaa äitejä, isiä, siskoja, veljiä, isovanhempia ja kaikkia meille rakkaita ihmisiä. Jätämme itsemme, toinen toisemme ja koko tämän maailman sinun käsiisi. Aamen.

Isä meidän -rukous

* Ylistyslaulu (virrestä 567) (Käytetty keväällä!)

1.

Ah, kuinka kevät hohtaa
ja kukkii, tuoksuu maa!
Näin Luoja meidät kohtaa
ja hyvyys valloittaa.
Niityllä riemuissansa
eläimet hyppivät,
ja linnut lauluillansa
Luojaansa kiittävät.

Herran siunaus

Loppulaulu (virsi 499)

1.

Jumalan kämmenellä
ei pelkää lintunen,
Jumalan kämmenellä
ei pelkää ihminen.
Kaikille tilaa riittää,
kaikille paikkoja on.
Jumalan kämmenellä
ei kukaan ole turvaton.

2.

Jumala meitä kutsuu
nyt suojaan turvaisaan.
Jumala meitä kutsuu
ja kantaa voimallaan.
Milloinkaan ei hän hylkää,
lastensa kanssa hän on.
Jumalan kämmenellä
ei kukaan ole turvaton.

MUKAAN:

Alba + stola
soitin + soittaja (rytmisoittimia voi ottaa mukaan lasten soiteltaviksi!)
Käsiohjelmat
Pehmoeläin, puueläin, posliinieläin...
Kolehtikori
Mahdolliset mehut ja keksit
Mikrofoni ja sen lisälaitteet

Osallistujien rekrytointi

Osallistujien saaminen on helpointa järjestää liittämällä luomakunnan ihastelemisen kirkko osaksi kerhojen retkeä (liittäen vaikka luontopolku päivään) tai jotakin leiriä. Sitä voidaan myös markkinoida koko seurakunnan retkenä esim. leirikeskukseen tai osana jotakin yhteistä juhlaa (esim. juhannusjuhla). Usein jo se, että jumalanpalvelus vietetään

ulkona, viehättää ihmisiä. Vapaaehtoisia ei välttämättä tarvita, mutta musiikkiryhmään, kirkkomehujen järjestämiseen tai lukijoiksi heitä voidaan hyvin käyttää!

Palaute ja arviointi

Palautetta ei varsinaisesti ole kerätty, mutta sitä on saatu ja se on ollut vain positiivista. Sään vaihtelu on tietenkin aina ulkoilmajutuissa riski, mutta onnistuessaan kirkko on elämys! Sitä on ollut myös tosi kiva olla tekemässä! Ulkokirkko tuo yhteen kaiken ikäisiä lapsia ja monenlaisia perheitä ja siitä saa helposti muokattua yhteisen perhepäivän/retken!

Lähteet

Virsikirja: Sieltä löytyy tosi hyviä luomakuntaan liittyviä lauluja

Lasten virsikirja

Kirkkokäsikirja: Luomakunnan sunnuntain tekstit

Luonnonsuojelujärjestöjen sivut: Tärkeää olla itse aiheesta ajan tasalla